

atiyenow.ir

سازمان تأمین اجتماعی

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی:

«مامی توانیم» را احیای کنیم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در آیین معارفه معاونان امور اقتصادی و فرهنگی اجتماعی:

بخش فرهنگی و اجتماعی را ارتقاء می‌دهیم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در آیین معارفه و تکریم معاونان امور اقتصادی و فرهنگی اجتماعی با بیان اینکه در وزارت مردم، نتیجه و ثمره کار باید به خود مردم برسد، گفت: «وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی، جایی است که همیشه افرادی از سنخ مردم در آن خدمت کرده‌اند و باید در دست مدیرانی باشد که به مردم، مردم‌گرای و مردم‌داری اعتقاد دارند؛ کمالینکه تاکنون نیز اینگونه بوده است.» حجت‌الله عبدالملکی افزود: «یقیناً تغییر و تحول دولت‌ها، پنجره‌هایی را در سیستم‌های اجرایی ایجاد می‌کند. در این ۴۲ سال نیز هر پیشرفتی که اتفاق افتاد بخشی از آن، محصول همین تحولات بوده است.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد...

نقش تعاون در اقتصاد و تولید ملی به چه میزان است؟

تعاونی‌ها؛ جایگزین مناسب پیمانکاران

آغاز به کار پیمانکاران از سه دهه قبل با نگاه به تجربیات موفق بسیاری از کشورهای مسیر کاهش هزینه‌های جاری دولت و جابک‌سازی آن طراحی و اجرا شد که البته به مرور زمان و با ایجاد اختلال در حرکت و نبود نظارت‌های کافی بر عملکرد و وظایف تعریف شده برای این شرکت‌ها به انحراف کشیده شد. پیمانکاران نیروی انسانی که با هدف کمک به روان‌سازی اقدامات دولت و تسریع در...

سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها چه فرصت‌هایی ایجاد می‌کند؟

تحریک اشتغال با سرمایه‌گذاری در خارج

یکی از راه‌های دستیابی به بازارهای جدید و ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم، سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها است؛ سیاستی که در دنیای امروز از سوی برخی کشورها در پیش گرفته شده تا علاوه بر رفع نیاز کشورها، اشتغال هم ایجاد شود. دولت‌های مختلف با سرمایه‌گذاری در دیگر نقاط جهان برای کشورهای پذیرنده سرمایه اشتغال ایجاد می‌کنند اما با فعال شدن ...

افزایش میزان استعفا در خرده‌فروشی‌های بزرگ

معمای جذب آمازون

کمبود کارگر، زنجیره تولید مواد خوراکی را مختل کرد

تهدید امنیت غذایی جهان

نشریه تخصصی رفاه و تأمین اجتماعی

Sunday, 19 Sep. 1, 2021
Vol.7, No.302 30,000 Rls

یکشنبه ۲۸ شهریورماه ۱۴۰۰
سال هفتم/ شماره ۳۰۲/ ۳۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال

رویکرد

گزارش

کار آفرینی اجتماعی؛ راه‌حلی نوین برای مشکلات معلولان

توانیابان، فرصت برابر می‌خواهند

در دنیای امروز به موازات دگرگون شدن اشکال سنتی و تغییر کنش‌های اقشار مختلف، معلولیت نیز از این تغییر بی‌نصیب نماند؛ چراکه عصر حاضر با گسترش فناوری‌های پیشرفته، فرصت‌های جدیدی را پیش روی افراد دارای نقص عضو گذاشته است. در این میان، آنچه که بیشتر باید روی آن تمرکز شود، چگونگی توزیع این فرصت‌ها است. در واقع امکانات اجتماعی باید به گونه‌ای عادلانه توزیع شوند که همه اقشار - از جمله افراد دارای نقص عضو - بتوانند از فرصت‌ها بهره ببرند...

شروع سال تحصیلی جدید و بلا تکلیفی والدین دانش‌آموزان

آیا امسال هم آموزش به صورت آنلاین است؟

در آستانه آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ هستیم. وزارتخانه آموزش و پرورش همچنان با سرپرست اداره می‌شود و هنوز خبری از معرفی گزینه وزیر آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی نیست. این روزها سخن مسئولان بیش از هر چیز حول محور تمهیدات و روش ایمن بازگشایی مدارس می‌چرخد. تأکید نظام آموزشی کشور بر مجازی یا تلفیقی از مجازی و حضوری، هیچ‌یک قطعیت ندارد. بعد از گذشت یک سال و نیم تحصیلی در فضای کرونا و آموزش مجازی همه چیز همچنان مبهم است...

اگر: حسن الهی

۱۱

۱۲

۸

۹

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی مطرح کرد

«ما می توانیم» را احیای کنیم

گزارش

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در نخستین جلسه شورای معاونان این سازمان با بیان اینکه مصمم هستیم جهش انقلابی در همه حوزه‌های این سازمان را با همکاری و مشارکت کارکنان و متخصصان ایجاد

کنیم، گفت: «رویکرد دولت سیزدهم این است که «ما می توانیم» را احیا کند. در سازمان تأمین اجتماعی نیز با استفاده از ظرفیت‌های داخلی مشکلات را رفع می‌کنیم.» میرهاشم موسوی افزود: «تأمین اجتماعی سازمان

بسیار گسترده‌ای است و شرایط خاصی دارد، لذا باید از همه فرصت‌ها استفاده کنیم تا زمینه برای ارائه خدمات مناسب و شایسته به ذی‌نفعان فراهم شود.» وی گفت: «اساس تأمین اجتماعی در جمهوری اسلامی، تحقق عدالت است و این موضوع در کشور ما یک اصل اولویت‌دار محسوب می‌شود؛ لذا در هر تحول در این سازمان تحقق عدالت را پیگیری می‌کنیم.» وی ادامه داد: «ما سه محور اصلی تعیین کرده‌ایم تا به وسیله آن سیستم راهبری شود. همچنین برنامه‌ها و اقدامات مورد ارزیابی قرار گیرد. این محورها «تحول»، «عدالت» و «اعتداد» است.»

موسوی با بیان اینکه ما محور تحول را در «تحول» در چشم‌انداز»، «تحول» در جهت‌گیری‌ها و سیاست‌ها» و «تحول در روندها و اقدامات اجرایی» تعریف کردیم، گفت: «از تمامی متخصصان چه در داخل سازمان و مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی و خارج از سازمان کمک می‌گیریم تا فاق آینده این مجموعه را با طراحی کنیم. ممکن است برخی از تحول‌ها در جهت‌گیری‌ها و سیاست‌ها مربوط به اسناد بالادستی، دولت و مجلس باشند که حتماً با آنها تعامل خواهیم کرد.

همچنین تحول در روندها و اقدامات اجرایی را نیز دنبال می‌کنیم.»

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه آخرین و جدیدترین نسخه در سطح کلان در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، نظام چندلایه است، اظهار داشت: «وظایف این سازمان در این نظام مشخص چالش‌ها معلوم است؛ از این رو باید به مسئولیت خود توجه کافی کنیم.» موسوی با تأکید بر رعایت تحقق عدالت اجتماعی در تمامی برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی گفت: «باید بیمه‌شدگان، کارفرمایان و بازنشستگان به آنچه که شایسته آن هستند، برسند.

برای این منظور ما زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری که ما را به عدالت می‌رساند را تکمیل خواهیم کرد.» وی اعتماد را از دیگر اولویت‌های خود در سازمان تأمین اجتماعی برشمرد و گفت: «لازم است ضرایب کارایی و اثربخشی را به نحوی بالا ببریم تا اعتماد حاصل شود. همچنین شعار را به عمل تبدیل می‌کنیم تا رضایت و در پی آن اعتماد شکل گیرد. رضایت مولد اعتماد و سرمایه اجتماعی می‌شود.»

موسوی با بیان اینکه تلاش می‌کنیم از دانش مدیران قبلی و کارشناسان بهره بگیریم، گفت: «ما

بر اساس خرد جمعی تصمیم‌گیری خواهیم کرد.» سرپرست سازمان تأمین اجتماعی اظهار داشت: «به زودی با هر معاونت و واحد، جلسات تخصصی برگزار خواهد شد و در این جلسات به بررسی شش محور اساسی برای تدوین برنامه تحول در هر حوزه می‌پردازیم. از مدیران انتظار می‌رود آخرین وضعیت هر حوزه را مشخص و فرصت‌ها، تهدیدها، نقاط قوت و ضعف آنها را تبیین کنند. در محور دوم، آخرین وضعیت هر بخش نسبت به برنامه مصوب تعیین شود. محور سوم، چالش‌های اولویت‌دار و مسائل اصلی و در محور چهارم باید برای رفع آنها برنامه و راه‌حل تعریف شود.

برای محور پنجم نیز برش‌های استانی چالش‌ها و اولویت‌ها ارائه شود.» وی همچنین به عنوان آخرین محور موضوع آینده‌نگاری و نگاهت آینده را در سازمان تأمین اجتماعی موضوع بسیار مهمی دانست و گفت: «موضوع تأمین اجتماعی با امنیت ملی گره خورده و باید آینده‌نگاری در بخش‌های مختلف را مرور کنیم.» موسوی در پایان جلسه حضور عملیاتی و عدم غفلت از استان‌ها و همراهی بیشتر با حوزه عمل را از مدیران ستادی مطالبه و خواستار شد. در این جلسه همچنین معاونان و مدیران حاضر به ارائه گزارش پرداختند.

تأمین اجتماعی از بنگاهداری به سوی سهامداری می‌رود

گزارش

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در جلسه‌ای با مدیران حوزه معاونت اقتصادی و سرمایه‌گذاری از پیشنهاد معاونت اقتصادی برای تشکیل کمیته راهبردی مدیریت سرمایه‌گذاری در این سازمان استقبال کرد و گفت: «ما قطعاً باید از بنگاهداری به سوی سهامداری برویم و البته این کار را به نحوی انجام می‌دهیم که در صورت نیاز امکان نقدشوندگی و تأمین نقدینگی فوری را داشته باشیم.»

میرهاشم موسوی اظهار داشت: «در اختیار داشتن ارزیابی دقیق و کارشناسی از شرایط کلان سازمان تأمین اجتماعی از ویژگی‌های مثبت و قابل توجه حوزه اقتصادی و سرمایه‌گذاری است و باید حوزه اقتصادی و سرمایه‌گذاری را در چارچوب کلان سازمان مورد توجه قرار دهیم.»

ما قطعاً باید از بنگاهداری به سوی سهامداری برویم و البته این کار را به نحوی انجام می‌دهیم که در صورت

نیاز امکان نقدشوندگی و تأمین نقدینگی فوری را داشته باشیم

وی بر لزوم طراحی برنامه عملیاتی در حوزه مذکور تأکید کرد و گفت: «در جلسات کارشناسی باید به درک مشترکی از حوزه اقتصادی برسیم و در مدت کوتاهی برنامه عملیاتی دقیقی برای پیشبرد کارها طراحی کنیم.» موسوی با اشاره به سرعت بالای تحولات اجتماعی که شرایط کار و فعالیت سازمان‌ها را تغییر می‌دهد، گفت: «باید بتوانیم در برابر این تحولات قدرت تصمیم‌گیری و فعالیت مؤثر داشته باشیم. عدم قطعیت از دیگر مسائل مهم ناشی از دنیای در حال تحول امروز است و شاهد هستیم که در باره مسائل مختلف مرتبط با حوزه سرمایه‌گذاری و اقتصادی سازمان تأمین اجتماعی نیز دیدگاه‌های مختلفی مطرح است و ما با ابهام و عدم قطعیت مواجه می‌شویم و این ابهام و عدم قطعیت درباره مفاهیم مختلف

توجه ویژه‌ای به استان‌ها خواهیم داشت

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در جلسه‌ای با مدیران حوزه معاونت فرهنگی، اجتماعی و امور استان‌ها، توجه ویژه به استان‌ها و برگزاری جلسات کارشناسی در استان‌ها را مورد تأکید قرار داد و گفت: «فرهنگ تفویض اختیار را باید در سازمان تقویت کنیم.»

میرهاشم موسوی اظهار داشت: «واگذاری کارها اهمیت زیادی دارد. البته باید ملاحظات لازم نیز رعایت شود و پیشبرد و انجام کارها را نباید پیچیده کنیم.»

وی با بیان اینکه معاونت فرهنگی، اجتماعی و امور استان‌ها در مدیریت تحول و پیشبرد برنامه‌های سازمان نقش مهمی دارد، افزود: «تغییرات مدیریتی و رفتار سازمانی، تحول دیجیتال و اصلاحات پارامتریک از جمله مهمترین اولویت‌هایی است که انتظار داریم همه حوزه‌های مدیریتی و از جمله معاونت فرهنگی، اجتماعی و امور استان‌ها برای پیشبرد آنها تلاش کنند.»

موسوی با تأکید بر اینکه در حوزه مدیریت تحول اجتماعی و فرهنگی باید برنامه عملیاتی متناسب با جامعه هدف سازمان تأمین اجتماعی داشته باشیم، گفت: «اساس موفقیت ما در این عرصه این است که تحولات و تغییرات سازمانی و پیرامون ما که عمدتاً ماهیت کیفی دارند را به خوبی شناسایی کنیم و برای اثرگذاری بر این تحولات برنامه اصولی داشته باشیم.» وی ادامه داد: «موفقیت در این حوزه آنجا اتفاق می‌افتد که ما این رویکردهای کیفی را بر اساس شاخص‌های مشخصی مدیریت و ارزیابی کنیم. انتظار این است که بر اساس شاخص‌های مشخصی فعالیت کنیم و در مدیریت تحول اجتماعی و مواجهه با بخش‌های مختلف، برنامه دقیق داشته باشیم.» سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه تصمیمات و اقدامات این سازمان آثار کلان ملی دارد، اظهار داشت: «تصمیماتی که در حوزه مدیریتی سازمان اتخاذ می‌شود و تحولاتی که برای

آن برنامه‌ریزی می‌کنیم در نهایت باید در عملیات و صف سازمان نمود مشخصی داشته باشد.» موسوی با تأکید بر اینکه در سازمان تأمین اجتماعی رویکرد تحولی خواهیم داشت، گفت: «انتظار داریم که تمامی حوزه‌های مدیریتی رویکرد تحولی را مورد توجه قرار دهند. حوزه عملکرد ما خدمت‌محور است و باید برای بهبود وضعیت جامعه تحت پوشش به‌ویژه جامعه شریف بازنشستگان اقدامات لازم انجام شود.»

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با تأکید بر اینکه اختیارات و اطلاعات مورد نیاز باید به واحدهای اجرایی تفویض شود، گفت: «یکی از وظایف امور استان‌ها، پیگیری تفویض اختیار به واحدهای اجرایی است و باید ارائه‌دهنده خدمت به اطلاعات لازم دسترسی داشته و اختیار خدمت‌رسانی را داشته باشد.» موسوی، شایسته‌گزینی را از دیگر مسائل حائز اهمیت برشمرد و اظهار داشت: «ما شایسته‌گزینی را قطعاً پیگیری خواهیم کرد و اجازه مداخله برون سازمانی در انتصابات را نخواهیم داد. انتصابات در چارچوب مشخص و در مسیر صحیح انجام می‌شود.»

عادل ددهدشتی، معاون فرهنگی، اجتماعی و امور استان‌های سازمان تأمین اجتماعی نیز در این جلسه به ارائه گزارشی از این معاونت پرداخت و گفت: «در حوزه فرهنگی و اجتماعی تعامل مستمر با شرکای اجتماعی و تولید محصولات فرهنگی و رسانه‌ای انجام می‌شود.» وی افزود: «ارتباط بین صف و ستاد و ایجاد نظام شایسته‌گزینی در انتصابات نیز از اولویت‌ها و وظایف اصلی فعالیت در حوزه امور استان‌ها است. توسعه مرکز ارتباطات و نظارت مردمی از مهمترین اقدامات صورت گرفته در دو سال اخیر در حوزه این معاونت است که ظرفیت بسیار خوبی برای دریافت نظرات مردمی و پاسخگویی به مطالبات جامعه در این حوزه فراهم شده است.»

مانند اصلاحات پارامتریک و سایر مسائل نیز وجود دارد.» وی با بیان اینکه تأمین اجتماعی در ذات خود سازمانی پیچیده است، گفت: «این سازمان علاوه بر وجه اجتماعی دارای کارکرد اقتصادی نیز است که موجب پیچیدگی بیشتر مسائل می‌شود؛ لذا ما راهی جز مدیریت و برنامه‌ریزی راهبردی برای تأمین اجتماعی نداریم و باید الزامات آن را رعایت کنیم. در چشم‌انداز کلان و راهبردی باید به دنبال رویکردی باشیم که متفاوت با گذشته باشد؛ چراکه ادامه راه گذشته ما را به نتایجی مشابه با وضع موجود می‌رساند که قطعاً با وضع مطلوب و قابل قبول فاصله دارد.» سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه هیچ کاری را بدون برنامه‌ریزی پیش نخواهیم برد، اظهار داشت: «برنامه‌ریزی ما با مطالعه الگوهای موفق

مانند اصلاحات پارامتریک و سایر مسائل نیز وجود دارد.» وی با اشاره به تأکید مقام عالی وزارت مبنی بر مدیریت و نظارت سازمان تأمین اجتماعی بر شستا، اظهار داشت: «وقتی که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأکید دارد شرکت‌ها با سازمان تأمین اجتماعی کار کنند، به این معنا است که شرکت‌های تابعه با حوزه اقتصادی سازمان کار می‌کنند و مدیریت و نظارت بر شرکت‌ها باید توسط این حوزه انجام شود.»

وی با تأکید بر تفویض اختیارات لازم در این زمینه به حوزه اقتصادی سازمان تأمین اجتماعی، گفت: «هر اختیاری که در حوزه اقتصادی نیاز باشد، در چارچوب و معیار مشخص به حوزه تخصصی واگذار می‌شود و متناسب با این مسئولیت از دوستان پاسخ می‌خواهیم. نظارت و کنترل نیز بر

در پی مدیریت راهبردی در تأمین اجتماعی هستیم

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی در جلسه‌ای با مدیران حوزه معاونت برنامه‌ریزی، مالی و پشتیبانی این سازمان با تأکید بر اینکه معاونت برنامه‌ریزی، مالی و پشتیبانی نرم‌افزار سیستم حکمرانی این سازمان است، گفت: «انتظار این است که با طراحی و تحول در سازمان تأمین اجتماعی از این حوزه آغاز شود و مدیریت راهبردی از این حوزه شکل گیرد و به اجرا درآید.»

میرهاشم موسوی اظهار داشت: «تأمین اجتماعی سازمانی پیچیده و دارای تنوع و گستردگی خدمات است و شرایط و تحولات بیرونی نیز بر این سازمان اثرگذار است.»

وی با تأکید بر اینکه سازمان تأمین اجتماعی بدون نگاه و رویکرد راهبردی و تفکر استراتژیک قابل اداره کردن نیست، اظهار داشت: «پیچیدگی و گستردگی خدمات این سازمان ممکن است زمینه‌ساز بروز برخی ابهامات شده و در نهایت باعث غافلگیری و بروز مشکلات در این سازمان شود.»

سرپرست سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه حوزه معاونت برنامه‌ریزی، مالی و پشتیبانی بستر شکل‌گیری نگاه و رویکرد راهبردی است، گفت: «مسئولیت برنامه‌ریزی، هدایت، انسجام و هماهنگی کلان تمامی واحدها بر عهده این معاونت است.»

موسوی گفت: «تفکر استراتژیک و نگاه راهبردی، محور تمامی فعالیت‌های مدیریتی است و با شکل‌گیری مدیریت راهبردی و تفکر استراتژیک انسجام و هماهنگی کلان بین تمامی اجزای سازمان شکل می‌گیرد.»

وی هدف از بازطراحی و تحول در سازمان تأمین اجتماعی را افزایش کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها و در نهایت افزایش اعتماد مردم عنوان کرد و اظهار داشت: «حیای اعتماد با روزمرگی و کارهای موقتی اتفاق نمی‌افتد و باید با رویکرد جهادی و انقلابی این کار را انجام دهیم تا سرمایه‌های اجتماعی را احیا کنیم.» سرپرست سازمان تأمین اجتماعی جهت‌گیری صحیح و ایجاد

اساس شاخص‌هایی انجام خواهد شد که واحدهای تخصصی اعلام و تبیین می‌کنند.» سرپرست سازمان تأمین اجتماعی بر لزوم بررسی راهکارهای ممکن و قابل اجرا برای تولید خدمت جهت ارائه به ذی‌نفعان و مردم از منابع در اختیار این سازمان تأکید کرد.

مهرداد محقق‌زاده، معاون اقتصادی و سرمایه‌گذاری سازمان تأمین اجتماعی نیز در این جلسه گزارشی از شرایط موجود و اقدامات و برنامه‌های این معاونت ارائه و اظهار داشت: «در سال جاری حوزه سرمایه‌گذاری سازمان تأمین اجتماعی حدود ۱۵ درصد از منابع مورد نیاز سازمان را تأمین می‌کند و طی سال‌های اخیر شاهد افزایش سهم حوزه سرمایه‌گذاری از تأمین منابع سازمان هستیم.»

انصابت در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی طی حکمی «احمد خانی‌نوذری» را به عنوان معاون امور اقتصادی منصوب کرد. در متن حکم حجت‌الله عبدالملکی آمده است: «با عنایت به شایستگی، تعهد و سوابق ارزشمند جنابعالی، به موجب این حکم شما را به عنوان «معاون امور اقتصادی» منصوب می‌کنم. با توجه به نقش مؤثر این وزارتخانه در حوزه اقتصاد، استفاده از همه توان و ظرفیت‌های بخش‌های اقتصادی و همکاری همه‌جانبه سازمان‌ها و مؤسسات وابسته، اولویت‌های ذیل موردانتظار است:

- برنامه‌ریزی برای صیانت از سرمایه‌های مالی صندوق‌های بیمه اجتماعی و نظارت بر آنها
- برنامه‌ریزی راهبردی در خصوص فعالیت‌های اقتصادی سازمان‌های ذی‌ربط

- تعیین اولویت‌های سرمایه‌گذاری جهت تخصیص منابع در اختیار با رویکرد اشتغال‌زایی

- تدوین برنامه‌های اقتصادی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت در چارچوب وظایف وزارتخانه.

امید است با اتکال به ذات اقدس الهی در انجام وظایف و امور محوله و تحقق منویات رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی) و دولت مردمی سیزدهم در وزارت مردم‌موفق و مؤید باشید. همچنین وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی طی حکمی، «محمد چکشبانی» را به عنوان معاون فرهنگی و اجتماعی منصوب کرد. در متن حکم حجت‌الله عبدالملکی آمده است: «نظر به تعهد، شایستگی و تجارب علمی و عملی جنابعالی به موجب این حکم شما را به عنوان معاون فرهنگی و اجتماعی منصوب می‌کنم. با توجه به اهمیت و زیربنابودن فرهنگ و نقش تعیین‌کننده آن در پیشرفت همه‌جانبه، متوازن و پایدار کشور، انتظار می‌رود با طراحی برنامه‌های راهبردی و اقدامات عمیق تحولی و هم‌افزایی همه ظرفیت‌ها، موجبات تقویت کارآمدی در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی و رفاه جامعه کار و تولید را فراهم آورید. امید است با اتکال به ذات اقدس الهی در انجام وظایف و امور محوله و تحقق منویات رهبر انقلاب (مدظله‌العالی) و دولت مردمی سیزدهم در وزارت مردم‌موفق و مؤید باشید.»

ما مسئولیت‌های اجتماعی را نظام‌مند خواهیم کرد؛ بخشی از مخارج شرکت‌ها در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی باید در صندوقی مجتمع شود

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در آیین معارفه معاونان امور اقتصادی و فرهنگی اجتماعی:

بخش فرهنگی و اجتماعی را ارتقاء می‌دهیم

عبدالملکی تصریح کرد: «ماشیکه گسترده آموزشی کشور را - با یک‌ونیم میلیون معلم - در اختیار داریم، دانشگاه‌های کشور و نیز شبکه روحانیت و روحانیون مبلغ نیز می‌توانند در زمینه توسعه فرهنگ به‌ویژه فرهنگ کار به ما کمک کنند.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: «در حوزه اجتماعی هم دو مبحث مسکن و ورزش کارگری برای ما بسیار کلیدی است. آقای صادقی‌فرز حیات‌زادی در این حوزه کشیده و تفاهنامه‌ای را با وزارت مسکن و شهرسازی برای ساختن ۲۰۰ هزار مسکن کارگری امضاء کرده‌اند که مانع این تفاهنامه را با طرح جهش در تولید مسکن ترکیب کرده‌ایم و از آقای کبیری می‌خواهیم عنصر تعاونی را نیز در این بخش وارد کند.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد: «باید موضوع مسکن کارگران، افراد دارای معلولیت و به طور کلی همه کسانی که جامعه مخاطب ما هستند را تسهیل کنیم.» وی تأکید کرد: «باید فرهنگ عمومی در حوزه ورزش برای ذی‌نفعان، مخاطبان، کارگران، بازنشستگان و حتی افراد دارای معلولیتی که در مسابقات پارالمپیک خوش درخشیده‌اند، مورد توجه ویژه قرار گیرد.»

مسئولیت‌های اجتماعی را نظام‌مند می‌کنیم

عبدالملکی به موضوع مسئولیت‌های اجتماعی شرکت‌های وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز پرداخت و گفت: «ما مسئولیت‌های اجتماعی را نظام‌مند خواهیم کرد؛ بخشی از مخارج شرکت‌ها در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی باید در صندوقی مجتمع شود.» وی در خصوص وظایف معاونت امور اقتصادی وزارتخانه نیز تأکید کرد: «وظیفه این معاونت صرفاً حوزه شرکت‌ها و هلدینگ‌ها نیست و باید به موضوعات مربوط به حوزه رفاه نیز بپردازد.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تأکید کرد: «در حوزه اقتصادی نیز باید سیاست‌های کلانی که خلق فقر می‌کند را اصلاح کرد. معاونت رفاه نیز در این زمینه همراه معاونت اقتصادی خواهد بود.» وی گفت: «در بحث بنگاهداری نیز انتظار می‌رود این معاونت بر تمام زیرمجموعه‌های اقتصادی - تا پایین‌ترین سطوح شرکت‌ها و هلدینگ‌ها - اشراف داشته باشد.» عبدالملکی افزود: «همه زیرمجموعه‌های صندوق بازنشستگی و هلدینگ‌های مرتبط با آنها باید بر اساس نظام مدیریتی و حاکمیت سلسله‌مراتبی عمل کنند.» وی تأکید کرد: «ما در وزارتخانه بر همه مجموعه‌ها، شرکت‌ها، هلدینگ‌ها و بنگاه‌های اقتصادی وابسته، نظارت اساسی و عملیاتی خواهیم داشت و همه زیرمجموعه‌ها مکلفند تا پایین‌ترین سطح با معاونت اقتصادی همراهی و همکاری کنند.» وی ادامه داد: «خوشبختانه سامانه‌های اطلاعاتی و نظارتی خوبی ایجاد شده که باید تقویت و تکمیل شوند. معاونت اقتصادی نیز باید به ارتقاء بهره‌وری و سودآوری در این مجموعه‌ها کمک کند.» عبدالملکی افزود: «معاونت اقتصادی باید در ارتقاء سودآوری مجموعه‌ها سهم داشته باشد و انتظار داریم به لحاظ سیستم‌های مدیریتی مجموعه‌های مادر مرز دانش قرار گیرند.» وی خاطر نشان کرد: «ما که در حوزه علم و فناوری، هسته‌های و علوم فضایی

در مرز یازدیک به مرز دنیا هستیم، نباید در شرکت‌داری و بنگاهداری با دانش‌های روز، فرسنگ‌ها فاصله داشته باشیم.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: «برای اجرای این نظام‌های مدیریتی در مجموعه‌های وابسته مانند هلدینگ‌ها و شرکت‌ها یک نهاد حاکمیتی بالادست نیاز است که معاونت اقتصادی این کارها را انجام خواهد داد. تمام مجموعه‌ها و زیرمجموعه شرکت‌ها و هلدینگ‌ها نیز موظفند که در این زمینه با معاونت اقتصادی وزارتخانه همکاری و هماهنگی کامل داشته باشند. البته این ورود قطعاً حاکمیتی و مدیریتی است و به معنای عزل و نصب نخواهد بود.»

وی تصریح کرد: «فرود معاونت اقتصادی، سیستماتیک، نظام‌مند در حوزه‌های مدیریتی و استاندارد‌گذاری و رتبه‌بندی است. از دکتر خانی‌نوذری انتظار داریم که هر سال یک نظام رتبه‌بندی جامع بر اساس اهداف و مأموریت‌های این شرکت‌ها و هلدینگ‌ها را در نظر بگیرند تا در یک جشنواره، برترین‌ها را معرفی و تشویق کنیم.»

فرهنگ کار را توسعه و ارتقاء می‌دهیم

معاون جدید فرهنگی و اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز در این جلسه گفت: «مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) تأکید دارند که فرهنگ زیربناست و بسیاری از خطاهایی که در بخش‌های مختلف انجام می‌دهیم، ناشی از فرهنگ حاکم بر ذهن ماست.» محمد چکشبانی افزود: «به تعبیر مقام معظم رهبری، فرهنگ، هواست و امکان ندارد اتفاق و حرکتی، خارج از آن رخ دهد.» چکشبانی در خصوص توسعه فرهنگ کار نیز گفت: «ما باید بتوانیم فرهنگ کار را نیز توسعه و ارتقاء دهیم. امیدواریم با استفاده از تجربیات مدیران، کارکنان و دست‌اندرکاران با تبیین برنامه مشخص و راهبردی به توسعه فرهنگ کار کمک کنیم.»

آیین معارفه و تکریم معاونان امور اقتصادی و فرهنگی اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با حضور حجت‌الله عبدالملکی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این وزارتخانه برگزار شد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این مراسم با بیان اینکه در وزارت مردم، نتیجه و ثمره کار باید به خود مردم برسد، گفت: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جایی است که همیشه افرادی از سطح مردم در آن خدمت کرده‌اند و باید در دست‌مدرانی باشد که به مردم، مردم‌گرای و مردم‌داری اعتقاد دارند؛ کما اینکه تاکنون نیز اینگونه بوده است.» حجت‌الله عبدالملکی افزود: «بقینا تغییر و تحول دولت‌ها، پنجره‌هایی را در سیستم‌های اجرایی ایجاد می‌کند. در این ۴۲ سال نیز هر پیشرفتی که اتفاق افتاد بخشی از آن، محصول همین تحولات بوده است.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد: «اگرچه این وزارتخانه، اقتصادی نیز هست، اما در صدد هستیم بخش فرهنگی و اجتماعی آن را نیز ارتقاء دهیم.» وی افزود: «با توجه به اینکه بسیاری از موضوعات رفاهی، مسکن کارگران، بازنشستگان، اشتغال و... در حوزه فعالیت این وزارتخانه قرار می‌گیرد، باید در حوزه فرهنگی نیز اقدامات اساسی انجام داد.» عبدالملکی تصریح کرد: «فرهنگ عمومی، فرهنگ انقلابی و فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی به طور ویژه‌ای باید مورد توجه قرار گیرد. مخاطب ما، همه مردم ایران هستند.» به گفته عبدالملکی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیشترین سطح تماس و ارتباط را با مردم دارد؛ از همین رو باید به حوزه فرهنگ عمومی توجه لازم صورت گیرد. وی در همین زمینه به ارتقاء فرهنگ سلامت نیز اشاره کرد و گفت: «بیش از موضوع درمان باید به فرهنگ سلامت بپردازیم. قطعاً اگر برای فرهنگ تغذیه، ورزش و تندرستی سرمایه‌گذاری کرده بودیم، بسیاری از بیماری‌ها کاهش می‌یافت.»

باید به فرهنگ انصاف توجه کرد

عبدالملکی گفت: «باید بر روی فرهنگ انصاف کار کنیم. چرا باید در معدنی که به قول مالسکان و بهره‌برداران آن، سالانه ۹۰۰ میلیارد تومان سود خالص دارد، حمام برای کارگران آن وجود نداشته باشد؟» وی تصریح کرد: «این مؤلفه‌های اصلی و اساسی است که تمدن‌ساز است و در دین مبین اسلام نیز آمده و باعث پیشرفت بشر در طول تاریخ شده و بزرگان دین نیز آن را ترویج کرده‌اند.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: «موضوعات مختلفی در حوزه‌های فرهنگی وجود دارد. ما ظرفیت‌های بسیار خوبی در این حوزه‌ها داریم و با استفاده از شبکه سازمانی خود در وزارتخانه می‌توانیم در این زمینه به خوبی عمل کنیم.» عبدالملکی افزود: «مجموعه‌های بسیاری در سراسر کشور وجود دارند که می‌توانند پیام‌رسان فرهنگ و ترویج‌کننده آن باشند. علاوه بر این از ظرفیت صداوسیما نیز می‌توان یاری گرفت.» وی یادآور شد: «از طریق سریال یا برنامه‌های مستندی که در صداوسیما تولید و پخش می‌شود، می‌توان مؤلفه‌ها و مفاهیم مرتبط با وزارتخانه را لحاظ کرد.»

عبدالملکی در دیدار با وزیر تندرستی تاجیکستان:

آماده همکاری در تمام حوزه‌های اجتماعی هستیم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی که به همراه رئیس‌جمهوری به تاجیکستان سفر کرده است با جمال‌الدین عبدالله‌زاده، وزیر تندرستی و حفظ اجتماعی اهالی جمهوری تاجیکستان دیدار کرد. حجت‌الله عبدالملکی در این دیدار گفت: «دولت سیزدهم تأکید ویژه‌ای بر توسعه روابط با کشورهای منطقه دارد.»

عبدالملکی افزود: «با توجه به توافق‌ها و تفاهم‌های سران دو کشور و توسعه مناسبات اقتصادی دو‌جانبه، وظیفه دو وزارتخانه است که این تفاهم‌ها را تحقق بخشند.»

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ضمن ابراز خرسندی از این دیدار و تبریک سی‌امین سالگرد استقلال جمهوری تاجیکستان به مشترکات فرهنگی و تاریخی دو کشور اشاره کرد و گفت: «تاجیکستان در مناسبات منطقه همواره جایگاه مهمی برای ایران دارد.» وی ادامه داد: «باید نسبت به برگزاری نشست‌های

کارشناسی برای تدوین برنامه‌های اجرایی و اتخاذ راهکارهای مناسب اقدام کنیم.» عبدالملکی خاطر نشان کرد: «ظرفیت‌های زیادی برای همکاری میان دو کشور وجود دارد.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به تدوین یادداشت تفاهم همکاری میان دو کشور از آمادگی این وزارتخانه برای تعاملات و تعمیق روابط در حوزه‌های مربوطه خبر داد.

وی اشاره کرد: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از ادغام سه وزارتخانه تشکیل شده و حوزه وظایف بسیار گسترده‌ای دارد.» عبدالملکی از آمادگی کامل همکاری در تمام حوزه‌های مشترک به‌ویژه حمایت‌های اجتماعی با تاجیکستان خبر داد و افزود: «دو کشور تجربیات بسیار ارزشمندی در زمینه‌های بهداشتی، خدمات توانبخشی و توانمندسازی معلولان دارند.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به فعالیت‌های این وزارتخانه در زمینه کاهش آسیب‌های اجتماعی، حمایت از زنان سرپرست خانوار، بیمه‌ها، نظام

اهداء دستگاه

کمک تنفسی به مراکز تأمین اجتماعی

در پی وقوع همه‌گیری کرونا، تعداد ۲۱۴ دستگاه کمک‌تنفسی «بای‌پپ» طی سه مرحله در اختیار مراکز بستری سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفت. این دستگاه‌ها توسط گروهی از هموطنان خارج از کشور شامل بنیاد رازی، بنیاد کودک و انجمن پزشکان ایرانی در آمریکا و از طریق سازمان امداد و نجات هلال احمر جمهوری اسلامی ایران در اختیار مراکز درمانی تأمین اجتماعی قرار گرفته است.

احمدرضا خزاعی، پزشک حوزه اداره کل درمان مستقیم سازمان تأمین اجتماعی با بیان اینکه دستگاه بای‌پپ یکی از پر مصرف‌ترین دستگاه‌های کمک‌تنفسی است، گفت: «این دستگاه با استفاده از فشار هوا در دو سطح، در جهت تسهیل فرایند تنفس به فرد مبتلا به بیماری‌های ریوی از جمله کرونا کمک می‌کند.»

استقبال از یادداشت تفاهم خدمات اجتماعی

جمال‌الدین عبدالله‌زاده، وزیر تندرستی و حفظ اجتماعی جمهوری تاجیکستان نیز در این دیدار ضمن تبریک انتصاب عبدالملکی به عنوان وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بر ضرورت توسعه همکاری‌های دو‌جانبه بین دو کشور تأکید کرد.

وی از همکاری و کمک‌های بشردوستانه ایران به تاجیکستان در دوران شیوع کرونا تشکر و قدردانی کرد. وزیر تندرستی و حفظ اجتماعی اهالی جمهوری تاجیکستان با استقبال از امضای یادداشت تفاهم میان دو کشور که به تقویت مسائل خدمات اجتماعی تقویت می‌انجامد، گفت: «این سند بر اساس حقوق و اصول بین‌المللی تنظیم شده و اجرای آن از اولویت سیاست‌های خارجی تاجیکستان است.» عبدالله‌زاده تأکید کرد: «تقویت و رشد همکاری‌های دو‌جانبه از طریق امضای این سند فراهم می‌شود.»

بازنشستگی، کاهش فقر و... اشاره و برای همکاری و تبادل تجربه در این زمینه اعلام آمادگی کرد. وی تأکید کرد: «هم‌اکنون در جمهوری اسلامی، بیش از ۴۰ درصد از داروهای مصرفی کشور را هلدینگ‌ها و شرکت‌های وابسته به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تولید می‌کنند و ما این آمادگی را داریم که در حوزه تولید و بسته‌بندی دارو همکاری‌های مشترک را با تاجیکستان آغاز کنیم.» عبدالملکی اضافه کرد: «از همکاری و تبادل تجربه با شما در زمینه مقابله با شیوع و همه‌گیری بیماری کرونا استقبال می‌کنیم.» وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای توسعه و تعمیق روابط دو کشور در حوزه وظایف دو وزارتخانه پیشنهاد داد با تشکیل کارگروهی از مدیران و کارشناسان برنامه اقدام یادداشت تفاهم همکاری تدوین و نهایی شود. وی این برنامه اقدام مشترک را نقشه راه همکاری‌های دو کشور در حوزه‌های مورد علاقه طرفین دانست و از وزیر تندرستی و حفظ اجتماعی اهالی تاجیکستان دعوت کرد به تهران سفر کند.

نکته

موانع بازگشت به کار کارگران ساختمانی

نایب‌رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی کشور، شرایط اقتصادی، همه‌گیری کرونا و برهم خوردن تعادل عرضه و تقاضای محصولات مصرفی بخش ساختمان را بخشی از عوامل عدم رونق در حوزه کارهای ساختمانی و بیکاری کارگران این بخش برشمرد. هادی ساداتی اظهار کرد: «در ماه‌های پایانی سال گذشته و امسال بخش محدودی از جمعیت کارگران ساختمانی که به دلیل شیوع کرونا در کشور بیکار شده بودند، اما با آغاز برخی پروژه‌های ساختمانی و عمرانی به کار بازگشتند.»

وی با بیان اینکه شرایط بازار برخی از محصولات مرتبط با ساخت و ساز، مجدداً از خردادماه سال جاری مجدداً رکود و عدم رونق را در بخش ساختمان و مشاغل این حوزه در کشور رقم زد و مانع بازگشت کارگران ساختمانی به کار شد، گفت: «البته الزام شرکت‌های سیمانی در عرضه محصولات تولیدی در بورس کالا، باعث بازگشت رونق نسبی به بخش ساختمان و اشتغال دوباره کارگران این حوزه شد.»

این فعال حوزه کار افزود: «طبیعتاً در شرایطی که کنترل و نظارت بر تولید محصولات مرتبط با ساخت و ساز توسط نهادهای نظارتی وجود نداشته باشد و تعادل عرضه و تقاضای محصولات نظیر سیمان و آهن در بازار با اختلال ایجاد شود، با توجه به تعطیلی پروژه‌های ساختمانی و عمرانی اولین آسیب آن به کارگران ساختمانی خواهد رسید و بیکاری این بخش از جامعه کارگری منجر به افزایش نرخ بیکاری و آسیب‌های اجتماعی خواهد شد.»

وی بیان کرد: «در حال حاضر با توجه به شرایط موجود در بازار محصولات ساختمانی که شرایط اقتصادی، شیوع کرونا و بسیاری موارد دیگر در رونق اشتغال حوزه ساخت و ساز در کشور اثر گذار است، ما با افت بیش از ۳۵ درصدی فعالیت‌های این بخش مواجه هستیم و بسیاری از کارها و پروژه‌ها با تعطیلی مواجه شده‌اند.»

این کارشناس حوزه بازار کار اضافه کرد: «از طرف دیگر با توجه به آسیب کارگران ساختمانی و فصلی نمانی از شرایط کرونایی در کشور، در این شرایط، همت والای مسئولان باید مانع آسیب بیشتر معیشتی به آنها باشد و با اتخاذ تدابیری شفاف رونق بخش ساختمان و اشتغال کارگران باشیم. این شرایط، بیکاری و تأمین سخت معیشت کارگران ساختمانی را رقم زده است.» ساداتی گفت: «در سال‌های گذشته آنگونه که باید به جمعیت بالای کارگران ساختمانی و رفع مشکلات این قشر، توجه لازم نشده است و امیدواریم دولت سیزدهم با عدالت محوری و عدالت‌گستری در راستای احقاق حق این بخش قابل توجه از جامعه کارگری، تلاش و اقدامات لازم را انجام دهد.»

نایب‌رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی اظهار کرد: «باید توجه داشت که افزایش حقوق و دستمزد کارگران که هر سال از طرف شورایی عالی کار تعیین می‌شود، به این دلیل که این کارگران قرارداد خاصی ندارند و صرفاً بر مبنای کارهای روزانه از کارفرمایان مختلف و بنا به توافق، مبلغی را به عنوان دستمزد روزانه دریافت می‌کنند، در معیشت کارگران ساختمانی اثر گذار نیست و توقع کارگران ساختمانی این است که در دیگر حوزه‌های حمایتی و معیشتی، این کارگران توسط دولت دیده شوند و مورد توجه قرار گیرند.»

همه آنچه درباره غرامت دستمزد ایام بارداری باید بدانید

۹ ماه استراحت پس از زایمان به کمک تأمین اجتماعی!

گزارش

در اردیبهشت ماه امسال، هیأت دولت وقت، اصلاح آیین‌نامه «نحوه تأمین بار مالی افزایش مرخصی زایمان از شش ماه به ۹ ماه» را به تصویب رساند. این مصوبه در اواخر همان ماه به سازمان تأمین اجتماعی ابلاغ و فرایند اجرایی شدن آن آغاز شد. بر این اساس، سازمان تأمین اجتماعی موظف شد تا در اجرای مصوبه دولت در خصوص افرادی که این سازمان موظف به پرداخت کمک هزینه بارداری (مرخصی زایمان) به آنهاست، نسبت به پرداخت این کمک هزینه از شش ماه به ۹ ماه اقدام و هزینه‌های ناشی از اجرای آن را هر سال به منظور پیش‌بینی در لویج بودجه سنواتی به سازمان برنامہ و بودجه کشور اعلام کند.

از سرویس‌های سایر مراجع ذی‌ربط از جمله سازمان ثبت احوال کشور در زمینه کنترل تاریخ ولادت فرزند و ارتباط نسبی مادر و فرزند به صورت غیر حضوری صورت می‌پذیرد.

پرداخت ماهانه

با هدف تسهیل و رضایتمندی هر چه بیشتر بیمه‌شدگان در شرایط اقتصادی موجود و ایجاد معیشت بهتر برای خانواده‌ها و رفع دغدغه آنان، دستورالعمل «پرداخت دستمزد ایام بارداری بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی به صورت ماهانه» به واحدهای اجرایی این سازمان ابلاغ شده و از این رو دستمزد ایام بارداری بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی ماهانه پرداخت می‌شود. در گذشته، چنانچه بیمه‌شده‌ای به مرخصی زایمان می‌رفت از آن مدت می‌توانست مبلغی را به صورت علی‌الحساب هر دو یا سه ماه دریافت و بعضاً به پایان مهلت استراحت موقوف کند. این مورد، بر اساس تقاضای بیمه‌شده انجام می‌گرفت و بیمه‌شدگان در خواست خود اعلام می‌کردند و واحدهای اجرایی سازمان در آن مقطع، دستمزد ایام بارداری را پرداخت می‌کردند. در تصمیم جدید، این تکلیف برای سازمان تأمین اجتماعی ایجاد شده که ماهانه در وجه بیمه‌شدگان مشمول، پرداخت صورت گیرد و نیازی به درخواست و پیگیری بیمه‌شده نباشد. بر این اساس به محض ارسال لیست حق بیمه هر ماه توسط کارفرمای مربوطه (با کارکرد صفر)، مبلغ مرخصی زایمان آن ماه بدون انجام تشریفات اداری مربوط به معرفی به مراجع پزشکی و تکمیل فرم معرفی به کار توسط کارفرما، صورت خواهد پذیرفت. اکنون این دستورالعمل به واحدهای اجرایی سازمان تأمین اجتماعی ابلاغ شده و نرم‌افزاری که زمینه پرداخت هوشمند ماهانه را ممکن می‌سازد در شرف نهایی شدن است و به محض تکمیل آن، زمینه اجرا به طور کامل فراهم می‌شود.

با توجه به اینکه اجرای موفق طرح پرداخت ماهانه و کنترل ضوابط قانونی جهت ارائه تعهد مذکور از جمله بررسی عدم قطع ارتباط بیمه‌ای با کارفرما و همچنین احراز عدم دریافت حقوق و مزد از کارفرما در دوره مرخصی زایمان مستلزم ارسال لیست حق بیمه با کارکرد صفر است، لذا ضروری است کارفرمایان گرمی در این زمینه اهتمام لازم مبذول دارند. تمامی خدماتی که برای این بخش‌ها انجام می‌شود به صورت غیر حضوری است و بیمه‌شدگان به منظور استفاده از این خدمت، می‌بایست به مراجعه به سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی به نشانی (estamin.ir) مدارک خود را بارگذاری کنند. سازوکار نظارتی این بخشنامه، به صورت کاملاً هوشمند و سیستماتیک انجام می‌شود.

محاسبه و پرداخت می‌شود و مدت دریافت غرامت دستمزد ایام بارداری، جزو سوابق بیمه‌ای بیمه‌شدگان زن محسوب می‌شود. چنانچه بیمه‌شده زن شاغل به استناد گواهی پزشک معالج قبل از تاریخ زایمان به دلیل استعلاجی (غیر از مسأله بارداری) نیاز به استراحت پزشکی داشته باشد، مدت مرخصی استعلاجی از مدت استراحت زایمان آنان کسر نخواهد شد و مطابق ضوابط و پس از تأیید مرجع پزشکی ذی‌ربط ایام بیماری قابل پرداخت خواهد بود. سازمان تأمین اجتماعی برای این افراد، جدا از ۹ ماه، پرداخت غرامت ایام بارداری (مرخصی زایمان) در دوران بیماری را نیز پرداخت خواهد کرد. انجام تعهدات مرخصی زایمان ۹ ماهه برای سازمان تأمین اجتماعی به صورت اجبار است اما استفاده از این مدت برای بیمه‌شدگان به صورت اختیاری است و بیمه‌شده در صورت تمایل می‌تواند ۶ ماه یا ۹ ماه را انتخاب کند.

آمارها چه می‌گویند؟

بر اساس بررسی‌های به عمل آمده و آمارهای موجود، پیش‌بینی می‌شود تعداد مشمولان این مصوبه سالانه حدود ۷۵ هزار نفر خواهند بود و طبق برآوردهای به عمل آمده، بار مالی مربوط به اجرای مصوبه مورد اشاره در سال ۱۴۰۰ معادل ۵۶۰ میلیارد تومان پیش‌بینی می‌شود. در سال گذشته ۷۲ هزار بیمه‌شده زن از غرامت ایام بارداری استفاده کردند و مبلغ ۴۴۰ میلیارد تومان بابت آن پرداخت شد. همچنین طی چهار ماه اخیر امسال، بالغ بر ۵۹ هزار سند غرامت بارداری برای بیمه‌شدگان صادر شده است که بالغ بر ۲۱۵ میلیارد تومان بار مالی داشته است. با توجه به دائمی بودن قانون مذکور و افزایش سالانه سطوح دستمزدی و همچنین افزایش تعداد استفاده‌کنندگان، بار مالی مربوطه هر سال افزایش خواهد یافت که بر این اساس ضرورت پیش‌بینی منابع مالی مورد نیاز و پرداخت آن به سازمان تأمین اجتماعی در بودجه سنواتی کل کشور جهت ارائه خدمت مطلوب به مادران گرمی ضروری است.

خدمات الکترونیکی

به منظور تسهیل در پرداخت مرخصی زایمان به مادران و کاهش مراجعه آنان به واحدهای اجرایی، امکان ارائه درخواست و بارگذاری مستندات مدارک مربوطه از طریق مراجعه به درگاه غیر حضوری به نشانی (Estamin.ir) فراهم شده است. سیستم به صورت هوشمند، مدارک بارگذاری شده بیمه‌شده (اعم از گواهی ولادت فرزند، شناسنامه مادر و گواهی پزشکی یا بیمارستانی که زایمان در آن انجام شده) را کنترل و احراز شرایط می‌کند و بعد از محاسبه مبلغ، غرامت دستمزد ایام بارداری را به شماره حسابی که بیمه‌شده اعلام کرده واریز می‌کند، پرداخت مرخصی زایمان به استناد مدارک مذکور و با بهره‌گیری

خدمات بیمه‌ای یادرمانی؟

بر اساس قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای «الف» و «ب» ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی، حمایت در برابر حوادث و بیماری‌ها و بارداری از تعهدات سازمان است. ارائه خدمات درمانی به بیمه‌شدگان مرتبط با حوزه وظایف بخش درمان سازمان است، اما انجام کلیه امور مربوط به پرداخت تعهدات کوتاه‌مدت از جمله بخش کمک‌هزینه بارداری (مرخصی زایمان) به عهده بخش بیمه‌ای سازمان است که بر اساس اسناداز سوی واحد امور بیمه‌شدگان شعب صادر و برای اداره کل امور مالی ارسال می‌شود تا به حساب ذی‌نفعان واریز شود. از این رو، در سال ۱۳۹۹ بابت پرداخت غرامت دستمزد ایام بارداری بیش از ۱۹۲ هزار سند، مبلغ ۵۹۰ میلیارد تومان و در چهار ماه نخست سال جاری حدود ۵۹ هزار سند به مبلغ ۲۱۴ میلیارد تومان پرداخت شده است.

شرایط دریافت کمک هزینه بارداری

بیمه‌شدگان زن شاغل در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی که پرداخت مرخصی زایمان آنان به عهده این سازمان است با ارائه گواهی ولادت و شناسنامه نوزاد و مادر می‌توانند در صورت عدم اشتغال به کار، حسب ضوابط قانونی از غرامت دستمزد ایام بارداری و مرخصی زایمان بهره‌مند شوند. کمک‌هزینه بارداری در صورتی به بیمه‌شدگان زن پرداخت می‌شود که ظرف یک سال قبل از زایمان، حق بیمه ۶۰ روز کار را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کرده و مدت استراحت مشغول کار نبوده و مزد یا حقوق دریافت نکرده و در تاریخ اعلام بارداری مشغول به کار بوده و یا در مرخصی استحقاقی باشند، یعنی در زمان زایمان و همچنین در دوره مرخصی ۹ ماهه ارتباط بیمه‌ای آنها با کارفرما قطع نشده باشد.

روش محاسبه میزان کمک هزینه بارداری

غرامت دستمزد، جبران بخشی از مزد است و سازمان تأمین اجتماعی طبق حکم مقرر در مواد ۶۳ و ۶۷ قانون تأمین اجتماعی و تکلیفی که دارد، دوسوم حقوق و مزایایی که کارفرما برای بیمه‌شده در نظر گرفته را پرداخت می‌کند. بر این اساس، میزان کمک‌هزینه بارداری، معادل دوسوم آخرین مزد یا حقوق بیمه‌شده با در نظر گرفتن روزهای استراحت است. نحوه محاسبه آخرین مزد یا حقوق بیمه‌شده هم به این ترتیب است که «کل مبالغ مشمول کسر حق بیمه» که بیمه‌شده در آخرین ۹۰ روز قبل از استراحت دریافت کرده با هم جمع و بر تعداد روزهای کار کرد بیمه‌شده در این مدت تقسیم می‌شود.

محاسبات زمانی

کمک‌هزینه بارداری از نخستین روز شروع استراحت،

مشکل و رفع آن

سازمان تأمین اجتماعی از زمان تصویب قانون قبلی در مجلس شورای اسلامی و در طول سال‌های اخیر همواره اعلام کرده بود که در صورت تأمین بار مالی و حتی پذیرش تعهد بار مالی این قانون و بدون دریافت منابع مالی مورد نیاز، آماده اجرای این قانون است. اختیاری بودن اجرای قانون قبلی مرخصی زایمان باعث شکل‌گیری دادخواست‌های زیادی در دیوان عدالت اداری شده بود و سازمان تأمین اجتماعی نیز به دلیل نامشخص بودن نحوه تأمین بار مالی، امکان افزایش مرخصی زایمان به ۹ ماه را نداشت. دستگاه‌های دولتی نیز به صورت اختیاری مرخصی زایمان ۹ ماهه را برای کارکنان خود برقرار کرده بودند، اما با مصوبه امسال و دستورالعملی که به واحدهای اجرایی سازمان تأمین اجتماعی ابلاغ شد، مرخصی زایمان برای تمامی بانوان تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی تا ۹ ماه قابل اجرا شد. شرایط مورد نیاز برای اجرای این قانون از اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ فراهم و دولت متعهد به پرداخت منابع مالی مورد نیاز شد، بنابراین سازمان تأمین اجتماعی مرخصی زایمان تا ۹ ماه را برای تمامی بانوان تحت پوشش اجرا می‌کند و منابع مورد نیاز به عنوان دیون دولت لحاظ می‌شود. با افزایش مرخصی زایمان از شش ماه به ۹ ماه دادخواست‌هایی نیز که در دیوان عدالت اداری در این زمینه ثبت شده بود، منتهی شد و بانوان مشمول این قانون می‌توانند از مرخصی ۹ ماه استفاده کنند.

غرامت دستمزد ایام بارداری

به طور کلی حمایت‌های سازمان تأمین اجتماعی از فرد بیمه‌شده از روز تولد تا زمان مرگ را دربر می‌گیرد؛ اما این تعهدات و حمایت‌ها به‌دو نوع کوتاه‌مدت و بلندمدت تقسیم می‌شوند. مجموعه حمایت‌هایی که از سوی سازمان در خصوص بیمه‌شدگان در قالب تعهدات کوتاه‌مدت صورت می‌گیرد شامل حمایت‌های درمانی در موارد بیماری، حوادث، غرامت دستمزد ایام بیماری، هزینه سفر و اقامت بیمار و همراه، تأمین هزینه وسایل کمک‌پزشکی، غرامت نقص عضو مقطوع، کمک‌هزینه ازدواج، هزینه کفن و دفن و مقرری بیمه بیکاری است. مشخصه این تعهدات، کوتاه‌مدت بودن آنهاست. یعنی در مقطعی از زمان ارائه می‌شوند و به پایان می‌رسند، اما پرداخت مستمری بازنشستگی، مستمری از کارافتادگی کلی، مستمری از کارافتادگی جزئی، مستمری بازنندگان و مزایای نقدی، غیرنقدی و عیدی مستمری‌گیران (کمک‌عائله‌مندی، کمک‌هزینه اولاد و عیدی)، حمایت‌هایی است که از سوی سازمان در خصوص بیمه‌شدگان در قالب تعهدات بلندمدت صورت می‌گیرد. بر این اساس، طبیعی است که غرامت دستمزد ایام بارداری در دسته تعهدات کوتاه‌مدت سازمان تأمین اجتماعی قرار داشته باشد.

عکس: مرصیه پروانه

رضا خراسانی
روزنامه‌نگار

غرامت دستمزد، جبران بخشی از مزد است و سازمان تأمین اجتماعی طبق حکم مقرر در مواد ۶۳ و ۶۷ قانون تأمین اجتماعی و تکلیفی که دارد، دوسوم حقوق و مزایایی که کارفرما برای بیمه‌شده در نظر گرفته را پرداخت می‌کند.

تازه‌ترین آمارهای تأمین اجتماعی نشان می‌دهد

رشد بیمه‌شدگان و بیمه‌پردازان طی سال گذشته

گزارش

مدیریت آمار، اطلاعات و محاسبات سازمان تأمین اجتماعی، تازه‌ترین آمار بیمه‌شدگان، بیمه‌پردازان و کارگاه‌های تحت پوشش این سازمان تا انتهای بهار سال جاری را منتشر کرد. بر اساس این گزارش، تعداد کل بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی (بدون احتساب

کارگاه‌های تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی در یک سال گذشته در حالی صورت گرفته که طی این مدت به علی‌مانند همه‌گیری بیماری کرونا و نیز تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی، اقتصاد کشور درگیر رکود و تورم بوده که به تعطیلی برخی کارگاه‌ها و بیکاری کارگران منجر شده است.

گذشته‌رشدی یک درصدی را تجربه کرده است. آمار مذکور همچنین نشان می‌دهد که تعداد کل بیمه‌پردازان تأمین اجتماعی در پایان بهار سال جاری به ۱۲ میلیون و ۲۳۰ هزار و ۶۱۹ نفر رسیده که این رقم نسبت به خردادماه سال گذشته ۳.۳ درصد رشد داشته است. گفتنی است، رشد بیمه‌شدگان، بیمه‌پردازان و

نکته

ثبت نام بیش از ۱۴۵ هزار نفر در طرح کارورزی

از زمان تدوین و آغاز اجرای طرح کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تاکنون ۱۴۵ هزار و ۸۱۳ نفر فارغ‌التحصیلان دانشگاهی داوطلب در قالب این طرح، موفق به ثبت درخواست در سامانه این طرح شده‌اند. از جمعیت فارغ‌التحصیلان ثبت‌نام شده در قالب طرح کارورزی، تعداد ۵۵ هزار و ۸۰۲ نفر در کارگاه‌هایی که طرح خود را گذرانده‌اند، مشغول به کار هستند و در واقع از این طریق شغل مورد نظر خود را به دست آورده و به جمع شاغلان کشور اضافه شده‌اند.

همچنین تا هفته قبل، حدود ۱۰ هزار و ۳۰۰ پهنگاه تولیدی در قالب طرح کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی از امکان معافیت بیمه‌ای مشغول شده در این سامانه استفاده کرده‌اند.

گفتنی است بیشترین تعداد داوطلب و بالاترین تعداد اشتغال از طریق استفاده از طرح کارورزی در استان‌های فارس و لرستان به ثبت رسیده‌است که استان فارس با بیش از ۱۴ هزار نفر داوطلب و بیش از ۶ هزار و ۵۰۰ نفر اشتغال فارغ‌التحصیلان، بالاترین آمار ثبت شده در قالب طرح مذکور را در اختیار دارد. یکی از راهکارهای عملیاتی در حوزه اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، تدوین و اجرای طرح کارورزی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است که بر اساس پیش‌بینی‌های آغاز اجرای آن، این طرح باید شکاف بین آموخته‌های دانشجویان و مهارت‌های مورد نیاز در بازار کار را کاهش داده و راهکاری برای دستیابی به سیر کاهنده آمار بیکاری فارغ‌التحصیلان و افزایش آمار اشتغال در این قشر باشد.

واقع این طرح، شرایط و زمینهای برای اشتغال فارغ‌التحصیلان با محیط کار و افزایش قابلیت‌های آنان برای اشتغال را در آینده فراهم آورده است. بر اساس اهداف طراحی شده برای طرح کارورزی پس از پایان طرح، حدود ۷۰ درصد کارورزان در همان بنگاه محل انجام طرح، مشغول به کار شده و زمینه تسهیل ورود به بازار کار برای سایر کارورزان نیز با ارتقاء مهارت، مهمی می‌شود.

طرح کارورزی دانشجویمان در راستای اجرای ماده (۷۱) قانون برنامه ششم توسعه، مصوبات ستاد اقتصاد مقاومتی و شورای اشتغال توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تدوین شده است. در واقع این طرح، دانش آموختگان دانشگاهی را با هدف کاهش نرخ بیکاری جوانان دانش آموخته و از طریق تکمیل مهارت‌ها، جذب و با به کارگیری آنها در بخش‌های تعاونی و خصوصی تدوین و به تصویب رسید.

طرح کارورزی با مطرح شدن در هفتاد و پنجمین جلسه شورای عالی اشتغال به تصویب رسیده و دستورالعمل‌های اجرای آن در سال ۹۶ و اصلاحی آن در سال ۹۸ جهت اجرا به استان‌ها ابلاغ شد.

لازم به توضیح است که در یک دهه اخیر طرح‌هایی مانند استناد - شاگردی و کارورزی توسط دولت در زمینه آموزش‌های مهارتی اجرا شد که عدم توجه و تطابق لازم این طرح‌ها با چارچوب قانون کار و دخالت ندادن نظر تشکلات کارگری در این خصوص، مخرجی پیش‌بینی شده را به میزان کافی از این طرح‌ها شاهد نبودیم.

احسان احمدی

روزنامه‌نگار

جدی گرفته و بستر فعالیت گسترده تعاونی در کشور ایجاد شده و به تبع آن حذف شرکت‌های زائد تأمین نیروی انسانی در دستور کار قرار گیرد، پیمانکاران فعال در حوزه نفت، گاز و پتروشیمی، معادن سطح کشور، نیروهای خدمات شهری و شرکت‌های تأمین نیروی انسانی در قالب بسیاری از نهادها و سازمان‌های کشور، حذف و نیروی کار در قالب تعاونی‌ها می‌توانند امورات اشتغال و کارها را عهده‌دار شوند.

چگونگی تحقق سهم تعاون از اقتصاد

رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی کشور در بخش دیگری از این گفت‌وگو تصریح کرد: «اگر خواستار تحقق سهم ۲۵ درصدی تعاونی‌ها از اقتصاد کشور هستیم، در واقع باید زمینه ایجاد تعاونی‌های مردم‌محور شکل گرفته و از طریق تعاونی‌ها توزیع عادلانه ثروت صورت گرفته و رفع بسترهای فساد را شاهد باشیم. در واقع در قالب تعاونی‌هایی با این مشخصات امکان نزدیک شدن به سهم مشخص شده ۲۵ درصدی تعاونی‌ها در اقتصاد خواهیم بود.» وی گفت: «طبیعی است که با جایگزینی تعاونی‌های کارگری به جای پیمانکاران نیروی انسانی امکان رفع فساد، افزایش بهره‌وری، تحقق حقوق نیروی کار و همچنین به واقعیت پیوستن سهم تعاونی‌ها در اقتصاد ممکن خواهد شد. البته با اقداماتی در این حوزه می‌توان با توزیع عادلانه ثروت، کاهش فقر را نیز در جامعه رقم زد.» این فعال کارگری ادامه داد: «اگر زمینه حضور فعال و گسترده تعاونی‌ها در کشور در قالب دولت سیزدهم فراهم شود و تعاونی‌ها به دنبال ظرفیت‌های فراوان، در امر اقتصاد و اشتغال مشارکت بیشتری داشته باشند و به تبع آن ما شاهد کاهش فقر، افزایش بهره‌وری نیروی کار و رونق تولید و خدمات باشیم، برگ برنده برای دولت رقم خواهد خورد.»

شوکت گفت: «در جریان نشست هفته گذشته وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با نمایندگان اتحادیه‌های و اصناف کارگری، موضوعات مختلف مرتبط با کارگران از جمله بسترسازی برای بهره‌مندی حداکثری از ظرفیت تعاونی‌های کارگری مطرح شد؛ بخصوص در حوزه فعالیت معادن کشور، ضرورت حذف شرکت‌های پیمانکار مطرح و بر انجام کارهای معادن توسط نیروی کار در قالب تعاونی‌های کارگری تأکید شد.» در بخش دیگری از این نشست بر این موضوع تأکید شد که تشکلات رابط بین وزارت تأمین اجتماعی، دولت و نیروی کار و نمایندگان در واقع مردم هستند و طبیعتاً تشکلات واقعی برای مشکلات حوزه کار و تولید با نگاه واقع‌گرایانه، راهکارهای عقلانی و منطقی و منطبق بر شرایط روز ارائه می‌دهند. با تأکید عبدالملکی قرار بر این شد تا تشکلات و اصناف با مطرح کردن مشکلات مرتبط با نیروی کار و روند ارائه تولید و خدمات و همچنین با پیش‌سپاه راهکارهای مرتبط حل مسائل، امکان رفع سریع‌تر مشکلات را فراهم کنند. طبیعتاً با روند حمایتی دولت و وزارت کار از تشکلات و اتحادیه‌های کارگری، تقویت این نهادها اتفاق افتاده و ما شاهد رونق تولید و خدمات، کاهش مشکلات نیروی کار و کاهش فساد در این حوزه خواهیم بود.

دو برابر پرداختی نیروی کار است و در واقع یک سود ۵۰ درصدی که باید بخش مهمی از آن به کارگران برسد، نصیب پیمانکار نیروی انسانی می‌شود. در واقع این حاشیه سود بسیار بالا، عامل ایجاد بسترهای فساد در گرفتن پیمانهای مختلف در کارگاه‌ها و سازمان‌ها شده است.» شوکت اظهار داشت: «برخی‌ها برای گرفتن این قراردادها پیمان با ایجاد مسیرهای رانت و فساد در سازمان‌ها و نهادها می‌توانند بستر ایجاد ظلم مضاعف در حق نیروی کار را ایجاد کرده و مانع دستیابی کارگران به حقوق قانونی شدند.» عضو هیأت امنای سازمان تأمین اجتماعی در ادامه عنوان کرد: «کوچک‌سازی دولت امری بسیار بدیهی در اداره امور کشورهاست. به عنوان مثال، می‌توان گفت که کشور ژاپن با دوبرابر جمعیت کشور ما از حدود یک چهارم نیروی انسانی دولتی ایران استفاده می‌کند اما در ایران، افزایش نیروی انسانی حقوق‌بگیر دولت، مانعی در هزینه کرد بودجه در کارهای عمرانی و دیگر موضوعات جاری مهم شده است.» وی با اشاره به اینکه می‌توان زمینه بهره‌مندی از تعاونی‌ها را در حوزه کار و تولید ایجاد کرد؛ با ارائه طرحی در این راستا، گفت: «طرح تعاونی‌های کارگری جایگزین پیمانکاران» این امکان را دارد که علاوه بر کوچک‌سازی و کاهش هزینه‌های جاری دولت و همچنین جلوگیری از تضییع حق نیروی کار، حذف شرکت‌های واسطه نیروی کار در قالب پیمانکار را موجب شده و بخش مهمی از مشکلات نیروی کار در کشور را برطرف کند.» وی در ادامه بیان کرد: «البته با ارائه طرح مذکور، برخی اعتقاد داشتند که همه شرایط اجرای آن، مهیا نیست و برای اثبات آن، طرح در بخش تعمیر و نگهداری یک شرکت پتروشیمی به عنوان پایلوت اجرا و با حذف پیمانکاران، در قالب یک تعاونی کارگری، کار در اختیار گرفته شد. نخستین اتفاق این اقدام، افزایش دوبرابری در یافتی کارگران بود و به دنبال آن افزایش بهره‌وری نیروی کار در همان بخش صورت گرفت. البته بخش قابل توجهی از فساد موجود در این چرخه نیز این میان رفت.» این کارشناس حوزه کار اشاره داشت: «بدون تردید اجرایی شدن حذف پیمانکاران نیروی انسانی و جایگزینی تعاونی‌های کارگری در قالب سهامداری نیروی کار، دارای مزایای بسیاری است و به راحتی باعث تحول معیشتی، قراردادی و اشتغال بیش از ۲۰ درصد جمعیت کارگران کشور که در قالب شرکت‌های پیمانکار در حال فعالیت هستند، خواهد شد.» وی با بیان اینکه شاید بتوان وجود برخی پیمانکاران در قالب کارهای بسیار تخصصی و پیمانکاران دارای تجهیزات فراوان و گرانتیمنت مانند پیمانکاران راهسازی را تحت شرایطی با رعایت حقوق کارگران، منطقی دانست، اضافه کرد: «وجود بسیاری از این شرکت‌ها در شرایطی که بخش اعظم کار توسط نیروی انسانی و کارگران در حال انجام است، به هیچ عنوان منطقی و راهگشا نیست.» به گفته وی، بخش قابل توجهی از پیمانکاران نیروی انسانی در قالب نهادها و سازمان‌های دولتی در حال فعالیت هستند و در واقع رانت ایجاد شده در حوزه فعالیت‌های دولتی نهایت سوءاستفاده را دارند و اگر سهم اثر گذار تعاونی‌ها در فعالیت‌های تولیدی و خدمات

و رفاه اجتماعی، تعداد شرکت‌های تعاونی ثبت شده در کشور تا مردادماه امسال، بیش از ۹۷ هزار تعاونی را نشان می‌دهد که از این تعداد حدود ۲۸ هزار تعاونی، یعنی ۲۸.۷ درصد شرکت‌های در دست اجرا هستند و بیش از ۶۹ هزار تعاونی (به میزان ۷۱.۳ درصد) در قالب شرکت‌های تعاونی در حال بهره‌برداری به شمار می‌روند. همچنین گفتنی است که بیشترین تعاونی ثبت شده در کشور با تعداد ۱۰ هزار و ۹۷۵ تعاونی «متعلق به استان تهران است و در هر کدام از استان‌های مازندران و خراسان رضوی نیز بیش از ۷ هزار تعاونی تا مردادماه سال جاری به ثبت رسیده است. این در حالی است که کمترین تعداد شرکت‌های تعاونی در استان‌های قزوین، البرز و خراسان جنوبی به تعداد کمتر از یک هزار شرکت تعاونی به ثبت رسیده است. بر اساس خروجی آمارهای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، میزان اشتغال به ثبت رسیده در قالب تعاونی‌ها تا پایان مردادماه سال ۱۴۰۰ به (یک میلیون و ۸۰۶ هزار و سه نفر) رسیده که به تفکیک شامل بیش از (یک میلیون و ۲۷۳ هزار نفر) در قالب تعاونی‌های در حال بهره‌برداری و بیش از (۴۳۲ هزار نفر) در قالب تعاونی‌های در دست اجرا می‌شود. همچنین تعداد کل شاغلان در حوزه فعالیت تعاونی‌ها در سال ۱۳۹۸ عدد یک میلیون و ۷۷۱ هزار و ۴۰۶ نفر بوده که این میزان در سال گذشته تعداد یک میلیون و ۷۹۰ هزار و ۶۹۵ نفر را نشان می‌دهد که این روند حاکی از افزایش نسبی اشتغال در حوزه تعاونی‌ها را در فاصله این سال‌هاست.

طرح تعاونی‌های کارگری؛ جایگزین پیمانکاران

«کبر شوکت» رئیس انجمن صنفی کارگران ساختمانی کشور در گفت‌وگو با «آتیونو» با تأکید بر اهمیت نگاه ویژه دولت به تعاونی‌ها و امکان فعالیت آنها به جای پیمانکاران نیروی انسانی گفت: «دولت‌ها همواره به دلیل کاهش هزینه‌های جاری، اقداماتی مانند کوچک‌سازی دولت را در قالب طرح‌ها و برنامه‌های مختلف اجرا می‌کنند که واگذاری بخشی از فعالیت‌ها به پیمانکاران در سه دهه گذشته، یکی از این اقدامات است.» وی تصریح کرد: «در این اقدام، کارهایی از قبیل کار در معادن و بسیاری دیگر از کارهای صورت گرفته توسط کارگران به شرکت‌های پیمانکاران نیروی انسانی واگذار شده و کارفرمای اصلی با کارگران قراردادی را منعقد نمی‌کند و نیروی کار با قراردادهای مختلف در واقع با پیمانکاران برخورد دارند و به نوعی استثمار کارگران توسط این شرکت‌ها صورت گرفته است.» این فعال و کارشناس حوزه کارگری اضافه کرد: «به مرور زمان و فعالیت این شرکت‌ها، اقداماتی در راستای تضییع حقوق کارگران توسط آنها صورت گرفت و هنگامی که با اقدام هیچ نهاد مسئولی در این ارتباط مواجه نشدند، اقدامات خلاف قانون آنها در قبال نیروی کار افزایش یافت.» وی افزود: «یکی از اتفاقاتی که در این حوزه صورت گرفت این بود که در بسیاری از کارگاه‌هایی که شرکت‌های پیمانکار حضور گسترده دارند، مبلغ قرارداد پیمانکار حداقل

نقش تعاون در اقتصاد و تولید ملی به چه میزان است؟

تعاونی‌ها؛ جایگزین مناسب پیمانکاران

کسب‌وکار

آغاز به کار پیمانکاران از سه دهه قبل با نگاه به تجربیات موفق بسیاری از کشورهای در مسیر کاهش هزینه‌های جاری دولت و چابک‌سازی آن طراحی و اجرا شد که البته به مرور زمان و با ایجاد اختلال در حرکت و نبود نظارت‌های کافی بر عملکرد و وظایف تعریف شده برای این شرکت‌ها به انحراف کشیده شد. پیمانکاران نیروی انسانی که با هدف کمک به روان‌سازی اقدامات دولت و تسریع در انجام فعالیت‌ها و باری دولت‌ها شکل گرفتند، بر اثر بی‌توجهی و نگاه خنثی به حضور آنان و ایجاد بسترهای رانت و فساد و دستیابی به سودهای نامتعارف، تبدیل به شرکت‌هایی شدند که حقوق نیروی کار را نادیده گرفته و صرفاً نگاه سودگرا یانه در دریافت حق پیمان از سازمان‌ها و نهادها و مختلف داشتند. بر اساس نظریات کارشناس و فعالان حوزه کار، اساساً شکل‌گیری این شرکت‌ها فقط در قالب فعالیت‌های تخصصی قابل توجیه است و حضور آنها در اموراتی که عموماً توسط کارگران صورت می‌گیرد، دلیلی جز استفاده از رانت گسترده ایجاد شده در این فعالیت ندارد.

اقدامات خلاف قانون کار توسط شرکت‌های پیمانکار نیروی انسانی و تضییع حقوق کارگران در قالب این شرکت‌ها، موضوع تازه‌ای نیست و دهه‌هاست که این رویه غالب در کشور در حال اجراست. از بین رفتن حقوق پایه‌ای و قانونی کارگران در قالب فعالیت در این شرکت‌ها و نگاه استثمار گونه آنها به نیروی کار و در نظر نگرفتن حقوق اساسی کارگران، مجموعه دلایلی است که تشکلات و اتحادیه‌های کارگری را ترغیب به حذف این شرکت‌ها از چرخه کار تولید کرده است. گفتنی است که با وجود این شرکت‌های پیمانکار نیروی انسانی، عملاً ارتباط کارگر به عنوان نیروی کار با کارفرمای اصلی قطع و کارفرما خود را از پاسخگویی به نیاز کارگران فارغ می‌بیند. در واقع همه مسائل مرتبط با کارگر به پیمانکار سپرده می‌شود. از طرفی، وجود ظرفیت بسیار گسترده تعاونی‌ها که در قانون اساسی نیز به سهم قابل توجه آنان از اقتصاد اشاره شده، با نگاه نامناسب در طول دهه‌های گذشته مغفول مانده و نیازمند توجه و بسترسازی است. از نکاتی که در این بخش می‌توان به آن پرداخت، بهره‌مندی از توان اجرایی تعاون در حوزه اشتغال، تولید، ارائه خدمات و نهایتاً اثرگذاری در حوزه اقتصاد و بهره‌وری نیروی کار است. ظرفیت اثبات شده بخش تعاون در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه و بهره‌گیری حداکثری این کشورها از این توانمندی در قالب فعالیت‌های توسعه‌ی و تولید و اشتغال و همچنین امکان زمینه‌سازی گسترده تعاونی‌ها در حوزه اشتغال و بسیاری از مزایای دیگر تعاون می‌تواند ترغیب‌کننده دیگر کشورها در استفاده از این امکان ویژه باشد. در کشور ما نیز اشاره مستقیم و سهم‌پذیری تعاون در اقتصاد که در قانون اساسی مورد تأکید قرار گرفته، نشان از توجه و تمرکز لازم بر این بخش است، اما پرسش اینجا است که به چه دلایلی تا به امروز، سهم تعریف شده تعاون از اقتصاد محقق نشده است؟ بر اساس آمارهای رسمی، این عوامل منجر به سهم کمتر از چهار درصدی تعاون از اقتصاد کشور شده و با یافتن پاسخ، باید به دنبال ایجاد زمینه در تحقق بخش مغفول مانده از این ظرفیت در کشور باشیم. نگاه دولت سیزدهم در مدت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مقوله تعاون در مدت کوتاه تصدی «حجت‌الله عبدالملکی» به عنوان وزیر جدی تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کاملاً مشخص شده و تأکیدی که وی در ایجاد بستر استفاده از ظرفیت‌های تعاون در برنامه‌های ارائه شده و نشست‌ها داشته، نشان از توجه و تمرکز دولت بر احیای این بخش از اقتصاد و تحقق سهم ۲۵ درصدی تعاون است. عبدالملکی در نشست هفته گذشته با تشکلات و اتحادیه‌های کارگری و صنفی با تأکید بر حمایت دولت از نهادها و تشکلات کارگری و ضرورت احیای ظرفیت تعاون در کشور، مطرح کردن مشکلات حوزه کارگری، کار و تولید و ارائه راهکار از طرف اتحادیه‌ها و نمایندگان کارگران را خواستار شد که در این مطلب الزام تأکید شده استفاده از توانمندی تعاونی‌ها و بهره‌مندی از آنها در قالب جایگزین پیمانکاران نیروی انسانی تشریح شده است.

ثبت بیش از ۹۷ هزار تعاونی در کشور

بر اساس جدیدترین داده‌های آماری وزارت تعاون، کار

دیدگاه

جدیدترین آمارهای اشتغال و بیکاری

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تشریح اقدامات مرتبط با اجرایی شدن نظام جامع اطلاعات بازار کار، راهاندازی سامانه ملی اشتغال و کسب و کار را یکی از مهمترین فعالیت‌های این حوزه معرفی کرد. راهاندازی سامانه ملی اشتغال و کسب و کار در آبان ماه سال ۱۳۹۹ و تشکیل بانک‌های اطلاعاتی از جمعیت نیروی کار و کسب و کارهای کشور در راستای تقویت توان سیاستگذاری در راستای توسعه فعالیت‌های کسب و کار و تولید صورت گرفت. گفتنی است اطلاعات و داده‌های دقیق و جامع بازار کار و اشتغال از طریق این سامانه در اختیار مدیران ارشد و سیاستگذاران کشور قرار می‌گیرد تا بتوانند در طراحی سیاست‌ها و تعیین روش‌های اجرایی برنامه‌های اشتغال از آن بهره‌مند شوند که ایجاد بانک اطلاعات شغلی افراد در

سن کار، بانک اطلاعات بنگاه‌ها و پایگاه اطلاعات مشاغل کشور از بخش‌های اصلی این سامانه است. بنا به تعاریف مشخص شده در قالب سامانه ملی اشتغال و کسب و کار، این سامانه برای شناسایی شاغلان، بیکاران، جمعیت غیرفعال و کارفرمایان رسمی و غیررسمی و ارائه خدمات سیاستی و اجرایی بازار کار توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ایجاد شده است. بر اساس آخرین آمارهای جمعیتی، از جمعیت بیش از ۸۵ میلیون و ۷۸۱ هزار نفری کشور، بیش از ۶۷ میلیون نفر در سن کار قرار دارند و جمعیتی حدود ۱۸ میلیون نفر نیز خارج از سن کار محسوب می‌شوند. از میان افراد در سن کار، در حال حاضر بیش از ۲۳ میلیون و ۷۵۴ هزار نفر جمعیت فعال و ۴۳ میلیون و ۲۶۷ هزار نفر نیز جمعیت غیرفعال کشور محسوب می‌شوند. همچنین ۲۱ میلیون و ۷۶۱ هزار نفر در کشور جمعیت مشاغل هستند که بیش از ۱۸ میلیون و ۸۱۶ نفر از این تعداد شاغلان رسمی و حدود ۳ میلیون نفر در قالب اشتغال غیررسمی مشغول به فعالیت هستند. همچنین بر مبنای داده‌های حوزه بیکاری، تعداد یک میلیون و ۹۹۲ هزار نفر نیز به عنوان بیکار در کشور به حساب می‌آیند. بر اساس جدیدترین اطلاعات و آمار سامانه ملی اشتغال و کسب و کار، تاکنون تعداد بیش از ۲۳ میلیون و ۷۵۴ هزار نفر در قالب نیروی کار، تعداد ۶ میلیون و ۷۱۸ هزار و ۷۵۷ فقره کسب و کار و ۴۹ هزار و ۹۲ عنوان شغل در این سامانه به ثبت رسیده است. بر اساس آخرین آمار و اطلاعات جمعیتی استان تهران، از جمعیت حدود ۱۲ میلیون نفری پایتخت بیش از ۱۰ میلیون و ۱۸۲ هزار نفر به عنوان جمعیت در سن کار، بیش از ۳ میلیون و ۶۵۹ هزار نفر در قالب جمعیت شاغل، ۳ میلیون و ۳۳۴ هزار نفر به شاغل رسمی و حدود ۳۳۴ هزار نفر به عنوان شاغل غیررسمی به ثبت رسیده است. گفتنی است از کل جمعیت شاغل استان تهران ۲۰،۱ درصد در بخش خدمات، ۲۹،۳ درصد در حوزه صنعت و ۰،۶ درصد در حوزه کشاورزی مشغول به کار هستند.

لیلا مرگن

روزنامه نگار

از نگاه کارشناسان، بهترین حوزه برای سرمایه‌گذاری در خارج از کشور، کشت فراسرزیمینی برای تأمین نیازهای غذایی ایران است. در این صورت با منابعی که در داخل آزاد می‌شود، دست دولتمردان باز شده و برنامه‌ریزی بهتری انجام خواهند داد. بهرام سبحانی، نایب رئیس اول کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران کشت فراسرزیمینی را یکی از محورهای مناسب برای سرمایه‌گذاری معرفی می‌کند، اما این حوزه را تنها مسیر مناسب برای سرمایه‌گذاری ایران نمی‌داند. به اعتقاد سبحانی، در برخی موارد می‌توانیم خطوط تولیدی را به خارج منتقل کنیم و با صادرات قطعات نیمه‌ساخته و تولید محصول کامل در کشوری دیگر، تحریم‌ها را دور زده و به بازارهای بین‌المللی دست یابیم؛ یا اینکه برای استخراج برخی مواد معدنی که در ایران نداریم، سرمایه‌گذاری مناسب انجام داده و در کشور مبدأ و ایران اشتغال مناسب ایجاد کنیم. به اعتقاد کارشناسان، هر نوع فعالیت در حوزه سرمایه‌گذاری نیاز به حمایت‌های دولت دارد تا امنیت سرمایه سرمایه‌گذاران ایرانی تأمین شود.

سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها سیاستی است که در دنیای مدرن امروز با استقبال مواجه شده است. سرمایه‌گذاران به جای اینکه کیلومترها کالای ساخته شده خود را به بازارهای هدف برسانند و هزینه حمل و نقل بدهند، خط تولید محصول خود را در آن سوی مرزها راه‌اندازی می‌کنند و به بازارهای جهانی دست می‌یابند. بسته به سیاستی که سرمایه‌گذار انتخاب می‌کند، میزان اشتغال ایجاد شده ناشی از این سرمایه‌گذاری برای کشوری که تأمین سرمایه کرده، متفاوت خواهد بود. در صورتی که سرمایه‌گذار قصد داشته باشد کالای نیمه آماده را از کشور خود تأمین کند، بدون شک دستیابی به بازارهای جدید می‌تواند کسب و کار را در کشور خود و کشور پذیرنده سرمایه رونق داده و شغل بیشتری ایجاد کند. این سیاست بیشتر در کشورهای توسعه‌یافته پیگیری شده اما آیا ایران نیز می‌تواند چنین برنامه‌ای را اجرایی کند؟ کدام کشورها برای سرمایه‌گذاری ایران مناسب هستند و مادر چه حوزه‌هایی می‌توانیم سرمایه‌گذاری کنیم؟

سرمایه‌گذاری در بازارهای هدف ایران
علی شریعتی، عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران در گفت‌وگو با «آتیونو» درباره اثرات سرمایه‌گذاری خارجی مشترک توسط ایران بیان می‌کند: «سرمایه‌گذاری خارجی مشترک در صورت وجود زیرساخت مناسب امکان‌پذیر است. این شکل از سرمایه‌گذاری یکی از بهترین شکل‌ها برای تولید پایدار و دسترسی مستمر و ارزان به بازار هدف است.» او اضافه می‌کند: «کشورهایی که زیرساخت، علاقه و مخاطب بازارهای هدف ایران هستند، اگر در دسترس باشند برای سرمایه‌گذاری ایران مناسب هستند. از نظر من، با توجه به حذف افغانستان از این معادلات، در فاز فعلی ارمنستان برای دسترسی به حوزه (CIS) مناسب است. کشور عراق و عمان نیز به دلیل سهولت ورود، امکان حضور و استمرار آن برای سرمایه‌گذاری ایران مناسب هستند.»

سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها چه فرصت‌هایی برای کشورمان ایجاد می‌کند؟ تحریک اشتغال با سرمایه‌گذاری در آن سوی مرزها

یکی از راه‌های دستیابی به بازارهای جدید و ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم، سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها است؛ سیاستی که در دنیای امروز از سوی برخی کشورها در پیش گرفته شده تا علاوه بر رفع نیاز خود، اشتغال نیز ایجاد شود. دولت‌های مختلف با سرمایه‌گذاری در دیگر نقاط جهان برای کشورهای پذیرنده سرمایه اشتغال ایجاد می‌کنند اما با فعال شدن گره‌های تجاری در کشور خود، علاوه بر ایجاد شغل، تولیدات خود در خارج مرزها را به سمت داخل هدایت می‌کنند. به این ترتیب گردش در چرخه اشتغال و منابع ایجاد می‌شود. ایران هم از این قاعده مستثنی نیست، اما آیا سرمایه‌گذاران ایرانی هم می‌توانند با استفاده از منابع مالی خود در دیگر کشورها کسب و کاری راه‌اندازی کنند که منافع کشورمان را نیز تأمین کند؟

گزارش

شده، ما می‌توانیم جنس خود را بفروشیم و از طریق سرمایه‌گذاری که در کشور دیگری انجام می‌دهیم، به بازارهای دیگر وارد شویم.»
نایب‌رئیس اول کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران عنوان می‌کند: «در حوزه فولاد می‌توان خطوط نورد را در کشورهای اطراف که چنین کارخانه‌هایی ندارند با سرمایه‌گذاری ایران ایجاد کرد. شمش فولاد را به این کشورها صادر و پس از تبدیل کردن به محصول، آن را به بازار کشوری که سرمایه‌گذاری در آن انجام شده عرضه کرد و از این کشور به عنوان سکوی برای صادرات به دیگر کشورها استفاده کرد.»

به گفته او، کشاورزی فراسرزیمینی نیز می‌تواند در برخی کشورهایی که مزیت‌هایی دارند، فرصت خوبی برای سرمایه‌گذاری ایران باشد؛ زیرا با توجه به محدودیت آب و شرایط جغرافیایی و اقلیمی ایران برای تولید برخی محصولات می‌توانیم در قالب کشت فراسرزیمینی نیازهای خود را تأمین و با این محصول راضی کنیم.

سبحانی درباره کشورهای مناسب سرمایه‌گذاری می‌گوید: «این مسأله باید بررسی شود. البته اگر سرمایه‌گذاری در کشورهای همسایه انجام شود، به دلیل فراهم بودن امکان حمل و نقل و کاهش هزینه‌های رفت و آمد، بهتر است.»
او یادآور می‌شود: «گاهی در ایران ما برخی مواد معدنی را نداریم یا شرایط ذخایر ایران به نحوی است که برداشت این منابع اقتصادی نیست و گران درمی‌آید. در چنین شرایطی اگر ماده مورد نظر ما در معادن کشورهای اطرافمان باشد، می‌توانیم سرمایه‌گذاری کرده و ماده معدنی استخراج کنیم. سپس ماده استخراج شده را به داخل ایران بیاوریم. به این ترتیب هم تولید ناخالص داخلی افزایش می‌یابد و هم اشتغال ایجاد می‌شود و در نهایت نیازهای کشور نیز رفع خواهد شد.»

فرامرز احمدی‌نژاد، عضو کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی ایران و نایب‌رئیس خانه صنعت و معدن خوزستان از خازچی به‌ویژه در بخش صنعت را به طور کامل تأیید نمی‌کند. او به ما می‌گوید: «در شرایط فعلی، بهتر است ایرانیان بیشتر در داخل سرمایه‌گذاری کنند. اگر احیاناً بخواهیم سرمایه‌گذاری خارجی انجام دهیم، بهتر است برای کشت برون‌مرزی اقدام شود.»
نایب‌رئیس خانه صنعت و معدن خوزستان اضافه می‌کند: «با توجه به شرایط زیست‌محیطی که اکنون داریم و بحث بحران آب در کشور جدی است، فکر می‌کنم کشت برون‌مرزی نتایج مثبت بیشتری برای کشور خواهد داشت؛ زیرا اگر بخواهید در حوزه کشت سرمایه‌گذاری کنید و یا هر کار دیگری در خارج از کشور انجام دهید، یک نوع ناسپاسی نسب به کشور و خود مردم است؛ مگر اینکه جایی باشد که یک مزیتی برای کشور داشته باشد. مثلاً ما در صنایع چوب یا در حوزه کشاورزی سرمایه‌گذاری کنیم.»

او درباره کشورهای دارای مزیت برای سرمایه‌گذاری می‌گوید: «این مسأله باید بررسی شود. البته اگر سرمایه‌گذاری در کشورهای همسایه انجام شود، به دلیل فراهم بودن امکان حمل و نقل و کاهش هزینه‌های رفت و آمد، بهتر است.»
او یادآور می‌شود: «گاهی در ایران ما برخی مواد معدنی را نداریم یا شرایط ذخایر ایران به نحوی است که برداشت این منابع اقتصادی نیست و گران درمی‌آید. در چنین شرایطی اگر ماده مورد نظر ما در معادن کشورهای اطرافمان باشد، می‌توانیم سرمایه‌گذاری کرده و ماده معدنی استخراج کنیم. سپس ماده استخراج شده را به داخل ایران بیاوریم. به این ترتیب هم تولید ناخالص داخلی افزایش می‌یابد و هم اشتغال ایجاد می‌شود و در نهایت نیازهای کشور نیز رفع خواهد شد.»

بهترین حوزه برای سرمایه‌گذاری

فرامرز احمدی‌نژاد، عضو کمیسیون مدیریت واردات اتاق بازرگانی ایران و نایب‌رئیس خانه صنعت و معدن خوزستان از جمله افرادی است که سرمایه‌گذاری خارجی به‌ویژه در بخش صنعت را به طور کامل تأیید نمی‌کند. او به ما می‌گوید: «در شرایط فعلی، بهتر است ایرانیان بیشتر در داخل سرمایه‌گذاری کنند. اگر احیاناً بخواهیم سرمایه‌گذاری خارجی انجام دهیم، بهتر است برای کشت برون‌مرزی اقدام شود.»
نایب‌رئیس خانه صنعت و معدن خوزستان اضافه می‌کند: «با توجه به شرایط زیست‌محیطی که اکنون داریم و بحث بحران آب در کشور جدی است، فکر می‌کنم کشت برون‌مرزی نتایج مثبت بیشتری برای کشور خواهد داشت؛ زیرا اگر بخواهید در حوزه کشت سرمایه‌گذاری کنید و یا هر کار دیگری در خارج از کشور انجام دهید، یک نوع ناسپاسی نسب به کشور و خود مردم است؛ مگر اینکه جایی باشد که یک مزیتی برای کشور داشته باشد. مثلاً ما در صنایع چوب یا در حوزه کشاورزی سرمایه‌گذاری کنیم.»

عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران می‌گوید: «حوزه‌هایی که می‌توانیم سرمایه‌گذاری کنیم شامل صنایع شیمیایی و شونینده، کشاورزی در زیرشاخه‌های میوه و فرآوری و صنایع غذایی، بحث‌های هایتک و حوزه (ITC) است. ما در این حوزه‌ها توانمندی‌های لازم برای سرمایه‌گذاری را داریم.»
او تأکید می‌کند: «مهمترین مسأله در حوزه سرمایه‌گذاری بحث معاهدات دوطرفه، توافق‌های مناسب، آشنی با دنیا و سهولت و ایجاد امکان نقل و انتقال مالی است. باید بتوانیم پول‌ها را به کشور برگشت دهیم و کشورهای مبدأ را ترغیب به همکاری کنیم.»

شریعتی ادامه می‌دهد: «ما شرکت کاله و قبل از آن بحث کشت‌های فراسرزیمینی را داشتیم که به نوعی تولید مشترک یا سرمایه‌گذاری بود، اما دچار مشکل شدیم؛ زیرا حوزه (CIS) آن‌طور که باید زیر بار حضور ایران نرفت. کاله نیز در عراق به دلیل نبود بحث‌های بیمه‌ای دچار خسارت شد.»

به گفته او، در ارتباط با سرمایه‌گذاری خارجی باید بحث‌های دیپلماتی و برون‌مرزی به دقت مورد توجه قرار گیرد. این حوزه در داخل نیاز به حمایت صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری دارد، اما قبل از آن باید زیرساخت‌ها که بسیار مهم است، فراهم شود. اگر دولت از سرمایه‌گذار حمایت کند، قطعاً سرمایه‌گذاری در خارج از کشور امکان‌پذیر است.

نگاه منفی به سرمایه‌گذاری خارجی

بهرام سبحانی نایب‌رئیس اول کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران نیز درباره امکان سرمایه‌گذاری خارجی و اثرات آن بر اشتغال به «آتیونو» می‌گوید: «این مسأله ابتدا نیاز به فرهنگسازی دارد. ممکن است نگاه مثبتی به سرمایه‌گذاری خارجی وجود نداشته باشد؛ زیرا مخالفان می‌گویند ما خودمان جوان بیکار داریم. پول‌ها را چرا به آن سوی مرزها می‌برید. در حالی که این پول‌ها را می‌برید و در یک معدن سرمایه‌گذاری می‌کنید که مواد معدنی داخل کشور بیاورید. هدف سرمایه‌گذار این است که با تأمین مواد اولیه خط تولید را راه‌اندازی کرد و اشتغال ایجاد کند.»
او اضافه می‌کند: «اگر این سرمایه‌گذاری در آن سوی مرزها انجام نشود، ایجاد کارخانه در این طرف هم توجیه ندارد. قطعاً دولت هم جاهایی که می‌بیند توجیه دارد، منطقی و اقتصادی است باید حمایت لازم را کرده و ارز و تسهیلات تأمین کند تا شرایط مناسب برای ادامه فعالیت فراهم شود.»

سبحانی می‌گوید: «سرمایه‌گذاری که می‌خواهد در خارج از مرزها سرمایه‌گذاری کند، باید یکسری ریسک‌هایش از طریق بیمه‌های سرمایه‌گذاری پوشش داده شود تا برای این کار انگیزه پیدا کند.»
او یادآور می‌شود: «در برخی موارد ایران می‌تواند در دیگر کشورها سرمایه‌گذاری کند. مادر برخی مناطق می‌توانیم خط تولید ایجاد کنیم و برای خطوط تولید ایجاد شده، کالای نیمه‌ساخته از ایران ببریم و در آن منطقه، کالای نهایی را تولید کنیم. با توجه به شرایط فعلی بین‌المللی و محدودیت‌های ایجاد

او ادامه می‌دهد: «در چنین روندی، هم کشاورزان به سود خوبی خواهند رسید و هم مسئولان ما با فراغ بال می‌توانند برنامه‌ریزی کنند. ضمن اینکه از بحران‌های محیط‌زیستی نیز جلوگیری کنند.»
احمدی‌نژاد درباره سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت می‌گوید: «نمی‌توان به‌طور مطلق سرمایه‌گذاری خارجی در بخش صنعت را رد کرد، اما مادر داخل کارخانه‌های زیادی داریم که با حدود ۲۰ درصد ظرفیت خود مشغول به فعالیت هستند. به جز کارخانه‌هایی که دولتی هستند یا صنایع خاصی به حساب می‌آیند، دیگر صنایع ما با کمتر از ظرفیت اسمی کار می‌کنند. کسانی که می‌خواهند در خارج از کشور سرمایه‌گذاری کنند، بهتر است دولت به آنها مشوق بدهد تا کارخانه‌های داخلی را فعال کنند و ظرفیت آنها را بالا ببرند.»
وی می‌گوید: «در شرایطی که ما زیرساخت را در داخل کشور داریم، چرا در خارج از کشور در حوزه صنعت سرمایه‌گذاری کنیم. این ظلم به هموطنان و برخلاف منافع ملی است. اگر کارخانه‌های زیر ظرفیت را فعال کنیم، اشتغال زیادی برای کشور ایجاد خواهد شد.»

گزارش «آینه‌نو» از بلا تکلیفی زائران برای پروازهای اربعین

مشتاقان زیارت؛ خسته از ناهماهنگی‌ها

گزارش

در حالی که حدود ۱۰ روز تا اربعین سیدالشهدا (ع) باقی مانده، بسیاری از زائران هنوز تکلیف‌شان را نمی‌دانند و طی هفته‌های گذشته با وجود بارش نامرئی‌های صورت گرفته در زمینه شرایط سفر و قیمت بلیت هواپیما، همچنان ابهاماتی وجود دارد که عاشقان این سفر معنوی را سردرگم کرده است.

پرواز از ۶ فرودگاه

در همین راستا، حسن خوشخو -مدیر کل دفتر نظارت بر فرودگاه‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات هوانوردی سازمان هواپیمایی کشوری- اعلام کرد: «برای ارائه خدمات به ۳۰ هزار زائر ایرانی که مجوز پرواز به عراق را از دولت این کشور دریافت کردند، آمادگی کامل داریم.»

محمدحسن ذبیحش -سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری- نیز با بیان اینکه پروازهای اربعین از شش فرودگاه کشور انجام می‌شود، گفت: «سازمان به نحوی قیمت پروازهای اربعین را مدیریت می‌کند که زائران عزیز نگرانی بابت آن نداشته باشند.»

وی افزود: «پیش‌بینی ما این است که برای جابه‌جایی ۳۰ هزار زائر اربعین به ۴۰۰ پرواز به مقصد عتبات عالیات نیاز داریم. پروازهای برنامه‌ای موجود می‌توانند این تعداد مسافر را جابه‌جا کنند و برنامه‌ای برای برقراری پروازهای فوق‌العاده نداریم.»

سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری ادامه داد: «پروازهای اربعین از ۲۸ شهر یورماه تا ۱۰ مهرماه از شش فرودگاه امام خمینی (ره)، مشهد، شیراز، اهواز، تبریز و اصفهان انجام می‌شود و در صورت لزوم فرودگاه‌های دیگر نیز به این فهرست اضافه خواهد شد.»

البته با وجود اعلام شرایط و پروتکل‌های بهداشتی مورد نیاز برای پروازهای اربعین قیمت هنوز مشخص نشده بود و مقرر شد تا سقف نرخ‌ی برای پروازهای اربعین در بازه زمانی مذکور تعیین شود و مردم بتوانند این سفر زیارتی را با قیمت مناسب و البته عادلانه‌ای انجام دهند.

بالاخره ذبیحش خبر توافق و تعیین قیمت برای بلیت پروازهای اربعین را اعلام کرد. وی در این باره گفت: «بر اساس توافق‌های صورت گرفته بین سازمان هواپیمایی کشوری و شرکت‌های هواپیمایی داخلی مقرر شد بلیت پروازهای اربعین (به صورت ظرفه) کمتر از ۵ میلیون تومان به زائران ایرانی فروخته شود.»

وی افزود: «البته این قیمت مورد توافق تنها برای بازه زمانی تعیین شده یعنی از ۲۸ شهریورماه تا ۱۰ مهرماه است که ایرلاین‌ها موظف به اجرای آن هستند و پروازهای اربعین باید در قالب این توافق از شش فرودگاه یاد شده انجام شود.»

گران‌فروشی ایرلاین‌ها

این اتفاقات در حالی رخ داد که با وجود اعلام نرخ‌ی مشخص، ایرلاین‌ها از همان نیمه شهریورماه اقدام به فروش بلیت پروازهای خود برای اربعین کرده بودند، اما خبری رعایت این قیمت نبود. با وجود اینکه حدود ۱۰ روز تا آغاز بازه زمانی تعیین شده برای اجرای این توافق (فروش بلیت هواپیما به قیمت کمتر از ۵ میلیون تومان) باقی مانده بود، برخی از ایرلاین‌های بلیت پروازهای خود را بالاتر از سقف نرخ‌ی تعیین شده عرضه کرده‌اند.

به عنوان مثال یکی از ایرلاین‌ها قیمت بلیت هواپیمایی تهران - نجف در روز چهارشنبه ۳۱ شهریورماه را ۵ میلیون و ۲۹۲ هزار تومان (۲ برابر نرخ توافق شده) تعیین کرده و جالب‌تر اینکه چو این پرواز تنها پرواز چارتری و دقیقاً یکی از تنها پروازهایی بوده که بالاتر از نرخ مصوب عرضه شده است. گرچه نظارت بر شرکت‌های هواپیمایی خارجی در حیطه وظایف سازمان هواپیمایی نیست، اما نرخ‌های عجیب و غریب بلیت ایرلاین‌های خارجی از حدود ۱۰ میلیون تومان تا بیش از ۴۰ میلیون تومان

در حالی که حدود ۱۰ روز تا اربعین سیدالشهدا (ع) باقی مانده، بسیاری از زائران هنوز تکلیف‌شان را نمی‌دانند و طی هفته‌های گذشته با وجود بارش نامرئی‌های صورت گرفته در زمینه شرایط سفر و قیمت بلیت هواپیما، همچنان ابهاماتی وجود دارد که عاشقان این سفر معنوی را سردرگم کرده است.

متفاوت بود و به آشفته شدن بازار از سوی ایرلاین‌های داخلی دامن می‌زد و اساساً این سؤال مطرح می‌شود که در اربعین امسال با وجود تعیین محدودیت پذیرش ۳۰ هزار زائر ایرانی از سوی عراق و نبود مشکل برای پشتیبانی کامل از این پروازها از سوی ایرلاین‌های داخلی، چه نیازی به پروازهای گرانقیمت و لوکس آن هم برای زیارت و حضور زائران در عراق برای شرکت در مراسم اربعین وجود دارد؟

افزایش ظرفیت سفرها

کمتر از یک هفته پس از توافق دو کشور ایران و عراق، خبرهایی مبنی بر افزایش سهمیه زائران ایرانی منتشر شد که البته از سوی مدیر اجرایی ستاد مرکزی اربعین رد شد. نهایتاً رئیس جمهوری وعده داد سهمیه زائران ایرانی برای اربعین افزایش پیدا خواهد کرد؛ چرا که در جریان سفر الکاظمی -نخست‌وزیر عراق- به ایران و دیدار با رئیس‌جمهور کشورمان، ابراهیم رئیسی اعلام کرد که تعداد زائران ایرانی در مراسم اربعین بیشتر می‌شود. وی افزود: «در آستانه اربعین حسینی هستیم و وضعیت کرونایی نه‌تنه برای دو کشور بلکه برای کل جهان است. گرچه حفظ و صیانت از زائران از اهمیت بالایی برخوردار است و این مسأله محدودیتی در عراق ایجاد کرد اما در عین حال آقای نخست‌وزیر با توجه به اینکه عاشقان ابا عبدالله (ع) بتوانند از این زیارت استفاده کنند وعده داد تعداد زائران را تا میزان ۲۸ میلیون افزایش یابد.»

در همین راستا ابوالقاسم جلالی - معاون هوانوردی و امور بین‌الملل سازمان هواپیمایی کشوری - در باره افزایش پروازهای اربعین در صورت بیشتر شدن سهمیه زائران ایرانی اظهار کرد: «برای ارائه خدمات بیشتر و بهتر به زائران ایرانی در این ایام آمادگی کاملی داریم، اما بستگی به این مسأله دارد که سهمیه ایران تا چه اندازه افزایش پیدا خواهد کرد و آیا شرکت‌های هواپیمایی داخلی توان پشتیبانی در این زمینه را دارند یا خیر؟ چرا که مسیرهای پروازی و برنامه‌های سفرهای هوایی این شرکت‌ها از قبل برنامه‌ریزی شده است. سازمان هواپیمایی کشوری دوباره آخرین تغییرات و جزئیات پروازهای اربعین را در شرایطی که سهمیه زائران ایرانی افزایش پیدا کرده و اعلام کرد. بر این اساس مقرر شد تا سهمیه ایران برای پروازهای اربعین از ۳۰ هزار نفر به ۶۰ هزار نفر افزایش یابد. محمدحسن ذبیحش -سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری- در این باره گفت: «در راستای انسجام و هماهنگی بیشتر بین ارگان‌هایی که بابت سفر اربعین فعالیت می‌کنند، مقرر شد تا همه زائرانی که به سفر عتبات عالیات مشرف می‌شوند حتماً در سامانه سماح ثبت‌نام کنند و این تأکید مجدد شد؛ لذا در همین راستا سازمان هواپیمایی کشوری هم به کلیه شرکت‌های هواپیمایی داخلی و شرکت‌های هواپیمایی عراقی اعلام کرد که هیچ مسافری خارج از لیست اعلامی سامانه سماح نمی‌تواند در بازه زمانی ۲۸ شهریورماه تا دهم مهرماه بلیت تهیه کند و الزام ثبت‌نام در این سامانه وجود دارد.» وی افزود: «کنکته دیگر اینکه تست منفی (PCR) که کمتر از ۷۲ ساعت از آن گذشته باشد و تریق هر دو دوز واکسن از ضروریات این سفر است که باید زائرین این دو مسأله را رعایت کنند و سوم اینکه افرادی که کمتر از ۷۲ ساعت اقامت در عراق دارند نیازی به تست (PCR) مجدد از این کشور ندارند، یعنی با همین تستی

که در ایران می‌دهند می‌توانند به عراق سفر کرده و به کشور بازگردند.»

تعیین قیمت بلیت

نهایتاً پس از حدود دو هفته بلا تکلیفی، قیمت بلیت پروازهای اربعین چهارشنبه هفته گذشته اعلام شد. در پی برگزاری جلسه ستاد اربعین در سازمان هواپیمایی کشوری مقرر شد قیمت بلیت هواپیما برای پروازهای تهران، شیراز، اصفهان، تبریز و اهواز به مقصد نجف ۵ میلیون تومان به صورت دوطرفه و یکطرفه ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان و پروازهای مشهد ۶ میلیون تومان به صورت دوطرفه و یکطرفه ۴ میلیون تومان تعیین شد. سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری گفته بود: «چنانچه هر کدام از شرکت‌های هواپیمایی و آژانس‌های مسافرتی از این مبلغی که مورد توافق سازمان هواپیمایی کشوری و انجمن شرکت‌های هواپیمایی هست تخطی کنند و نسبت به گرانفروشی اقدام کنند، مسافران می‌توانند از طریق سایت سازمان هواپیمایی و سامانه شکایات مردمی اقدام کرده، قطعاً در سازمان با توجه به پیش‌بینی صورت گرفته خیلی سریع نسبت به این موضوع رسیدگی خواهد شد.» ذبیحش افزود: «از مردم درخواست داریم که تحت هیچ شرایطی بلیت هواپیما را گران‌تر از نرخ اعلام شده نخرند. البته قیمت بلیت هواپیما شرکت‌های هواپیمایی خارجی، ربطی به این مصوبه ندارد اما ظرفیت پیش‌بینی شده آنقدر هست که نیازی به پروازهای آنها نباشد.»

وی با بیان اینکه تعیین قیمت برای بلیت هواپیما و پروازهای اربعین توجه کنید تنها در بازه زمانی ۲۸ شهریورماه تا ۱۰ مهرماه است، گفت: «شرکت‌های هواپیمایی داخلی می‌توانند بر اساس نرخ‌های تعیین شده نسبت به فروش بلیت پروازهای اربعین اقدام کنند. زائران نیز باید به این نکته توجه کنند که اگر در سامانه سما ثبت‌نام کردند باید از داشتن ویزا اطمینان داشته باشند، اما در صورتی که بلیت تهیه کنند و نتوانند ویزای خود را بگیرند بر اساس مقررات پروازهای خارجی کنسلی بلیت آنها انجام خواهد شد.» این اظهارات در حالی مطرح شده که تا لحظه تنظیم این گزارش نه‌تنه خبری از عرضه بلیت دوطرفه پروازهای اربعین در سایت‌ها و آژانس‌های مسافرتی نیست، بلکه اتفاقات عجیب و غریب رخ داده که زائران را بلا تکلیف و نگران کرده است؛ چرا که از سویی آنها برای ثبت‌نام در سامانه سماح باید به ازای هر نفر ۶۵ هزار تومان پرداخت کنند و پس از آن به آژانس مسافرتی معرفی می‌شوند که این آژانس‌ها نیز عمدتاً از مجموعه سازمان حج و زیارت بوده و متأسفانه قیمت بلیت پروازهای اربعین را بالاتر از نرخ توافقی می‌فروشند و از سوی دیگر هنوز پروازهای تعیین شده در روزهای مورد توافق توسط ایرلاین‌ها ارائه نشده است. همچنین همه بلیت‌ها به صورت یکطرفه عرضه شده است. در حالی که اگر زائرانی یک روز پس از این بازه زمانی (یعنی ۱۱ مهرماه) بخواهد برگردد، بلیت دوطرفه برای او در این سایت‌ها بازمی‌شود اما با قیمت ۷ تا بیش از ۸ میلیون تومان آن هم از مبدأ تهران که باید حداکثر ۵ میلیون تومان باشد! حالا باید دید که در ادامه چه تغییر و تحولاتی در انتظار پروازهای زائران است و آیا دستگاه‌های متولی با متخلفان و سودجویان در این بازار برخورد خواهند کرد یا اینکه پرونده پروازهای اربعین هم مانند پروازهای داخلی به نفع ایرلاین‌ها و به زیان مردم بسته خواهد شد.

روح‌الله رضایی روزنامه‌نگار

خبر

لزوم بهبود فضای کسب‌وکار

عضو هیأت‌مدیره کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایان در خصوص موضوع بهبود فضای کسب‌وکار در کشور گفت: «بهبود فضای کسب‌وکار در واقع کلیدی‌ترین موضوع و مسأله در ارتباط با کسب‌وکار و اشتغال در سطح کشور به شمار می‌رود.»

وی افزود: «ما در رده‌بندی کشورها از لحاظ شاخص کسب‌وکار، در حال حاضر در رتبه ۱۲۷ جهانی قرار داریم که با توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های بالقوه کشورمان در حوزه‌های مختلف، رتبه بسیار نامطلوبی محسوب می‌شود. البته در دهه‌های گذشته ما شاهد این نبوده‌ایم که وعده و سیاست‌اجرایی خاصی برای ارتقاء مشخص این جایگاه در سطح بین‌المللی وجود داشته باشد.»

این فعال حوزه کارفرمایی ادامه داد: «برنامه و سیاست خاص و مدون و مستمیری در خصوص ارتقاء رتبه کسب‌وکار کشور در قالب سیاست‌های حوزه اقتصاد و تولید در دوره‌های گذشته وجود نداشته و این روند، آسیب‌های فراوانی به این بخش وارد کرده و موجب عدم توسعه کسب‌وکار رونق تولید را فراهم آورده است.»

آهنی گفت: «البته این نکته را باید به فال نیک بگیریم که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان یک نیروی جوان، پرتوان و جهادی، با گام برداشتن در جهت فسادستیزی، میحث بهبود فضای کار و سیاست‌گذاری در این حوزه را از اولویت‌های حوزه تولید و اشتغال می‌داند و این نکته نشان‌دهنده نگاه مثبت به تولید و کسب‌وکار در ادامه این روند است.»

بررسی مشکلات معیشتی کارگران

رئیس مجمع نمایندگان کارگران استان تهران اصلاح ترکیب و ساختار شورایی کار را خواستار شد و بر ضرورت تشکیل ماهانه جلسات شورایی کار برای پرداختن به مشکلات معیشتی کارگران تأکید کرد. محمد رضا تاجیک اظهار کرد: «یکی از درخواست‌های نمایندگان کارگری این است که هر ماه جلسه شورایی کار برگزار و مسائل مربوط به حوزه کار و مشکلات کارگری مطرح و حل و فصل شود.»

وی ادامه داد: «در دولت قبل این اتفاق نیفتاد و ما این مسأله را بارها رسانه‌ای کردیم. شاید بتوان گفت که در سال پیش از سه تا چهار جلسه شوراندیشیم و برای تعیین دستمزد هم همیشه به آخر سال موکول می‌شد؛ در حالی که این مسأله به تعیین دستمزد شایسته برای کارگران کمک نکرده است.»

وی در ادامه، اصلاح ساختار شورایی کار را مورد تأکید قرار داد و گفت: «در بحث ترکیب شورا، در قانون به صراحت گفته شده که اعضای شورا شامل وزیر کار به عنوان رئیس شورایی کار، سه نفر از نمایندگان کارفرمایان و سه نفر از نمایندگان کارگری و دو نفر از افراد بصیر و مطلع به مسائل اقتصادی و اجتماعی به پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند که طبق عرف وزیر اقتصاد و وزیر صنعت در جلسات شورا حضور دارند.» تاجیک افزود: «میداوریم تغییر ساختار شورایی کار در دولت جدید اتفاق افتد تا حق رأی افراد در شورا مساوی باشد و کسانی در شورا حضور یابند که به مسائل مربوط به حوزه کارگری واقف و آشنا باشند.»

پروازهای اربعین از ۲۸ شهریورماه تا ۱۰ مهرماه از شش فرودگاه امام خمینی (ره)، مشهد، شیراز، اهواز، تبریز و اصفهان انجام می‌شود و در صورت لزوم فرودگاه‌های دیگر نیز به این فهرست اضافه خواهد شد

خبر

روزهای کاری اسکاتلند؛ ۴ روز در هفته!

نمایندگان حزب ملی اسکاتلند به دنبال معرفی طرحی هستند که در صورت تصویب، تعداد روزهای کاری را به چهار روز در هفته کاهش می دهد. هدف از این طرح، تقویت بهروری و افزایش احساس شادمانی در بین شاغلان عنوان شده است. در صورت تصویب، شاغلان اسکاتلندی تا ۲۰ درصد کاهش ساعت شغلی را تجربه خواهند کرد؛ بدون آنکه کاهش در سطح دستمزدشان ایجاد شود.

نتایج نظرسنجی صورت گرفته توسط حزب ملی اسکاتلند حاکی از آن است که این طرح پشتوانه مردمی خوبی دارد؛ تا جایی که ۸۰ درصد شرکت کنندگان در این نظرسنجی از این طرح حمایت کرده اند.

اسکاتلند تنها کشوری نیست که کاهش تعداد روزهای کاری را زیر نظر دارد. تاکنون برخی از شرکت ها در ژاپن، نیوزلند، اسپانیا و ایسلند از کاهش تعداد روزهای کاری خود به چهار روز در هفته خبر داده اند. ایسلند اولین کشوری در جهان بود که شش سال قبل و پس از آنکه نتایج یک مطالعات از تأثیر مثبت محسوس کاهش ساعات کاری روی سلامت روان شاغلان خبر داد، طرح کاهش تعداد روزهای کاری در هفته را آغاز کرد. بعدها یک نظرسنجی نشان داد ۸۶ درصد شاغلان ایسلندی خود را با شرایط کاری جدید وفق داده اند. از زمان اجرای طرح کاهش تعداد روزهای کاری هفتگی در نیوزلند شرکت هایی که این کار را اجرا کرده اند از افزایش تا ۲۰ درصدی بهره‌وری کارکنان شان خبر داده اند. با این حال، این طرح در همه جا هم موفق نبوده؛ به گونه‌ای که پس از کاهش قابل توجه بهره‌وری کارکنان سوئدی، اجرای این طرح که به صورت آزمایشی بود، در این کشور پایان یافت. لازم به ذکر است در بیشتر شرکت‌هایی که این طرح انجام شده، ساعات کاری روزهای دیگر بیشتر شده است.

انتقاد از واکسیناسیون کشورهای فقیر

کنفدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری، نسبت به روند واکسیناسیون کشورهای فقیر انتقاداتی وارد کرده است. اعضای کنفدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری باور دارند که این موضوع تهدیدی برای معیشت کارگران به حساب می آید. سازمان بهداشت جهانی در گزارشی نوشت: «حدود ۸۰ درصد از مردم کشورهای پردرآمد یا متوسط درآمد به بالا، واکسینه شده‌اند.» «شمارون بارو» دبیرکل کنفدراسیون بین‌المللی اتحادیه‌های کارگری با انتقاد از روند واکسیناسیون در جهان توضیح داد: «روند واکسیناسیون در جهان یک شکست بسیار بزرگ محسوب می‌شود؛ زیرا کشورهایی که درآمد مناسبی ندارند یا فقیر هستند با بحران واکسن روبه‌رو هستند. کارگرانی که در این کشور اشتغال دارند با بحران معیشت روبه‌رو هستند. همچنین این احتمال وجود دارد که ویروس جهش یافته این بیماری مرگبار، جهان را در برگیرد.» به گفته این فعال کارگری، جهان گرفتار یک بی‌عدالتی سرسام‌آور است. محدودیت‌های واکسیناسیون عمومی در کشورها باید به سرعت مرتفع شود. کشورهای ثروتمند می‌توانند در این زمینه به کشورهای توسعه‌نیافته کمک کنند. علاوه بر این، باید تجهیزات پزشکی بیشتری در اختیار تمامی کشورهای فقیر قرار گیرد.

افزایش میزان استفاده در خرده‌فروشی‌های بزرگ معمایی جذب آمازون

پرستاران و کارکنان بخش مراقبت در حال خروج از مشاغل خود و استخدام در مقام کارکنان انبارهای آمازون هستند تا بتوانند در آمد بهتری داشته باشند و از فضای کاری اشیاعی بیرون آیند؛ فضایی که متخصصان هشدار می دهند با واکسیناسیون کامل حدود ۱۷۰ هزار تن ممکن است دیگر بلااستفاده شوند.

در ضربهای به بخش پرستاری و مراقبت، آمار سرویس سلامت ملی انگلیس نشان داد که سرعت واکسیناسیون دوم در میان کارکنان بخش مراقبت‌های خانگی رو به کاهش گذاشته و ۷۸۷ هزار تن همچنان به طور کامل واکسینه نشده‌اند. این ماه نوامبر، این افراد باید علیه کرونا واکسینه شده تا بتوانند وظایف خود در خط مقدم درمان انجام دهند. یکی از مدیران خانه‌های سالمندان با تأکید بر تلاش برای جذب و حفظ کارکنان در میان کمبود نیروی کار در انگلیس گفت که در ناتینگهام شایر با ۳۰ درصد حقوق بیشتر، کارکنان بخش مراقبت را به خود جلب می کند. «آنیستا استل»، مدیر خانه مراقبت «وارن هال» در نزدیکی ناتینگهام، اخیراً دو کارمند خود را به این غول خرده‌فروشی آنلاین باخت و شش تن دیگر نیز به سراغ

فرشاد گلزاری
روزنامه نگار

آمار، تنها ۳ هزار و ۴۵۹ کارمند حوزه مراقبت دوز دوم خود را دریافت کرده‌اند. این بدان معناست که کمتر از نیمی از کارکنان باقی مانده تا مهلت مقرر واکسینه شده‌اند؛ مگر اینکه تغییری در این ارقام صورت گیرد. در سراسر انگلستان، تنها ۸۲/۴ درصد دوز دوم را دریافت کرده‌اند که این رقم در مناطق لو‌تون، سندول و وست‌مینستر کمتر از ۷۰ درصد است. خانه‌های سالمندان تعداد نسبتاً زیادی از زنان جوان را به کار می گیرند و یکی از علل شایع تردید در زمینه تزریق واکسن از سوی آن‌ها، آسیب به باروری و بارداری آنهاست؛ هر چند هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد واکسیناسیون می تواند چنین اثرات سویی داشته باشد. پیش از وقوع همه گیری ۱۲۰ هزار موقعیت خالی در حوزه مراقبت وجود داشت و دولت ماه گذشته میلادی حساب کرد که در صورت اعمال واکسیناسیون به عنوان شرطی برای ادامه کار، در بدترین حالت ۶۸ هزار کارمند این حوزه از دست می روند. انجمن ملی مراقبت که نماینده کارکنان مستقل این حوزه است هشدار داده که خانه‌های سالمندان در سراسر انگلستان با سیاهچاله ۱۷۰ هزار شغل خالی مواجه است؛ یعنی بیش از ۱۰ درصد مشاغل موجود. این رقم بیش از کمبود در حوزه حمل‌ونقل است که با کمبودهای بسیار دست‌وپنجه نرم می کند. «ادرا احمد»، رییس انجمن اجرایی انجمن ملی مراقبت می گوید که ده‌ها مرکز از بحران نیروی کار گزارش می دهند. وی افزود: «در مقیاس بزرگتر، سیستم سلامت عمومی باید این آشفته بازار را کنترل کند.» وی افزود که سیاست «واکسیناسیون اجباری برای کارکنان» که دولت آن را تدوین کرده باید هر چه سریع تر مورد بازبینی قرار گیرد. از سوی دیگر فعالان این حوزه از دولت خواسته اند تا تمهیدات و تسهیلاتی را برای کارکنان دست و پا کند تا کارمندان پیشین را مجاب به ماندن کرده و همچنین مشوقی شود برای پیوستن نسل های جوان تر و تازه نفس تر به این حوزه. در این رابطه، دیپارتمان مراقبت‌های بهداشتی و اجتماعی انگلیس هم عنوان کرد که دولت تلاش کرده با کارزاری عمومی استخدام‌ها در این حوزه را افزایش دهد.

بر اساس آخرین داده‌های سیستم سلامت عمومی انگلیس، ۴۱ هزار کارمند در خانه‌های سالمندان هنوز واکسن دریافت نکرده‌اند و ۱۸ درصد از آنها یا ۸۷ هزار تن هنوز دوز دوم را دریافت نکرده‌اند. بر اساس آخرین

جدال با واکسیناسیون

قرار دادهای پیمانکاری دولتی و خریدهای دولتی از کسب و کارهای کوچک متعلق به افراد دارای

کارنامه کشورهای توسعه یافته در مدیریت بحران اقتصادی

سیاست‌های حمایتی برای عبور از کرونا

در بیش از پنج ماه گذشته برخی از کشورهای جهان با اعلام عبور از کرونا، محدودیت‌های اجتماعی ناشی از آن را کاهش داده یا از میان برداشته‌اند. با این حال، آغاز موج‌های جدید این بیماری در برخی نقاط جهان، چالش‌های جدیدی ایجاد و برخی از کشورها را که پیش تر مدعی عبور از کرونا بودند با مخاطراتی روبه‌رو کرد. در این گزارش به طور خلاصه برخی از مهمترین سیاست‌های اقتصادی کشورهای توسعه یافته را در مواجهه با بحران کرونا مرور می کنیم.

چین

دولت چین بر نامه‌های مختلفی را در جهت حمایت از کسب و کارها به اجرا گذاشته است که عبارتند از پرداخت کمک‌هزینه‌های مسکن؛ تعویق در سررسید بازپرداخت تسهیلات به بنگاه‌های کوچک و متوسط؛ تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی جهت پایداری زنجیره تأمین تولیدات صنعتی؛ تسهیل بازگشایی کسب و کارها و حذف اقدامات کنترلی زائد؛ بهره‌گیری از خدمات فناوری اطلاعات و ارتباطات در بازگشایی مشاغل؛ کاهش مالیات و عوارض واحدهای صنعتی به صورت هدفمند و مرحله‌ای؛ حل مشکل کمبود نیروی انسانی صنایع با اختصاص بلیت هواپیمایی چارتر، بلیت قطار و اتوبوس به صورت رایگان یا از انقیصت برای بازگشت ارزان تر نیروی کار به شهرهای محل کار از سوی دولت؛ تمدید یک ساله مزايا، مشوق ها و تسهیلات دولت به کسب و کارهای دانش بنیان آسیب دیده و برقراری سیاست‌های مالی و پولی انبساطی با هدف جبران اثرات منفی شوک‌های طرف عرضه.

آمریکا

در این کشور برنامه‌های متنوعی به منظور حمایت از کسب و کارهای کوچک و کار آفرین طراحی و اجرا گردیده است که در ۹ محور قابل دسته‌بندی هستند که عبارتند از: ۱- برنامه‌های سیاستی حمایت از تأمین مالی از طریق اعطای وام و ضمانت وام ۲- برنامه‌های سیاستی برای تسهیل عقد

کاهش است. ویروس کرونا به شدت اشتغال این کشور را تحت تأثیر قرار داده است. در آلمان بخش‌های تولید، ساخت وساز و خدمات با کاهش اشتغال شدیدی روبه‌رو شده‌اند. دولت آلمان به منظور جبران آسیب‌های احتمالی از طریق سیاست‌های حمایتی نظیر کمک به شرکت‌ها در تأمین سرمایه در گردش مورد نیاز از طریق اعطای وام در کوتاه مدت، استمهال پرداخت‌های مالیاتی؛ تأسیس صندوق تثبیت اقتصاد با هدف حمایت ۶۰۰ میلیارد یورپی از مشاغل، اعطای بسته ۴۰ میلیارد یورو دیگر برای بنگاه‌های خرد و کوچک که ۱۰ میلیارد یورو از این مبلغ به عنوان بارانه مستقیم به مشاغل یک نفره و بنگاه‌های خرد داده شده و ۳۰ میلیارد یورو به صورت وام است. دولت آلمان انتظار دارد وضعیت اقتصاد خود را در فصل سوم سال جاری از رکود خارج و رشد اقتصادی مثبت را تجربه کند. تأکید بر دیجیتال سازی در کلیه حوزه‌های کسب و کار اعم از مدیریت شرکت، فروش و یا توسعه، متنوع سازی محل استقرار واحدهای تولیدی صنعتی جهت حمایت از زنجیره تأمین و جلوگیری از تمرکز و انحصار در یک منطقه خاص.

فرانسه

از جمله اقدامات حمایتی دولت فرانسه، تصویب سه طرح پشتیبان در برنامه کوتاه مدت بوده است. دو طرح که به بانک سرمایه گذاری عمومی فرانسه، امکان ارائه ضمانت‌نامه‌های دولتی برای وام‌های تجاری و خطوط اعتباری برای شرکت‌هایی با حداکثر ۵ هزار کارمند را می دهد و برای سه امکان ارائه ضمانت‌های دولتی به بانک‌ها در سید وام‌های جدید برای انواع شرکت‌ها را فراهم می آورد. این پرداخت مستقیم به شرکت‌هایی است که به بانک‌ها امکان می دهد سریعاً نقدینگی را برای هر شرکتی که به آن نیاز دارد تأمین کنند. از دیگر اقدامات کلیدی پشتیبانی مالی فوری می توان به پشتیبانی نقدینگی از طریق استمهال هزینه‌های مرتبط به پرداخت تأمین اجتماعی و مالیات شرکت‌ها تسريع در تسویه حساب مالیاتی، حمایت از دستمزد کارگران با برنامه ساعت کاری کم و حمایت مستقیم مالی و بلاعوض برای شرکت‌های خرد اقتصادی و کارگران مبتلا، به تعویق انداختن اجاره و پرداخت هزینه‌ها برای بنگاه‌های اقتصادی خرد و شرکت‌های کوچک و متوسط و تسهیل در اعطای پاداش‌های ویژه که از هزینه‌های تأمین اجتماعی معاف هستند و نهایتاً تمدید مزایای بیکاری منقضی شده تا پایان تعطیلی کسب و کارها و حفظ حقوق و مزایا تحت برنامه‌های حمایت از معلولان اشاره کرد.

ژاپن

مقامات ژاپنی به منظور کنترل شیوع این بیماری و کاهش آثار ناشی از آن اقدامات مختلف اقتصادی انجام داده‌اند که از آن جمله می‌توان به مواردی همچون حمایت از تأمین مالی شرکت‌های کوچک خرد کوچک و متوسط و سایر فعالان در بخش گردشگری و سایر بخش‌ها، اجرای برنامه ضمانت ویژه برای شرکت‌هایی

آلمان

سطح اشتغال در آلمان به طور بی سابقه‌ای در حال

نکته

با کودکان بی سرپرست چگونه برخورد کنیم؟

روانشناسان معتقدند بین مرگ پدر و مادر و بی سرپرست شدن و بروز اختلالات روانی در کودک رابطه عمیقی وجود دارد. کودکانی که پدر و مادر خود را از دست می دهند و ناگهان از آغوش مادر و پدر جدا می شوند و باید در یک خانه دیگر و با سرپرست‌های جدید زندگی کنند، ممکن است دچار اضطراب و عدم اعتماد به نفس و حتی افسردگی شوند. به همین دلیل روانشناسان توصیه می کنند برخورد با کودکان یتیم و بی سرپرست باید بسیار ظریف و دقیق انجام شود؛ اما روش برخورد با کودکانی که مرگ پدر یا مادر یا هر دو آنها را تجربه می کنند، چگونه است؟

● از کلمات مبهم استفاده نکنید

روانشناسان توصیه می کنند با کودک روشن و واضح صحبت کنید. به هیچ وجه هنگام توضیح مرگ برای کودکان از جمله‌هایی مثل: «او به مسافرت رفته و یک روز برمی گردد، او حالا در آسمان است، آنها فرشته شده‌اند و از دور تو را می بینند، خدا آنها را پیش خودش برده و...» استفاده نکنید؛ چون کودک بخصوص کودکان زیر ۱۰ سال درک درستی از کلمات ندارند و استفاده از جمله‌های مبهم ممکن است او را دچار سردرگمی و اضطراب کند. برای کودکان باید از جمله‌هایی استفاده کنید تا معنای آن را متوجه شوند.

● ترجمه نکنید

به کودکان بی سرپرست باید محبت کنید، اما محبت بیش از حد و ترجمه آسیب بیشتری به آنها وارد می کند. به این کودکان باید محبت کرد و آنها را دوست داشت اما به هیچ عنوان نباید به آنها ترحم شود. محبت بیش از حد و فرقی گذاشتن بین آنها و کودکان دیگر باعث می شود تا آنها احساس ترحم کنند و خلاء عاطفی روانشناسان معتقدند محبت بیش از حد و ترحم باعث خوشحالی این کودکان نمی شود؛ حتی ممکن است آسیب بیشتری به آنها برزند. ترحم باعث می شود کودک در دوران سوگ باقی بماند، اما وقتی محبت و عشق کافی دریافت کند، باعث می شود تا او راحت تر از این دوران خارج شود.

● به کودک احساس امنیت بدهید

وقتی کودک، پدر یا مادر یا هر دوی آنها را از دست می دهد، ترس از دست دادن همیشگی او را رها نمی کند. کودک مدام حس می کند سرپرست او هم ممکن است او را ترک کند و او تنها شود. در این حالت باید به او امنیت بدهید و احساس مثبت را به او القا کنید که هیچ وقت تنها نمی ماند و سرپرستش برای همیشه کنار اوست.

● مدیریت را جدی بگیرید

بعضی از سرپرست‌ها به دلیل ترحم و محبت زیاد، آزادی بیش از حدی به کودک می دهند و اشتباهاتش را نمی بینند و به دلیل محروم بودن از پدر و مادر در تربیت کودک، کوتاهی می کنند. روانشناسان معتقدند سرپرست باید در تربیت کودک جدی و محکم باشد. البته این نکته را نیز نباید فراموش شود که کودک فقط باید به سرپرستش پاسخگو باشد و به دلیل اینکه پدر یا مادر یا هر دو نفر حضور ندارند، هیچکس به جز سرپرست اصلی اجازه بازخواست کردن او ندارد.

اکرام احمدی

روزنامه‌نگار

من هر سال آرزو می کردم کاش مادر و پدرم نمرده بودند؛ یک آرزوی محال. بعد که تولد تمام می شد به من و خواهرم عیدی می دادند و دستی به روی سرم می کشیدند و باروسری گوشه چشم‌هایشان را پاک می کردند و می رفتند

آرزوهای دفن شده کودکانی که والدین خود را از دست داده‌اند

من «یتیم» نیستم!

آنها با چشم‌هایشان ارتباط برقرار می کنند. شاید برای همین است که هر نگاهی معنای دیگری دارد. آنها با گوش‌هایشان ارتباط برقرار می کنند، شاید برای همین است که هر صدایی برای آنها آهنگ و زنگ دیگری دارد. نوع نگاه و لحن صدا برای آنها تنها راه ارتباطی است که می توانند به آن اعتماد کنند. نسرین خواهر بزرگتر است. هفت ساله بود که مادرش را از دست داد و هشت ساله بود که پدرش فوت کرد. نسرین هم خواهر کوچکتر است. چهار ساله بود که دیگر در آغوش مادرش نتوانید و پنج ساله بود که پدر برای همیشه رفت. نسرین و نسرین حالا با چشم‌ها و گوش‌هایشان با دیگران ارتباط برقرار می کنند. هر نگاه و صدایی برای آنها متفاوت است. آنها خیلی زود نگاه از روی ترحم و آهنگ صدای متفاوت را تشخیص می دهند. نسرین می گوید: «گاهی نگاه‌های از روی ترحم و مهربانی بیش از حد آنقدر آزارم می دهد که دم می خواهد از همه دنیا پنهان شوم. لحن صدای غم زده و پر از اندوه که مدام می خواهد به من بفهماند که در این زندگی کسی را ندارم، یتیم و بی کس هستم. این صداها من را می خورد و از بین می برد.»

گزارش

اگر مادرم بود، شاید...

نسرین ۲۷ ساله است. ۲۰ سال قبل مادرش را از دست داد و یک سال بعد پدرش را. سرطان به مادرش مجال نداد که به ۳۰ سالگی برسد. پدرش هم در ۳۵ سالگی ایست قلبی کرد و به پایان راه رسید؛ پایانی که شروع زندگی جدید دو دختر بچه را کلید زد: «مادرم که فوت کرد، خیلی معنای غم و اندوه و سوگواری را نمی فهمیدم. فقط می دیدم خاله‌هایم و مادر بزرگم گریه می کنند و لباس سیاه پوشیده‌اند و تا من را می بینند جیغ می کشند و خودشان را می زنند. فکر می کردم کار بدی کرده‌ام و از من ناراحت هستند که این طور واکنش نشان می دهند و خودشان را می زنند و از حال می روند. مادر بزرگم من را در آغوش می گرفت و گریه می کرد و می گفت بوی دخترم را می دهی و دایه‌هایم هر روز برایم عروسک و اسباب‌بازی می خریدند. هفت روزی که مراسم عزاداری بود، مدام لباس‌های زیبا تنم می کردند و برایم شکلات و پفک می خریدند.»

سوگواری خیلی زود تمام می شود و دو دختر بچه بازگوش روی دست پدر بزرگ و مادر بزرگ پیر می مانند: «پدر بزرگم یک خانه بزرگ ویلایی یک حیاط بزرگ داشت که هر روز من و خواهرم آنجا بازی می کردیم. حال ما خیلی خوب بود تا اینکه یک روز پدرم به خانه ما آمد و دست من و خواهرم را گرفت و به شهرستان رفتیم. صحنه خداحافظی با پدر بزرگم را فراموش نمی کنم. دستاتش را گذاشته بود روی قلب‌اش و گریه می کرد. نمی دانستم که این آخرین دیدار ما است و پدر بزرگم سه ماه بعد از فوت مادرم، در کنار مزار او آرام می گیرد.»

پدر نسرین و نسرین دختر هایش را به خانه مادرش می برد. مادری با بیماری قلبی: «مادر بزرگم زن خوبی است، اما او را از یاد ندیده بودیم. به همین دلیل خیلی احساس غریبی می کردیم. من در شهرستان به مدرسه رفتم. تازه داشتیم غم دوری از خانواده مادری را تحمل می کردیم که پدرم به دلیل ایست قلبی فوت کرد. بعد از فوت پدرم دوباره برگشتم خانه اول. «نسرین و نسرین دوباره به خانه پدر بزرگم مادر می گردند؛ با این تفاوت که دیگر پدر بزرگ هم نیست و مادر بزرگ پیر تنهاست: «یک سال خانه مادر بزرگم بودیم که بریم. دایه‌ام چهار فرزند داشت و خانه به اندازه کافی شلوغ بود؛ ما هم که اضافه شدیم دیگر از همه جای خانه شلوغ بیرون می ریخت. زن دایه‌ام از این موضوع کلافه شده بود. یک شب در یک مهمانی خانوادگی گفت این کار درست نیست و باید یک تصمیم اساسی بگیریم. هیچ وقت آن شب را فراموش نمی کنم. من و خواهرم را نشاندهند روی زمین و خودشان دور ما نشستند.

اگر پدرم بود، شاید...

به خانه مادر بزرگ‌شان برمی گشتند و ۱۳ روز در کنار خانه مادری بودند: «انگار می خواستند در این ۱۳ روز همه کوتاهی‌هایشان را جبران کنند. با اینکه تولد من و خواهرم در فروردین ماه نبود، برای ما تولد می گرفتند، کادو می خریدند و از ما می خواستند زمان فوت کردن شمع‌ها آرزو کنیم. من هر سال آرزو می کردم کاش مادر و پدرم نمرده بودند؛ یک آرزوی محال. بعد که تولد تمام می شد به من و خواهرم عیدی می دادند و دستی به روی سرم می کشیدند و باروسری گوشه چشم‌هایشان را پاک می کردند و می رفتند. ماهم چند روزی با دختر خاله‌ها و دختر دایه‌ها بازی می کردیم و خوشحال بودیم و دوباره به خانه برمی گشتیم؛ در حالی که سال به سال نگاه‌ها بیشتر سنگین می شد و لحن صداها تغییر می کرد.» نسرین این لحن صدا و تغییر نوع نگاه‌ها را زمانی بیشتر با جان و دل‌اش درک کرد که پایش سوخت و برای عمل جراحی راهی تهران شد: «سماور مادر بزرگم کار دستم داد. مادر بزرگم سماور را روی یک میز کوچک گوشه آشپزخانه گذاشته بود. من داشتم جارو می کردم که جارو به پایه میز برخورد کرد و سماور به سمت من کج شد و آب جوش ۱۰۰ درجه روی پای راستم ریخت. حس می کردم پایم ذوب شده است. از زانو به پایین پایم سوخت. سوختگی خیلی شدید بود. بعد از یک سال پایم گوشت اضافه آورد و زانویم دیگر درست خم و راست نمی شد. خیلی بد راه می رفتم.» نسرین ۱۴ ساله بود که برای جراحی به تهران برگشت: «مادر بزرگم مادریم تازه فوت کرده بود. دایه بزرگم گفت خودم خرج درمان‌ات را می دهم. اما خرج درمان خیلی زیاد بود. دایه‌ام یک شب جلسه گذاشت. دوباره من را نشاندهند روی زمین تا برای عمل من پول جمع کنند. آن شب را هم فراموش نمی کنم. دوباره همان صداها و همان نگاه‌های پر از ترحم. خاله کوچکم اشک می ریخت و مدام می گفت پول را جمع کنید. این بچه یتیم است. خاله بزرگم به خانم دایه‌ام کنایه می زد و می گفت شما که ارث زیادی گرفتید پول‌اش را بدهید و شوهر خاله‌ام به دایه‌ام می گفت کرایه یک ماه آن مغازه که از مادرت به ارث رسید را به این بچه یتیم بده. من انگار وجود نداشتم. انگار غایب بودم و هر کس می خواست خرج را به گردن کس دیگری بیندازد. آن شب هیچکس قبول نکرد برای جراحی من پول بدهد. دلیل آرتروز دست‌هایم خیلی نمی توانست کار کند. از همان روز اول مجبور شدم از او پرستاری کنم. سن من خیلی کم بود اما صندلی می گذاشتم و ظرف‌ها را می شستم. مادر بزرگم فقط آشپزی می کرد. من صبح‌ها سماور بزرگم را روشن می کردم. در صحنه نان را تمیز می کردم و حتی به خرید می رفتم. در صحنه نان زل می‌زدم به آدم‌ها. به بچه‌ها و مادرها. به بچه‌ها و پدرها و به بچه‌ها و...» نسرین و نسرین هر سال زمان عید نوروز را برگراندید و برگشتیم.»

عکس: سهراب دهستانی

نکته

حمایت از معلولان با اجرای کامل قانون

ماده (۲) قانون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت بر امر مناسب‌سازی ساختمان‌ها و اماکن دولتی و عمومی تأکید دارد. به موجب ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان وزیر کشور یا معاون ذی‌ربط به عنوان رئیس ستاد و رئیس سازمان بهزیستی کشور به عنوان دبیر ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور است.

اگرچه بنابر اعلام رسمی دستگاه‌های مرتبط از سال ۱۳۹۲ تاکنون ۱۷ جلسه در سطح ملی، ۵۸۷ جلسه ستاد در استان‌ها و ۸ هزار و ۱۳۴ جلسه در شهرستان‌ها به صورت هدفمند تشکیل شده، اما با این وجود ابراهیم کاظمی مومن‌سرای، رئیس دبیرخانه ستاد پیگیری و هماهنگی مناسب‌سازی کشور تأکید دارد ضمانت قانونی و اجرایی که دستگاه‌ها، نهاد‌های دولتی و خصوصی را ملزم به اجرای مفاد این قانون کند، وجود ندارد. علاوه بر این فراهم نشدن ظرفیت حقوقی برای اقدامات قضایی و طرح دعوی از سوی افسر دارای معلولیت، تشکیک‌های مربوطه و دستگاه‌های ناظر در مجامع قضایی برای کم‌کاری‌ها و عدم عمل به تکلیف دستگاه‌های مکلف از خلاء‌های موجود در این قانون است.

تجارب دنیا نشان می‌دهد که همگام با تصویب ضوابط و مقررات مجازات‌هایی نیز تعیین می‌شود تا اگر چنانچه سازمان یا دستگاهی به وظیفه خود منطبق بر قانون عمل نکند و یا کوتاهی یابی توجیهی کرد، عواقبی متوجه آن دستگاه خواهد بود. متلازمه قانونی که در ایتالیا وجود دارد این است اگر پارکی برای معلولان مناسب‌سازی نشده باشد، شهردار آن منطقه ۵۰ هزار یورو جریمه می‌کند.

یکی دیگر از مشکلات پیش روی این قانون، عدم تخصیص منابع مالی است و این مطالبه بحق تشکیک‌های مختلف از دیرزمان تاکنون بوده است؛ همچنان که رییس انجمن جامعه معلولان ایران با اشاره به تصویب این قانون در سال ۱۳۹۶ بر تعلیق در اجرای آن به دلیل عدم تخصیص بودجه تأکید کرده و

به «آتیانه‌انلاین» گفته بود سازمان بهزیستی بر اساس آیین‌نامه‌های قبلی بودجه در اختیار داشت، اما چون با قانون جدید مطابقت نداشت، به همین جهت تدوین و تصویب آیین‌نامه‌های شش‌گانه ضروری بود.

کامران عاروان تأکید کرد که در هر صورت پس از اصلاح آیین‌نامه‌ها باید زمینه تخصیص بودجه فراهم می‌شد که تاکنون محقق نشده است. نکته مهمتر اینکه بودجه تخصیص یافته باید در مسیر درست هزینه شود و زمانی که دیر تخصیص می‌یابد، فرصت هزینه‌کرد در دست می‌رود. گاه به دلیل جلوگیری از برگشت بودجه به صندوق خزانه دولت، ممکن است انضباط و مدیریت مالی از بین برود که امیدواریم با تصویب کامل آیین‌نامه‌ها، امکان تخصیص و پرداخت به موقع و کامل بودجه این قانون فراهم شود؛ در غیر این صورت، بسا اما و اگر‌ها و کاش‌ها، بدون شک اجرای این قانون محقق نمی‌شود.

ایرن واعظزاده

روزنامه‌نگار

در یک فروشگاه بزرگ که اکثر کارکنان را افراد ناشنوا تشکیل می‌دهند، با آموزش‌هایی که از طرف مدیریت مجموعه داده شد، این قشر توانسته‌اند جایگاه خود را در جامعه پیدا کرده و با رفتارهای بسیار محترمانه، طوری با مردم برخورد می‌کنند که نه تنها بر خورد می‌کنند بلکه کسی را ترس نمی‌دهند، انگیزه دارند، اما این خود افراد دارای معلولیت موجود مشکلات خود را کاهش دهند. آنچه در جوامع مانع اصلی در برابر این افراد است، نگرش‌های فرهنگی است؛ نه معلولیت جسمانی و بدیهی است که نباید نداشتن یک توانایی و یادداشتن حتی چند ناتوانی به معنای از کارافتادگی تلقی و فرد از زندگی اجتماعی طرد و از مشارکت اجتماعی او جلوگیری شود.

تقویت اعتماد به نفس

در بسیاری از موارد می‌توان به فرد معلول برای رسیدن به یک زندگی اجتماعی بهتر یاری رساند. مواردی همچون نگرش مثبت جامعه نسبت به افراد دارای نقص عضو، تغییر نگرش این افراد نسبت به خود و تقویت اعتماد به نفس آنها، بها دادن به کیفیت زندگی کسانی که با نوعی اختلال مواجه هستند، حمایت اجتماعی در برخورد با موانع مانند تبعیض در استفاده از امکانات عمومی جامعه، بالا بردن سطح اطلاعات عمومی این قشر نسبت به

در دنیای امروز به موازات دگرگون شدن اشکال سنتی و تغییر کنش‌های اقشار مختلف، معلولیت نیز از این تغییر بی‌نصیب نماند؛ چرا که عصر حاضر با گسترش فناوری‌های پیشرفته، فرصت‌های جدیدی را پیش روی افراد دارای نقص عضو گذاشته است. در این میان، آنچه که بیشتر باید روی آن تمرکز شود، چگونگی توزیع این فرصت‌ها است. در واقع امکانات اجتماعی باید به گونه‌ای عادلانه توزیع شوند که همه اقشار - از جمله افراد دارای نقص عضو - بتوانند از فرصت‌ها بهره ببرند؛ چرا که خلاقیت می‌تواند به کاهش نابرابری اجتماعی کمک کند.

این قشر ایجاد شود. وی ادامه می‌دهد: «از جمله امکاناتی که برای حمایت از افراد دارای نقص عضو می‌بایست فراهم شود، امکاناتی از قبیل مراکز درمان، آموزشی و مشاوره‌ای است که افراد باید تحت پوشش آنها قرار گیرند. تا نزد خانه‌نشینی آنها جلوگیری و باز میان برداشتن دیدگاه‌های تبعیض‌آمیز در جامعه، زمینه استعدادیابی و بروز خلاقیت‌ها و اعتماد به نفس و حضورشان در اجتماع فراهم شود.»

کارآفرینی اجتماعی؛ راه‌حلی نوین برای مشکلات معلولان توانیابان، فرصت برابر می‌خواهند

گزارش

این قشر ایجاد شود. وی ادامه می‌دهد: «از جمله امکاناتی که برای حمایت از افراد دارای نقص عضو می‌بایست فراهم شود، امکاناتی از قبیل مراکز درمان، آموزشی و مشاوره‌ای است که افراد باید تحت پوشش آنها قرار گیرند. تا نزد خانه‌نشینی آنها جلوگیری و باز میان برداشتن دیدگاه‌های تبعیض‌آمیز در جامعه، زمینه استعدادیابی و بروز خلاقیت‌ها و اعتماد به نفس و حضورشان در اجتماع فراهم شود.»

لزام فرهنگ‌سازی

این فعال اجتماعی با بیان اینکه حرکت قابل توجهی در یکی از کلاترهای هادیده شده که هدف‌شان یاری رساندن و حضور این قشر در اجتماع است و جای تقدیر و تشکر از مدیریت این مجموعه دارد، عنوان می‌کند: «در یک فروشگاه بزرگ که اکثر کارکنان را افراد ناشنوا تشکیل می‌دهند، با آموزش‌هایی که از طرف مدیریت مجموعه داده شد، این قشر توانسته‌اند جایگاه خود را در جامعه پیدا کرده و با رفتارهای بسیار محترمانه، طوری با مردم برخورد می‌کنند که نه تنها ترس کسی را بر نمی‌انگیزند، بلکه انسانیت این افراد هم مورد توجه قرار گرفته و این حرکت خود جای تأمل و تقدیر دارد. بنابر این برای کاهش این نابرابری‌های اجتماعی نیاز به یکسری فرهنگ‌سازی و قوانینی است که زمینه بروز خلاقیت و شناخت کافی از این انسان‌های بسیار ارزشمند فراهم شود.» به گفته وی، این گروه مستلزم شناخت بر حسب نوع نقص عضو و انتخاب زمینه کاری است که افراد توانایی انجام آن را داشته باشند؛ چرا که این گروه آسیب‌پذیرترین افراد جامعه هستند و دیدگاه نسبت به آنان می‌بایست تغییر اساسی یابد تا بتوان مطالبات بحق آنان را خواستار شد. این مدیر فرهنگی بازنشسته تصریح می‌کند: «حق شهروندی این گروه از جامعه نیز باید محترم شمرده شود و چون نقص عضو نمایانگر یک مشکل خاص است، نباید اسباب طرد این افراد در جامعه را فراهم کرد که این موضوع آسیب جدی به جایگاه آنان در اجتماع وارد می‌کند. دسترسی به همه خدماتی که دیگران از آن استفاده می‌کنند و همچنین ایجاد شغل و برخورداری از یک زندگی سالم اجتماعی که حق این قشر است و می‌بایست برای این قشر از جامعه ایجاد شود. این حمایت و حق شهروندی وظیفه همه دولت‌ها است که باید طبق قوانین و در جامعه به موجب ماده (۱۲) از قانون جامع حقوق توان‌یابان تصمیمات جدی‌تر و عملی‌تر گرفته شود.» این کارآفرین در خصوص تأثیر نگرش‌های اجتماعی و فرهنگی نیز می‌گوید: «مشکلات دیگری که در دستیابی به حقوق انسانی این افراد سدا راه است، کمبود آگاهی عمومی و نگرش‌های منفی است که در این حوزه هم می‌بایست دیدگاه‌ها تغییر یابد. برای مثال، مسابقات پارالمپیک برای این افراد مشخص و تعریف شده و متناسب با چگونگی شرایط جسمانی آنها، ورزش مناسب برای‌شان در نظر گرفته شده است تا خودشان با خودشان مقایسه می‌شوند و این نیازمند شناختی کافی و لازم توسط کارشناسان و متخصصان است که باید پیگیری قضا

نوع معلولیت‌شان و همچنین اطلاعات مردم نسبت به معلولیت، بهبود بخشیدن به امکانات فیزیکی موجود در مکان‌های عمومی، پارک‌ها، سینماها... و برقراری ساعات کار انعطاف‌پذیر؛ مثلاً برای افراد مبتلا به اختلال خواب یا کسانی که دچار حملات مختلف روانی یا دچار اضطراب یا وحشت در خیابان‌های پرترافیک هستند... می‌تواند افراد دارای معلولیت را به افراد توانمندی تبدیل کند که به دنبال تغییر و بهبود کیفیت زندگی خود از یک فرد مصرف‌کننده و تأثیرپذیر به یک فرد تولیدکننده و تأثیرگذار هستند.

این جامعه‌شناس در ادامه خاطر نشان می‌کند: «امروزه در جوامع در حال توسعه بیشترین خواسته افراد دارای نقص عضو، رفع تبعیض‌هایی است که هم توسط فرهنگ عمومی جامعه و هم توسط سیستم نسبت به آنها وجود دارد. کارآفرینی اجتماعی برای این قشر به دنبال بالا بردن تجربه‌های مثبت و اعتماد به نفس و عزت نفس در آنهاست تا بتوانند فرصت‌های زندگی‌شان را تبدیل به عمل کرده و رؤیای خود را محقق کنند. هیچ انسانی نباید به دلیل نقص عضو از رؤیای خود محروم شود. این موضوع البته نیاز به تغییر نگرش اجتماعی، فرهنگی و فردی - هم در فرد دارای معلولیت و هم در بین افراد جامعه - دارد.» بذرافکن با تأکید بر اینکه کارآفرینی اجتماعی برای توانمند کردن افراد دارای معلولیت در جهت ساختن امکانات برای خود و البته متکی بر آموزش است، می‌گوید: «از جمله زمینه‌هایی که خود افراد دارای معلولیت باید برای تقویت و تغییر آن تلاش کنند، تمرکز بر مشکل گذران اوقات فراغت است که نیاز به نوآوری و ایده‌های خلاقانه دارد. کارآفرینی اجتماعی فرصتی برای تحقق ایده‌های جدید برای تأثیرگذاری مثبت بر زندگی این افراد و توانمند کردن آنان برای تقویت خودشان و تغییر نگرش جامعه است. مدل کارآفرینی اجتماعی که هدف آن تقویت سرمایه‌های انسانی با استفاده از سرمایه‌های کوچک و آموزش در مسیر توسعه پایدار در جوامع است، با استفاده از استعدادها، توانایی‌ها و ایده‌های این گروه از جامعه می‌تواند یکی از مهمترین محورهای این نوع کارآفرینی به منظور بهبود کیفیت زندگی و از بین بردن فقر در این قشر از مردم جامعه باشد.» فوزه به فقیه، مؤسس نخستین «ان‌جی‌او» صنایع دستی در استان بوشهر در این باره به «آتیانه‌نو» می‌گوید: «کارآفرینی و فرصت‌های اجتماعی پیوند تنگاتنگی با هم دارند که در اثر مجموعه خصوصیات فردی و شناخت استعدادها و پیگیری آنها می‌توان خالق یک خروجی زیبا شد. کارآفرینی اجتماعی با آموزش‌ها، برنامه‌های خاص و ایده‌های بکر می‌تواند در حل مشکلات اقتصادی و اجتماعی کمک‌های شایانی کند.

بر این اساس توجه به انسان‌های شریف دارای نقص عضو نیز به نوع نگاه و تربیت فرهنگی جامعه مرتبط است؛ به این معنا که ابتدا باید فرهنگ را در بین مردم رواج دهیم و سپس افراد مورد نظر را با توجه به استعدادها و خلاقیت‌هایی که دارند تشویق به کارآفرینی کنیم تا آنان بتوانند با شور و اشتیاق و انگیزه و همچنین پشت سر گذاشتن موانع برای تغییرات جسمی و روانی و متعاقباً تغییرات اجتماعی اقدام کنند؛ لذا فرهنگ اجتماعی با رعایت قوانین اجتماعی باید برای

کارآفرینی اجتماعی چگونه می‌تواند به اوقات فراغت افراد دارای نقص عضو کمک کند؟ و اساساً خلاقیت چه رابطه‌ای با کاهش نابرابری‌های اجتماعی دارد و کارآفرینی اجتماعی برای این گروه باستانی متکی بر چه مواردی باشد؟ مهتا بذرافکن، دارای دکترای جامعه‌شناسی تغییرات اجتماعی در گفت‌وگو با «آتیانه‌نو» می‌گوید: «امروزه فناوری از یک سو و الگوهای تجاری و سبک زندگی جدید و همچنین خدمات و محصولات فناورانه از سوی دیگر راهی برای خروج اقشار به حاشیه رانده شده از انزوای اجتماعی و اقتصادی گشوده است. به عنوان مثال، کارآفرینی اجتماعی یکی از این مسیرها و خدمات است که می‌تواند در خدمت افراد دارای نقص عضو قرار گیرد و اوقات فراغت‌شان را در جهت خلاقیت و ایده‌پردازی شکوفا سازد.» وی ادامه می‌دهد: «کارآفرینی اجتماعی، یافتن راه‌حلی نوآورانه برای مشکلات اجتماعی است. مسأله اوقات فراغت افراد دارای نقص عضو که یکی از مشکلات عدیده‌ای آنان است نیز می‌تواند از این طریق به دست خود این افراد حل شود. هدف اصلی کارآفرینان اجتماعی بیشتر تأثیر مثبت بر جامعه است و پیش‌فرض آن برای این گروه از جامعه، دادن فرصت برای استفاده از توان‌شان و از بین بردن موانعی است که فرد درگیر با ضایعه جسمانی را از حق انتخاب محروم و محدود می‌کند؛ لذا مقتضی است در سیاست‌گذاری اجتماعی به آن توجه و درباره آن با کارآفرینان گفت‌وگو شود.» بذرافکن اذعان می‌کند: «بر اساس مدل کارآفرینی اجتماعی، فرد دارای معلولیت حق دارد مانند یک فرد غیرمعلول بر زندگی خود کنترل داشته باشد. او حق انتخاب متناسب با توانایی‌های خود را دارد. با توجه به شناخت مشکلات و راه‌حل‌ها، کارآفرینی اجتماعی یک پتانسیل برای حل مشکلات اوقات فراغت باید به افراد دارای توان‌ها و ابداعات جدید توسط خود افراد دارای معلولیت است. اگرچه در بعضی از جوامع نگرش‌های منفی و حتی حذف این افراد از زندگی اجتماعی بزرگترین مانعی است که این قشر با آن مواجه است، اما این خود افراد دارای معلولیت هستند که باید با استفاده از امکانات فناورانه و فرصت‌های موجود مشکلات خود را کاهش دهند. آنچه در جوامع مانع اصلی در برابر این افراد است، نگرش‌های فرهنگی است؛ نه معلولیت جسمانی و بدیهی است که نباید نداشتن یک توانایی و یادداشتن حتی چند ناتوانی به معنای از کارافتادگی تلقی و فرد از زندگی اجتماعی طرد و از مشارکت اجتماعی او جلوگیری شود.»

تقویت اعتماد به نفس

در بسیاری از موارد می‌توان به فرد معلول برای رسیدن به یک زندگی اجتماعی بهتر یاری رساند. مواردی همچون نگرش مثبت جامعه نسبت به افراد دارای نقص عضو، تغییر نگرش این افراد نسبت به خود و تقویت اعتماد به نفس آنها، بها دادن به کیفیت زندگی کسانی که با نوعی اختلال مواجه هستند، حمایت اجتماعی در برخورد با موانع مانند تبعیض در استفاده از امکانات عمومی جامعه، بالا بردن سطح اطلاعات عمومی این قشر نسبت به

شروع سال تحصیلی جدید و بلا تکلیفی والدین دانش آموزان

آیا امسال هم آموزش به صورت آنلاین است؟

در آستانه آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ هستیم. وزارتخانه آموزش و پرورش همچنان با سرپرست اداره می شود و هنوز خبری از معرفی گزیننه وزیر آموزش و پرورش به مجلس شورای اسلامی نیست. این روزها سخن مسئولان بیش از هر چیز حول محور تمهیدات و روش ایمن بازگشایی مدارس می چرخد. تأکید نظام آموزشی کشور بر مجازی یا تلفیقی از مجازی و حضوری، هیچ یک قطعیت ندارد. بعد از گذشت یک سال و نیم تحصیلی در فضای کرونا و آموزش مجازی همه چیز همچنان مبهم است؛ تا جایی که کمتر مدرسه ای با قاطعیت روش آغاز سال تحصیلی را به خانواده ها اعلام کرده است. «آتیونو» در مدت ۱۹ ماهه اخیر به تناوب سلسله گزارش هایی در خصوص تأثیر آموزش مجازی مدارس و تبعات آن منتشر کرد و در شماره پیش رو در گفت و گوهایی تجربه یک سال و نیم آموزش مجازی و برخی ضرورت های لازم برای آموزش حضوری مدارس را مورد بررسی قرار می دهد.

گزارش

مدرسه آنلاین برای کلاس اولی ها اصلاً مناسب نیست

«دخترم متولد نیمه دوم سال ۱۳۹۴ است و امسال کلاس اول است. من و پدرش معتقدیم در فضای مجازی چیزی یاد نمی گیرد و با وجود ثبت نام و پرداخت شهریه مردد شده ایم. یک سال دیگر تر به مدرسه برود بهتر است از اینکه امسال تحصیلش در فضای مجازی نامناسب شروع شود.» شادی قلعه خانی مادر عمل در ادامه به «آتیونو» می گوید: «مدارس هم انگار چندان میلی به ادامه به حضور بچه ها در مدارس ندارند. تنها اقدام بیشتر مدرسه ها دریافت شهریه و تشکیل گروه های کلاسی در شبکه های اجتماعی است. اصلاً نمی دانیم بالاخره قرار است دانش آموزان امسال حضوری به مدرسه بروند و یا آموزش به صورت آنلاین ادامه خواهد داشت.» وی با اظهار نگرانی از سابقه بیماری زمینه ای و آسم دخترش، در پاسخ به این پرسش که آیا مشتاق حضور فرزندش در مدرسه است، گفت: «اگر چه من و پدرش واکنشیده ایم، اما ترس ما از ابتلای دخترم به جهت بیماری اش است بیش از یک سال و نیم با اقوام و دوستان

مهین داوری
روزنامه نگار

شروع کلاس بعدی به صفحه کامپیوتر خیره بمانند.» این مادر با اشاره به اینکه ایجاد انگیزه برای یادگیری در دانش آموزان امروزی کاری بسیار سخت و پیچیده است، افزود: «به نظر من آموزش در دنیای امروز نیازمند به کارگیری همزمان مهارت و تخصص با امکانات و تجهیزات پیشرفته آموزشی در فضای فیزیکی است. استاندارداست. حالا به جهت همه گیری کرونا تنها خبری از بهره مندی از حداقل فضای آموزشی نیست بلکه متأسفانه به جهت تبعات متعدد ناشی از آن و بعضاً نبود زیرساخت های لازم آموزش مجازی در کشور، بیشتر دانش آموزان از درس و یادگیری گریزان تر شده اند و این مسأله در دانش آموزان ابتدایی شایع تر است.»

تکرار سال تحصیلی آنلاین اصلاً خوشایند نیست

پدر آرسام شیرازی، دانش آموز پایه اول راهنمایی با اظهار نگرانی از طولانی شدن کرونا و تأثیر آن بر آموزش دانش آموزان به «آتیونو» گفت: «سسال تحصیلی گذشته خیلی بر ما سخت گذشت. دروس پایه پنجم سخت بود. من و همسر هم آن طور که باید نمی توانستیم به پسرمان کمک کنیم و از طرفی کلاس های آنلاین هم کیفیت لازم را نداشت. دختر پنج ساله ام از اینکه می دید توجه ما بیشتر متوجه برادرش است، کلافه می شد و گاهی هم پر خاشگری می کرد. در مدرسه آنلاین و خانه نشینی طولانی تبعات زیادی بر خانواده ها گذاشته و به مرور آثار منفی آن خود را نشان خواهد داد.» وی ادامه داد: «نگرانی ناشی از ابتلا به کرونا بدتر از خود بیماری است و این موضوع استرس و اضطراب ما را بیشتر کرده است و بچه های ما هم خلیاتشان تغییر کرده است. در مراجعه به مشاور، او تأکید کرد که تنهایی ناشی از کرونا و چرخیدن بیش از حد کودکان در فضای مجازی از نبود ارتباط با همسالان، لطمه ای جدی بر رفتار و روحیات شان وارد می کند و توصیه کرد که برای استفاده از فضای مجازی محدودیت و قانون بگذاریم.» شیرازی ادامه داد: «هدتی ملزم به اجرای قانون محدودیت استفاده از تلفن همراه و فضای مجازی بودیم اما به مرور با طولانی شدن خانه نشینی و نداشتن سرگرمی، قانون اجرا نشد و به دست فراموشی سپرده شد. مدرسه آنلاین انگار بهانه ای برای بچه های ایجاد کرده که مجاز هستند ساعت ها گوشی به دست در اینترنت بچرخند. گاهی به پسرم تذکر می دهیم اما او می گوید باید برای یک تحقیق درسی مطالبی را دانلود کنم.» وی تصریح کرد: «اصلاً این موضوع خوشایند ما نیست که امسال هم تجربه سخت سال گذشته را تکرار کنیم، اما حضور در شرایط ناسالم و کنترل نشده کرونا هم نگران مان می کند. مسئولان باید با سرعت بیشتری واکنش های سریع را انجام دهند تا امکان حضور دانش آموزان در کلاس های درس با ایمنی و ریسک ابتدایی کمتر فراهم شود.»

رفت و آمدی نیز نداشته ایم. خودش دوست دارد از این تنهایی هر روز خلاص شود و با همسالان اش ارتباط داشته باشد و بازی کند، اما برای ما حفظ سلامتی و مبتلا نشدن اش به کرونا در اولویت است.»

زنگ تفریح دیجیتال خالی از شیطنتهای کودکان

زینب خدابخشی، مادر تینا دانش آموز کلاس دوم دبستان به ما می گوید: «والدین دانش آموزان کلاس اولی سسال گذشته خیلی اذیت شدند و ما در حد توان خودمان کمک کردیم که بچه های مان با حضور در کلاس های مجازی خواندن و نوشتن را یاد بگیرند، اما شرایط سختی را پشت سر گذاشتیم.» وی ادامه داد: «یادگیری برای بچه های کم سن و سسال جلوی یک صفحه مانیتور که گاهی به دلیل سرعت اینترنت حتی امکان برقراری ارتباط تصویری هم نبود، سخت بود و زمانی سخت تر می شد و بچه ها کلافه تر می شدند که مجبور بودند به دور از بازی با هم کلاسی ها و شیطنتهای رنگ های تفریح، باز در فضای بسته خانه منتظر

کیفیت آموزش آنلاین پایین است

پدر سینا که به کلاس پنجم می رود به «آتیونو» می گوید:

«ما هنوز نمی دانیم که امسال کلاس ها حضوری است یا نه. سال گذشته پسرم مدتی حضوری می رفت اما بعد از مدتی مدرسه شان با تذکر آموزش و پرورش مجبور به برگزاری کلاس ها به صورت آنلاین شد.» وی با اشاره به اینکه دیگر آموزش آنلاین نمی تواند گزینه مناسبی باشد، افزود: «یک سال و نیم سال تحصیلی گذشته بر معلمان، دانش آموزان و خانواده ها بسیار سخت گذشت و کیفیت آموزشی نیز افت شدیدی داشت. امسال دوست داریم حضوری باشند؛ البته اگر پروتکل هادر مدارس دقیق اجرا شود.» وی اضافه می کند: «لازمه رعایت پروتکل هادر مدارس، ملزم کردن مدارس به چینش با فاصله اجتماعی مناسب نیمکت و صندلی ها در کلاس های درس بزرگ است که متأسفانه این امکان برای بسیاری از مدارس دولتی و حتی غیرانتفاعی وجود ندارد.» پدر این دانش آموز مقطع ابتدایی تأکید می کند: «پنکه مدام از یک ماه گذشته از حضوری شدن مدارس سخن می گویند، باید آموزش و پرورش ضمن حمایت از مدارس و کنترل و نظارت دقیق، امکان پیاده سازی شرایط مناسب را در مدارس ایجاد می کرد. انگار برخی از مدارس هم بدشان نمی آید، آنلاین باشند و به دور از دیگر از هزینه های مدرسه حضوری، فقط شهریه در دریافت کنند و بخش اندکی از آن را به راه اندازی سیستم آنلاین مدرسه اختصاص دهند.»

مدارس دیجیتالی؛ فاقد بستر آموزش مهارت های زندگی

افسر افشار نادری، جامعه شناس با تأکید بر اینکه شخصیت اولیه کودک در خانواده، همسالان و مدرسه شکل می گیرد و مبنای جامعه پذیری کودکان می شود، معتقد است که در دوران کرونا ارتباط کودک با همسالان، والدین و مربیان قطع شده و کودک به جز خود و خانواده اش کودکان دیگری را نمی بیند و با آنها آشنایی شده؛ بنابراین تصور اینکه دیگرانی هم وجود دارند که متفاوت از او فکر و رفتار می کنند، برای او سخت است. افشار نادری تأکید دارد که این مسأله در دانش آموزان کلاس اول که مدرسه و هم کلاسی های خود را از طریق آموزش مجازی شناخته اند، پررنگ تر است. کلاس اولی ها به درک درستی از محیط مدرسه و امکان برقراری ارتباط مناسب با معلمان، همکلاسان و مدرسه نمی رسند؛ چرا که در امتداد رشد شخصیت اولیه شان، زمینه شکل گیری شخصیت ثانویه آنها در اجتماع از بین رفته و این مسأله باعث می شود تا رفتارهای مناسب اجتماعی را به درستی نیاموزند و ممکن است افراد پهنجاری برای جامعه در آینده محسوب نشوند. افشار نادری پیش تر نیز تصریح کرده بود که باید در نظر داشت آموزش مهارت های زندگی به فرزندان در اولویت هر اجتماعی قرار دارد و این امر فقط در ارتباط مناسب با دیگر کودکان و دیدن محیط های اجتماعی تحقق می یابد. کودک باید تفکر و روش گفت و گوی صحیح و رفتار مناسب در شرایط خاص جامعه را در محیط خانواده و سایر محیط های اجتماعی آموخته و تجربه کند تا دچار افت یادگیری و ارتباطات اجتماعی نشوند.

دارد. همچنین خود وضعیت کرونا نیز مبهم و آینده آن نامشخص است.» معاون وزیر در ادامه با بیان اصولی که باید در بازگشایی مدارس رعایت شود، گفت: «بازگشایی مدارس به صورت تدریجی است و تدریجی بودن به مفهوم این است که از اول مهر نه مدارس صدر صد حضوری است و نه صدر صد مجازی بلکه بر اساس یادگیری، آموزش ها تریبی خواهد بود.» وی افزود: «آموزش ها با توجه به شرایط منطقه، مدرسه، کلاس و پایه اقتضای است و تقویض اختیار به شورای مدرسه و منطقه شده تا در خصوص نوع آموزش با تقدم ذاتی سلامت بر همه امور تصمیم بگیرند.» وی از ابلاغ ۵۰۰ میلیاردی سرانه بهداشتی مدارس خبر داد و گفت: «واکسیناسیون ۹۰ درصد معلمان انجام گرفته و دانش آموزان استثنایی بالای ۱۷ سال و تمامی خانواده های دانش آموزان استثنایی در اولویت واکسیناسیون قرار گرفته اند.» جانشین وزیر در طرح هدایت با بیان اینکه طرح هدایت در راستای تأمین تجهیزات دیجیتالی مورد نیاز دانش آموزان کمبرخوردار با جدیت پیگیری می شود، گفت: «یکی از جلوه های عدالت، تأمین فرصت های آموزشی پارویکرد عدالت تریجی و برخوردار از امکانات دیجیتالی است و طرح هدایت با همین رویکرد در حال پیگیری است.» حسینی در ادامه گفت: «باید از تجارب دو سال گذشته نهایت بهره را در سال جاری برد و استفاده از برنامه شاد همچنان با جدیت پیگیری شود.»

برای قشر آسیب پذیر آسیب ها را رشد می دهد، گفت: «سواد بهداشتی در خانواده های کمبرخوردار، کم است و مدرسه می تواند جبران کننده این سواد کم بهداشتی باشد.» وی گفت: «بسیاری از دانش آموزان کمبرخوردار در مدارس شبانه روزی تحصیل می کنند و تعطیلی این مدارس موجب عدم بر خور داری دانش آموزان از مواد مغذی و افزایش سوء تغذیه در بین دانش آموزان کمبرخوردار شده است.» معاون وزیر با اشاره به آسیب های فضای مجازی و در خانه ماندن دانش آموزان بر سلامت های روانی آنان گفت: «فزایش رفتاری های پر خاشگرانه، تغییر در اشتها، اختلال در خواب، برهم ریختگی در نظم خانواده، افزایش تعارضات خانوادگی، پر خوری، کم تحرکی، قلدری، کاهش آستانه تحمل و عدم آموزش آداب معاشرت از جمله آسیب های در خانه ماندن دانش آموزان است.» حسینی تصریح کرد: «هیچ مطالعه ای و مستندی در دنیا منتشر نشده تا ثابت کند بازگشایی مدارس در همه گیری کرونا مؤثر بوده و یا مؤثر نبوده، اما مطالعات و پژوهش ها نشان می دهد رفتن به مدارس موجب آسیب های فراوانی شده است.» وی با بیان اینکه بهره رغم ضرورت بازگشایی مدارس هنوز جامعه و پروتکل های بهداشتی برای این بازگشایی به صورت کامل مهیا نیست، اظهار کرد: «در پارادایم جدید و مهر پیشرو باید آموزش ها تریبی باشد و این موضوع بسیار سختی است؛ زیرا نیاز به اقبال جامعه، خانواده و دانش آموزان

بازگشایی مدارس به صورت تدریجی خواهد بود

تفویض اختیار به شورای مدرسه

معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی ضمن تشریح دلایل بازگشایی تدریجی مدارس و استلزامات این بازگشایی گفت: «افت کیفیت آموزش، گسترش و تعمیق بی عدالتی و کاهش سلامت در تمامی ابعاد از آسیب های عدم بازگشایی مدارس است.» سید جواد حسینی افزود: «۱۸ ماه شرایط کرونایی موجب کوچ آموزش ها به سمت آموزش های مجازی شد و در سال جدید ضمن تسلاوم آموزش های مجازی، بازگشت به فضای مدرسه نیز به صورت تدریجی انجام خواهد شد.» وی تصریح کرد: «استراتژی اصلی آموزش و پرورش در مهرماه، بازگشایی مدارس به شکل تدریجی اقتضایی و تریبی است.» حسینی با تشریح چرایی انتخاب استراتژی بازگشایی حضوری و تدریجی مدارس گفت: «پژوهش های متعدد نشان می دهد نظام های تعلیم و تربیت دنیا در آموزش های مجازی بافت زیادی در یاددهی و یادگیری مواجه شده اند.» وی با اشاره به مطالعات مرکز بررسی های استراتژیک ریاست جمهوری در کشورمان گفت: «مطالعات این مرکز نشان می دهد در ایام کرونا و آموزش های مجازی تنها ۳۵ درصد دانش آموزان حضور کافی و آنلاین در فضای مجازی داشته اند.» وی

گزارش

۱۸ ماه شرایط کرونایی موجب کوچ آموزش ها به سمت آموزش های مجازی شد و در سال جدید ضمن تسلاوم آموزش های مجازی، بازگشت به فضای مدرسه نیز به صورت تدریجی انجام خواهد شد

آشنایی با قوانین بیمه‌ای تأمین اجتماعی

چگونه کسری حق بیمه خود را پرداخت کنیم؟

گزارش برخی افراد اگرچه شاغل هستند، اما شغلی «پاره‌وقت» یا «نیمه‌وقت» دارند و از این رو، حق بیمه این افراد نیز به اندازه‌ای که کار می‌کنند، پرداخت می‌شود. مثلاً فرض کنید فردی به شکل «یک روز در میان» در جایی مشغول به کار است؛ این فرد وقتی به سابقه بیمه پردازی خود در سامانه سوابق سازمان تأمین اجتماعی نگاه می‌کند می‌بیند که در هر ماه برای او ۱۵ روز حق بیمه پرداخت شده است، در نتیجه او بعد گذشت یک سال، تنها شش ماه سابقه بیمه پردازی خواهد داشت. خوشبختانه سازمان تأمین اجتماعی برای این افراد امکانی فراهم کرده تا حق بیمه کسری خود را خودشان پرداخت کنند. این فرایند با عنوان «تکمیل سوابق پرداخت حق بیمه به صورت کسری از ماه» شناخته می‌شود و برای آن در سال گذشته بخشنامه‌ای در سازمان تأمین اجتماعی صادر شد.

دایره شمول

مشمولان بخشنامه «تکمیل سوابق پرداخت حق بیمه به صورت کسری از ماه» افرادی هستند که به صورت پاره‌وقت (کسری از ماه) در کارگاه‌های مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال به کار دارند و برای آنان در ماه مورد نظر، حداقل یک روز سابقه پرداخت حق بیمه لحاظ شده باشد.

خدمات غیر حضوری

در بهمن ماه سال گذشته با رونمایی خدمات طرح ۳۰۷۰، پرداخت حق بیمه کسری از ماه غیر حضوری شد. در خدمت پرداخت غیر حضوری حق بیمه کسری از ماه، این امکان فراهم می‌شود تا بیمه‌شدگان شاغل در کارگاه‌های تحت پوشش سازمان که درخواست تکمیل سوابق بیمه‌ای کسری از ماه خود را در سامانه خدمات غیر حضوری سازمان تأمین اجتماعی ثبت کرده‌اند، به صورت غیر حضوری حق بیمه کسری از ماه را پرداخت کنند.

مهلت پرداخت

این حق بیمه دو مرتبه در سال، در شش ماه اول و شش ماه دوم سال پرداخت می‌شود. برای پرداخت حق بیمه شش ماه اول سال از آذرماه تا بهمن ماه همان سال مهلت تعیین شده و برای پرداخت حق بیمه شش ماه دوم سال از خردادماه تا مردادماه سال بعد مهلت وجود دارد. متقاضی باید از ابتدای آذرماه تا پایان بهمن ماه هر سال نسبت به اخذ برگ پرداخت و واریز حق بیمه شش ماهه نخصت به از ابتدای خردادماه سال بعد تا پایان مردادماه همان سال نسبت به اخذ برگ پرداخت و واریز حق بیمه شش ماهه دوم

سال قبل به صورت یکجا اقدام کند. در صورتی که متقاضی خارج از موعد مقرر نسبت به پرداخت حق بیمه اقدام کند، امکان پذیرش سوابق ناشی از آن میسر نخواهد بود و مبلغ پرداختی به وی مسترد می‌شود.

شرایط متقاضی

حداکثر سن پذیرش درخواست متقاضی تکمیل سوابق پرداخت حق بیمه برای مردان و زنان ۵۰ سال تمام در تاریخ ثبت تقاضا است. در صورتی که سن متقاضی در زمان ثبت تقاضا بیش از سن مذکور باشد، پذیرش درخواست وی منوط به داشتن سابقه پرداخت حق بیمه قبلی معادل مازاد سنی مقرر خواهد بود. تمامی بیمه‌شدگان متقاضی که حداقل ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه را دارند، از اعمال شرط سنی معاف خواهند بود. ارائه درخواست، عقد قرارداد و صدور برگ پرداخت حق بیمه کسری از ماه صرفاً در زمان حیات بیمه‌شده امکان پذیر است و انجام فرآیندهای یادشده تحت هیچ شرایطی توسط بازماندگان مجاز نخواهد بود. در صورت صدور برگ پرداخت حق بیمه در زمان حیات بیمه‌شده، امکان پرداخت حق بیمه توسط بازماندگان تا پایان مهلت مقرر میسر است. وصول حق بیمه کسری از ماه جهت ماه‌های بدون کار کرد (صفر) امکان ندارد. فقدان کار کرد یا عدم پرداخت حق بیمه کسری از ماه به مدت یک

سال از تاریخ آخرین ماه پرداخت حق بیمه (حسب مورد توسط کارفرما یا متقاضی) موجب لغو قرار داد می‌شود که در این صورت پذیرش درخواست مجدد منوط به احراز شرایط سنی و سایر شرایط مقرر خواهد بود. متقاضیان مشمول می‌توانند با یک مرتبه ارائه درخواست و انعقاد قرارداد نسبت به تکمیل سوابق خود اقدام کنند و نیازی به تجدید قرارداد جهت پرداخت کسری ماه‌های سال‌های آتی نخواهد بود.

نرخ پرداخت حق بیمه

سهم حق بیمه متقاضی برای استفاده از تعهدات موضوع قانون تأمین اجتماعی و همچنین بابت حمایت‌های درمانی ماده (۳) قانون (به استثنای غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری و کمک هزینه ازدواج موضوع بند «ج» و تبصره ذیل ماده مذکور) مجموعاً ۲۷ درصد است. بر اساس ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی، علاوه بر نرخ حق بیمه مورد اشاره، به میزان سه درصد حق بیمه نیز به عهده دولت خواهد بود.

دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه

دستمزد روزانه مبنای محاسبه و پرداخت حق بیمه عبارت است از دستمزد روزانه همان ماه که سابقه آن به اعتبار پرداخت حق بیمه به صورت کسری از ماه ایجاد شده است،

مشروط بر اینکه از حداقل دستمزد مصوب شورای عالی کار کمتر و از حداکثر دستمزد مصوب بیشتر نباشد. ضمناً لازم است قبل از محاسبه دستمزد مبنای پرداخت حق بیمه، از جمع‌آوری کلیه سوابق بیمه‌شده اطمینان حاصل شود.

نکات مهم

۱- سوابق ناشی از پرداخت حق بیمه کسری از ماه با توجه به عدم اشتغال بیمه‌شده در این مدت به عنوان سوابق سخت و زیان آور ملاک عمل نیست. ۲- در صورتی که متقاضی حق بیمه کسری از ماه را پرداخت کند، چنانچه محرز شود که همزمان به نحو دیگری دارای سابقه پرداخت حق بیمه نزد سازمان است، وجه پرداختی در دوره همپوشانی عیناً به وی مسترد و سوابق ایجاد ناشی از آن حذف می‌شود. ۳- در صورتی که متقاضی حق بیمه کسری از ماه را پرداخت کند و به‌طور همزمان مشمول سایر صندوق‌های بیمه‌ای یا عنوان مشابه باشد، وجه پرداختی در دوره همپوشانی به کسری حق بیمه سهم در مان (۹.۲۷) به وی مسترد می‌شود. ۴- در صورتی که متقاضی حق بیمه کسری از ماه را پرداخت کند و بنا به علی سابقه بیمه اجباری که مبنای محاسبه و پرداخت حق بیمه کسری از ماه بوده حذف شود، وجه پرداختی بابت ماه مربوطه با کسری حق بیمه سهم در مان (۹.۲۷) به وی مسترد می‌شود.

حداکثر سن پذیرش درخواست تکمیل سوابق پرداخت حق بیمه برای مردان و زنان ۵۰ سال تمام در تاریخ ثبت تقاضا است

atiyelowline.ir

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد

افزایش ۷۰۰ هزار نفری شاغلان در بهار امسال

گزارش معمولاً بازار کار هر کشور از ابعاد مختلف توسط تحلیلگران آمارهای بازار کار مورد بررسی و رصد قرار می‌گیرد که در این بین، تحلیل شاخص‌هایی مانند نرخ بیکاری، نرخ مشارکت اقتصادی و نسبت اشتغال از اهمیت بیشتری برخوردار است. علاوه بر شاخص‌های مذکور، تحلیل روند تعداد شاغلان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا علاوه بر ارائه تصویری از حاصل فعالیت‌های اشتغال‌زایی، بخشی مهمی از دلایل نوسانات و تغییرات سایر شاخص‌ها را نیز مشخص می‌کند. گزارش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نشان می‌دهد که با بررسی تغییرات تعداد شاغلان در بهار سال ۱۴۰۰ نسبت به بهار سال ۱۳۹۹ به تفکیک فعالیت‌های اقتصادی منتخب که نسبت به سایر فعالیت‌ها از تعداد شاغلان بیشتری برخوردار هستند، تصویری از تأثیر شیوع بیماری کرونا در کشور در بهار سال ۱۴۰۰ ارائه شده است.

آمار جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر

بر مبنای خروجی داده‌ای مرکز آمار ایران، در سال گذشته بیش از ۶۲.۳ میلیون نفر جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر را تشکیل داده‌اند که در مقایسه با سال ۱۳۹۸ که حدود ۶۱.۶ میلیون نفر بوده، بالغ بر ۷۱۰ هزار نفر افزایش داشته است. گفتمانی است که از کل جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور در سال ۱۳۹۹، تعداد ۲۵.۷ میلیون نفر به عنوان جمعیت فعال (بیکار و شاغل) بوده‌اند که تعداد آنها نسبت به سال ۱۳۹۸ بیش از ۱.۴ میلیون نفر کمتر شده و بر این اساس در سال گذشته حدود ۲۳.۲ میلیون نفر از جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر شاغل بوده که در مقایسه با تعداد ۲۴.۲ میلیون نفری شاغلان در سال ۱۳۹۸ بیش از یک میلیون نفر کاهش دارد. همچنین مجموع بیکاران کشور در سال گذشته ۲.۴ میلیون نفر ثبت شده که این تعداد نیز در مقایسه با جمعیت ۲.۸ میلیون نفری سال ۱۳۹۸ بیش از ۴۱۹ هزار نفر کاهش داشته است.

افزایش شاغلان در بهار سال ۱۴۰۰

بر اساس گزارش مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت

تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تعداد شاغلان در بهار سال ۱۴۰۰ نسبت به بهار سال ۱۳۹۹ بیش از ۷۰۰ هزار نفر افزایش داشته که دلیل اصلی این افزایش، کاسته شدن شدت تأثیر شیوع بیماری کرونا در کنار رونق اشتغال در برخی از زیربخش‌های تولید و خدمات بوده است. گفتمانی است در حوزه فعالیت‌های بخش کشاورزی، در فاصله بهار سال ۱۳۹۸ تا بهار سال ۱۴۰۰، کاهش بیش از ۳۸۰ هزار نفری اشتغال روی داده است. همچنین در بخش ساختمان نیز میزان اشتغال از حدود ۳ میلیون نفر در سال ۱۳۹۸ به بیش از ۳ میلیون و ۳۳۰ هزار نفر در بهار سال جاری رسیده و افزایش قابل توجهی را تجربه کرده است. در بخش اشتغال حوزه صنعت بدون ساختمان، معدن و نفت نیز در آمار مقایسه‌ای سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰ کاهش بیش از ۱۶۰ هزار نفری را شاهد هستیم. این در حالی است که در آمار مقایسه‌ای سال‌های ۱۳۹۹ و سال جاری، افزایش ۱۷۰ هزار نفری شاغلان به ثبت رسیده است.

تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تعداد شاغلان در بهار سال ۱۴۰۰ نسبت به بهار سال ۱۳۹۹ بیش از ۷۰۰ هزار نفر افزایش داشته که دلیل اصلی این افزایش، کاسته شدن شدت تأثیر شیوع بیماری کرونا در کنار رونق اشتغال در برخی از زیربخش‌های تولید و خدمات بوده است. گفتمانی است در حوزه فعالیت‌های بخش کشاورزی، در فاصله بهار سال ۱۳۹۸ تا بهار سال ۱۴۰۰، کاهش بیش از ۳۸۰ هزار نفری اشتغال روی داده است. همچنین در بخش ساختمان نیز میزان اشتغال از حدود ۳ میلیون نفر در سال ۱۳۹۸ به بیش از ۳ میلیون و ۳۳۰ هزار نفر در بهار سال جاری رسیده و افزایش قابل توجهی را تجربه کرده است. در بخش اشتغال حوزه صنعت بدون ساختمان، معدن و نفت نیز در آمار مقایسه‌ای سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۴۰۰ کاهش بیش از ۱۶۰ هزار نفری را شاهد هستیم. این در حالی است که در آمار مقایسه‌ای سال‌های ۱۳۹۹ و سال جاری، افزایش ۱۷۰ هزار نفری شاغلان به ثبت رسیده است.

اوضاع اشتغال زنان و مردان چگونه است؟

در رابطه با وضعیت اشتغال زنان و مردان نیز این گزارش نشان می‌دهد که از جمعیت بیش از ۲۳.۲ میلیون نفری شاغلان ۱۹.۶ میلیون نفر را مردان تشکیل داده‌اند که تعدادشان در مقایسه با سال ۱۳۹۸ بیش از ۳۴۷ هزار نفر کم شده است. همچنین جمعیت شاغل ۳.۶ میلیون نفری به زنان اختصاص دارد که در مقایسه با سال دو سال گذشته ۶۶۲ هزار نفر کاهش دارد. در جمعیت ۲.۴ میلیون نفری بیکاران نیز ۱.۷ میلیون نفر مرد و ۶۷۸ هزار نفر زن هستند که از تعداد بیکاران مرد بالغ بر ۱۷۹ هزار نفر و از بیکاران زن بیش از ۲۳۹

هزار نفر کم شده است.

بازگشت اشتغال ریزشی ناشی از کرونا

اثرگذاری شرایط کرونایی بر اقتصاد کشور در طول بیش از یک سال و نیم گذشته و همچنین اثرات منفی شیوع کرونا بر حوزه تولید و اشتغال و ریزش‌های شغلی و افزایش بیکاری ناشی از این وضعیت، منجر به چالش بزرگی در حوزه اشتغال کشور شد.

گفتمانی است بخش بزرگی از ریزش‌های اشتغال و افزایش بیکاری در کشور در شرایط کرونایی، در سال ۱۳۹۸ و ابتدای سال گذشته اتفاق افتاد که با اتخاذ تدابیری در حوزه‌های تولید و خدمات، در سال گذشته شاهد بازگشت بخش قابل توجهی از جمعیت بیکار شده به کارگاه‌ها بودیم.

به گفته «عیسی منصور» معاون توسعه کار آفرینی و اشتغال وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از نزدیک به ۲ میلیون نفر ریزش اشتغالی که در سال ۱۳۹۸ و ابتدای سال ۱۳۹۹ اتفاق افتاد، در حدود یک میلیون و ۱۰۰ هزار نفر بازگشت به کار داشتند.

معرفی کتاب

هنر شفاف اندیشیدن

تألیف: رولف دوبلی
ترجمه: عادل فردوسی‌پور، بهزاد توکلی و علی شهروز
نشر: چشمه، سال ۱۳۹۹

حقیقت آن است که خواسته یا ناخواسته آدمی در طول زندگی خود دچار خطاهای زیادی در ابعاد مختلف می‌شود و شناخت و پیش‌بینی خطاهای پیش‌رو کار مشکلی است، اما اگر یک کتاب شبیه یک دایره‌المعارف، لیست جامعی از این خطاها را پیش روی ما قرار داده و ذهن ما را از خطاهای کرده و ناکرده‌اش آگاه کند، می‌توان پیش‌بینی کرد که احتمال رخداد خطاهای بعدی نیز می‌تواند کمتر شود. عدم آگاهی منجر به عملکردهای غلط می‌شود و آگاهی، بدون شک می‌تواند از درصدی از این خطاها جلوگیری کند.

اعظم زنگی

روزنامه‌نگار

ما در شاهنامه به «کاوه آهنگر»

برمی‌خوریم که علیه ظلم و جور دستگاه حاکم یعنی ضحاک،

بر آشفست و علمی برافراشت با نام «درفش کاویانی» و

دیگران را نیز به همراهی با خود فراخواند و شور و شوق

میهن پرستی و مبارزه با ظلم و جور را در ایرانیان زنده کرد و همراه

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و جور را در ایرانیان زنده کرد و همراه

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید

گفت و گوی «آتیه‌نو» با میرجلال‌الدین کزازی، چهره ماندگار فرهنگی

«کاوه» مشهورترین «کارگر» تاریخ ادبیات ماست

گفت و گو

هنگامی که صحبت از ادبیات پارسی می‌شود، بیشتر قالب‌های گوناگون و مختلف آن در ذهن متبادر می‌شود؛ مانند شعر، قصیده، مثنوی، غزل و... که در عوالم گوناگون مانند عرفان، تصوف و... سروده می‌شوند. در این بین، جایگاه کارگران در شعر و ادب پارسی کمتر به ذهن خطور می‌کند؛ ما کمتر شاعری را می‌بینیم که در مورد کارگران، شعر سروده باشد و یا رنج و مشقت آنان را دستمایه سروده‌های خود قرار دهد؛ اما این قشر از جامعه که همیشه و در همه ادوار تاریخ کشورمان، جزئی از جامعه را تشکیل داده‌اند نیز در ادبیات ما دارای جایگاهی خاص و منحصر به فردی هستند؛ هر چند با ورود اسلام به ایران و ارزش، احترام و جایگاهی که این دین مقدس برای کارگران قائل بود باعث شد تا این قشر از جامعه که تا قبل از ورود اسلام دارای جایگاه منحصر به خود بودند و عبور از آن برای این قشر میسر نبود، دوباره در کانون توجه نویسندگان و ادبا قرار گیرند.

در این شماره از «آتیه‌نو» با دکتر میرجلال‌الدین کزازی، استاد برجسته ادب پارسی که از چهره‌های برجسته و ماندگار کشورمان در زمینه شعر و ادب پارسی است، گفت و گو کردیم تا بیشتر در مورد تأثیر کارگران در جامعه به ویژه در ادبیات کشورمان آشنا شویم.

باباطاهر، فردوسی و فرخی سیستانی و در سده ششم نیز عطار و نظامی گنجوی و سده هفتم سعدی، مولوی و سده هشتم حافظ، عبید زاکانی و خواجوی کرمانی و به همین ترتیب تا دوران معاصر، ادبا و شاعرانی مختلفی در عرصه ادب پارسی سروده‌ها و همچنین آثار فراوانی را از خود بر جای گذاشته‌اند.

در دوران سیطره مغول بر ایران، شاعران و ادبا چه وضعیتی داشتند؟

در ابتدای تصرف و هجوم مغولان و تاخت‌وتاز آنان در فلات ایران، ما نشانه چندانی از ادبا و شعرا و آثار آنان در دست نداریم، اما در زمان تیموریان که حکومت مغولان با ثبات کامل برقرار شد، جامی و بعد از آن عطارمکمل جوینی مؤلف «تاریخ جهانگشا» و بعد از آن نیز خواجه نصیرالدین طوسی نویسنده «اخلاق ناصری» و «اساس الاقتباس» یا سراج جوزانی مؤلف کتاب «طبقات ناصری» را می‌بینیم که در نوع خود تأثیر زیادی بر ادبیات آن زمان بر جای گذاشتند.

به نظر شما، کارگران در ایران باستان و بعد از آن یعنی ظهور اسلام، چه جایگاهی در اجتماع خود داشتند؟

اشاره کردیم که در ایران باستان، کارگران جزو اقشار پایین و فرودست جامعه آن زمان را تشکیل می‌دادند. در این بین، گروه‌ها و طبقات بالای دست آنان بسیار بود و آنان فقط به کار خود و دادن مالیات خراج و مالیات مشغول بودند و حق ارتقاء و راه یافتن به قشر و طبقه بالاتر از خود را نیز نداشتند. کارگران، دهقانان و کشاورزان؛ البته دقت داشته باشید کشاورزان آن زمان به معنای امروزی و فردی نبود که بر روی زمین خود، کشت و محصولی را برداشت کند. اکثر کشاورزان آن دوران، کارگران و دهقانانی را تشکیل می‌دادند که بر روی زمین دیگران کار می‌کردند و خود مالک نبودند. البته در دوره‌های مختلف در ایران باستان، آنان در طبقه خود از برخی حقوق و مزایایی برخوردار بودند، اما حق خارج شدن از طبقه خود را نداشتند و الزامی بایست در طبقه خود کار و تلاش می‌کردند و در همان طبقه می‌ماندند. البته ما در ساخت ابنیه و آثار تاریخی بر جای مانده از آن دوران و همچنین در کتیبه‌های برجای مانده از آن دوران به حقوق برابر کارگران و همین‌طور حق استراحت در زمان وقوع حادثه یا ایام بیماری برمی‌خوریم...

ادامه در صفحه ۱۶

ادبیات در ایران باستان به سه زبان پارسی، پارسی میانه و سغدی که از زبان‌های رایج پارسی در شمال شرقی ایران؛ یعنی در منطقه سمرقند و آمودریا بوده است که هنوز هم رگه‌هایی از این زبان در آن مناطق یافت می‌شود و مردمان این مناطق -مانند تاجیکستان اکنون- با این زبان که ریشه پارسی دارد با هم تکلم می‌کنند. نه تنها زبان بلکه خط نیز در ایران باستان بر اساس خط پهلوی، خط مانوی و خط سغدی تقسیم‌بندی می‌شود. یکی از تألیفات من، کتابی است تحت عنوان «از دهلی نو تا آتن کهن» که به همین موضوع اشاره دارد و تأثیرات فراوانی که تمدن‌های مختلف در دوره‌های مختلف بر یکدیگر گذاشتند. در زمان ساسانیان سه گونه کلام موزون رواج داشته است؛ سرود، داستان و ترانه. سرود نوعی کلام موزون است؛ مانند «سرود خسروانی» که فقط مختص پادشاهان بود و در اعیاد و جشن‌ها مانند نوروز و فقط در مدح پادشاهان سروده می‌شد. داستان نیز نوعی کلام موزون بود؛ داستان‌هایی در مورد دلبران و دلاوران و شرح حال پهلوانان و مبارزه و نبردهایی که آنان انجام دادند که گاه به صورت تخیلی و افسانه‌وار برای سرگرم کردن مردم و پروراندن حس مبارزه و شورش و شغف و ایجاد حس میهن پرستی در آنان سروده می‌شد. ترانه نیز مجموعه آهنگ‌های موزونی را شامل می‌شد که از روابط عاشقانه و دلدادگی بین عاشق و معشوق سخن می‌گفت که بار قص و پایکوبی سروده می‌شد.

به نظر شما، ظهور اسلام چه تأثیری بر زبان و فرهنگ پارسی بر جای گذاشت؟

ورود اسلام به ایران سرآغاز فصل دوم تاریخ ادبیات ایران زمین را به خود اختصاص می‌دهد. دین اسلام نه فقط ادبیات بلکه کل ساختار گذشته در ایران باستان را تحت تأثیر خود قرار داد و آن را دگرگون ساخت. همانطور که می‌دانید، ساختار اجتماعی در ایران قبل از اسلام بر اساس طبقات مختلف تقسیم‌بندی می‌شد. این تقسیم‌بندی شامل «موبدان و کاهنان»، «ارتشیان یا همان نظامیان»، «مستخدمان یا همان دبیران ادارات» و در آخر «توده مردم شامل صنعتگران و کشاورزان و روستاییان» را شامل می‌شد. نکته دارای اهمیت این است که هر کس متعلق به طبقه خاص خود بود و نمی‌توانست از آن خارج شود؛ مگر در مواردی بسیار نادر و معدود؛ اما اصل، ماهیت و ذات دین اسلام که بر اساس برابری و مساوات استوار بود، هیچ‌گونه فرق و تبعیضی را بر اساس ارزش‌ها و اولویت‌ها و یا دادن امتیازات خاص و ویژه‌ای به طبقه‌ای خاص نمی‌پذیرفت

کتابخانه مرکزی سازمان تأمین اجتماعی به منظور کاربرد و توسعه دانش تخصصی در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی، معرفی منابع جدید اعم از کتب، طرح‌های پژوهشی، معرفی پایان‌نامه و رساله‌های جدید و مر تبوط را در دستور کار خود دارد. علاقمندان به تهیه این کتاب می‌توانند جهت مطالعه و امانت گرفتن این کتاب با تلفن ۶۶۵۷۰۱۳۷ داخلی ۲۰۱ کتابخانه مرکزی سازمان تأمین اجتماعی تماس بگیرند.

مهناز علی جانی
کارشناس ارشد و مسئول
کتابخانه مرکزی سازمان

... این البته از مزایای آن دوران محسوب می شود و نوع نگرشی که در ادوار مختلف در مورد کارگران و نقش آنان وجود داشته است، اما همان طور که اشاره شد، ورود اسلام با تأکید بر حق برابری و مساوات، تمام آن ساختارها را در هم شکست و به نوعی باعث ایجاد تفکری جدید و انتظاراتی از سوی کارگران و کشاورزان از اربابان خود و در رأس آن حکومت شد. حق و حقوق و احترامی که دین اسلام برای کارگران قائل است و همچنین تأکیدات و سفارشات فراوانی که شخص پیامبر اکرم (ص) در مورد ادای حق و حقوق کارگر به صورت مکرر کرده اند و یا بوسه بر دستان پینه بسته و همین طور در اشارات آیات قرآن در مورد کسب رزق و روزی حلال و ارزش آن در نزد پروردگار و روایات و همچنین احادیث مختلف از امامان معصوم (ع) همه و همه باعث شد تا دیدگاه کلی نسبت به گذشته به این قشر دگرگون شود و تغییر یابد که البته این خود به نوعی امتیازی برای این قشر نسبت به قبل از اسلام و شرایطی که این قشر از جامعه در آن دوران داشتند، محسوب می شود.

پژمان سلطانی روزنامه نگار

خیلی سخت است که در میان آن همه اشک و داغ و خطر، بتوان غذا خورد و اصلاً به غذا خوردن فکر کرد! اما سعی کنید حتی برای چند لقمه، حتماً خوراکی ای میل کنید

به عنوان سؤال آخر، به نظر شما، نقش و جایگاه کارگران در ادبیات چگونه بود؟
 در آن دوران، کارگران در ادبیات دارای نقش و جایگاه چندان و درخور تأملی نبودند، اما ناگفته نماند که می توان ردیابی از کارگران را در برخی شخصیت ها و همچنین اسطوره ها مشاهده کرد. به عنوان مثال، ما در شاهنامه به «کاو» آهنگر، برمی خوریم که علیه ظلم و جور دستگاه حاکم یعنی ضحاک، برآشفت و علمی برافراشت با نام «درفش کاویانی» و دیگران را نیز به همراهی با خود فراخواند و شور و شوق میهن پرستی و مبارزه با ظلم و جور را در ایرانیان زنده کرد و همراه و در کنار فریدون باعث نابودی ضحاک گردید. کاوه که پیشه اش آهنگری بود و به همراه دو پسرش «قارن» و «قیاد» به مبارزه با ظلم ضحاک برخاست. در دوران معاصر نیز ما در دوران انقلاب مشروطه برخی شاعران مانند عارف قزوینی و یا ملک الشعرا بهار را می بینیم که در مدح انقلابیونی که اکثر آنان از طبقه کارگر و فرودست جامعه خود بوده اند، اشعاری را سروده اند. همچنین در دوران معاصر و کنونی هستند شاعران فراوان و باذوقی که در مدح رزمندگان و انقلابیون و یا کارگران سروده های فراوان و در خوری دارند.

با آسیب های جسمی و روانی غسالان، به ویژه در دوره کرونا آشنا شویم اضطراب را از تن بشوید...

۴- بنشینید: ایستادن طولانی مدت، خطرناک است؛ بنابراین تلاش کنید در طول روز، بعد از هر یک تا یک ساعت و نیم کار، بنشینید. اگر امکان آن وجود دارد در فضای آزاد و آرام دقایقی استراحت کنید.
۵- حمام: پس از رسیدن به منزل، حتماً حمام کنید. بدن را شامپو بدن یا صابون ملایم بشویید. سپس از پوست خود مراقبت کنید. برای این کار، اگر در نقاطی از بدن اثری از حساسیت، قارچ پوستی، ترک، خراش، سرخی، جوش و... می بینید، برای درمان آن اقدام کنید.
۶- شستن: تمام لباس های محافظ را دور می ریزید. علاوه بر آن، حتماً هر روز لباس هایی را که پوشیده اید، بشویید. حتماً از لباس نخی اعم از عرق گیر، بلوز و شلوار کاملاً نخی استفاده کنید تا میزان تعرق بدن کاهش یابد.
۷- به دست و پاها برسید: علاوه بر اینکه برای حفاظت از دست و پاها از کرم و لوسیون استفاده می کنید تا مشکلات احتمالی از بین بروند، حتماً دراز بکشید و بدن خود را رها کنید. دست و پاها را در وضعیت کاملاً استراحت قرار دهید.

عضلاتی که خرد شده اند
 وزنی که برای جابه جایی اجساد باید تحمل کنید، زیاد است. این بار سنگین به همه عضله های بدن آسیب وارد می کند. اما سهم آسیب به دست ها، گردن و کمر بیشتر است. این نکته به ویژه در باره زنان که از اسکلت استخوانی ظریف تری برخوردار بوده و از طرفی در سن بالا که خطر ابتلا به پوکی استخوان نیز وجود دارد، بسیار خطرناک تر و مهمتر است.

به خودتان کمک کنید
۱- کمک: برای جابه جایی حتماً از همکاران کمک بگیرید.
۲- محافظ: حتماً از مچ بند (ترجیحاً بلند)، کمر بند و جوراب واریس استفاده کنید. این محافظ ها باعث کاهش فشار به عضله و استخوان های این بخش ها می شوند.

۳- اول راحتی: کفش ورزشی بپوشید؛ به این دلیل که پاها در آن راحت تر بوده و آسیب به پاها کاهش می یابد.
۴- ورزش کنید: در منزل حتماً ورزش های موضعی برای رفع خستگی گردن، کمر و مچ دست ها انجام دهید.

باروان تان گفت و گو نکنید
 بار روانی بالای را تحمل می کنید. بخشی از این بار ناشی از تعاس مستقیم با مسأله مرگ است و بخشی دیگر، شنیدن صدای گریه و عزاداری افرادی است که عزیزشان را از دست داده اند. اکنون دو سال است که این صداها، بلندتر و دلخراش تر شده است؛ طبیعی است که روان شما خسته و فرسوده شده است؛ بنابراین به جای اینکه دائماً صحنه های مرگ و صدای شیون ها را در ذهن مرور کنید، حتماً برای حفظ سلامت روان، کمک بگیرید. هزینه مراجعه به روانپزشک یا روانشناس بسیار بالاست. اما شاید بتوان با جست و جوی، به متخصصان یا مراکزی دست یافت که همراهی بیشتری با مراجعان، به ویژه در این شرایط خاص دارند.

به خودتان کمک کنید
 سخت است در این شرایط خاص به فکر خود باشید! اما برای جلوگیری از آسیب های ویژه دوران کرونا، به این موارد توجه کنید:
۱- نفس بکشید: بیرون آمدن از آن همه پوشش و در شرایط خاص حال خرابی، بسیار سخت است. اما سعی کنید در نقطه های امن - به دور از غسالخانه و تجمع افراد - برای دقایقی ماسک را برداشته و نفس بکشید. اگر این کار میسر نیست، پس از رسیدن به منزل، سعی کنید با انجام ورزش های ویژه قفسه سینه، حجم تنفسی ریه ها را افزایش دهید. پیاده روی نیز از راهکارهای خوب و مفید است.
۲- بنوشید: در طول روز، سعی کنید آب یا آب حاوی آب لیمو ترش تازه و برگ نعنا، آمیوه یا سرم قندی - نمکی خنک استفاده کنید.
۳- بخورید: خیلی سخت است که در میان آن همه اشک و داغ و خطر، بتوان غذا خورد و اصلاً به غذا خوردن فکر کرد! اما سعی کنید حتی برای چند لقمه، حتماً خوراکی ای میل کنید تا دچار افت قند خون نشوید.

راهکار
 مرگ، ناشناخته ترین معمای انسان و بزرگترین هراس اوست؛ حتی برای آنهایی که درباره آن حرفی نمی زنند. کرونا، به قدری مرگ را به زندگی نزدیک کرده و در روزهایی نیز از آن پیشی گرفته که تلاش برای زده ماندن به بزرگترین دغدغه همه تبدیل شده است. اما در بین فرار همه ما از مرگ و دوری از اموات، «غسالان» در جایگاهی ایستاده اند که هر کس توان آن را نداشته و ندارد. این شغل تا قبل از کرونا نیز آسیب های جسمی و روانی خاص خود را به همراه داشت؛ اما کرونا، بار مضاعفی را بر جسم و روان غسالان گذاشته است. به همین دلیل می خواهیم درباره آسیب های جسمی و روانی غسالان و راهکارهایی برای کاهش این بارها، صحبت کنیم.

۳- افت قند خون: کار کردن و ایستادن طولانی مدت، باعث افت قند خون و غش می شود.
۴- صورت زخمی: استفاده طولانی مدت از ماسک، باعث آسیب به پوست می شود. رد باقی مانده روی پوست صورت، جوش و تورم بخش های از صورت مانند زیر چشم ها از عوارض استفاده از ماسک است.
۵- دست های زخمی: استفاده از دستکش به مدت طولانی، باعث آسیب به پوست دست می شود. حساسیت پوستی، قارچ بین انگشتان دست، اگرزما، تورم دست و... از عوارض استفاده طولانی مدت از دستکش است.
۶- پای های زخمی: کفش و استفاده از محافظ روی کفش از دیگر عوامل تشدید تعرق پاها است. ایستادن طولانی مدت را نیز به این مسأله اضافه کنید؛ بنابراین پاها پرور واریس (تورم سیاهرگ های ساق پا)، تورم پاها، قارچ بین انگشتان پا، مخچه و... است.
۷- بدن زخمی: محافظ ها باعث افزایش تعرق و ایجاد حساسیت پوستی به ویژه در نقاطی مانند زیر بغل، گردن و کشاله های ران می شوند. این وضعیت می تواند زمینه را برای حساسیت ها و قارچ پوستی، مهیا کند.

شما به غذای نیاز دارید
 بخشی از مسأله حفاظت از جسم به تغذیه بازمی گردد. اما در شرایط خاص کرونا باید به چند نکته بیشتر دقت کرد:
 ۱- ویتامین (C)، (D) و (E): حتماً مواد غذایی ای مصرف کنید که حاوی این ویتامین هستند.
 ۲- پروتئین: منابع خوب گیاهی حاوی پروتئین را حتماً در برنامه غذایی روزانه خود بگنجانید؛ مانند انواع خوراکی های تهیه شده با انواع لوبیا، سویا و...
 ۳- آب: کلیه ها باید به خوبی کار کنند تا سموم بدن دفع شوند. تحرک زیاد باعث کم آبی بدن و آسیب به کلیه ها می شود.

به کار نشان می دهند. پژوهشگران به این نتیجه رسیدند نتایج برای افرادی که درگیر کارهای خلاقانه یا مستعد خستگی هستند، اهمیت عملی مهمی دارد. نتایج این پژوهش، در مجله «Food Quality and Preference» به چاپ رسیده است.

پژوهشگران دانشگاه یکن در چین دریافتند
چای؛ مغز ما را پرکارتر می کند
 چینی ها از بزرگترین مصرف کنندگان چای در جهان هستند. پژوهشگران دانشگاه یکن در ماه های اخیر آزمایش های بسیاری انجام داده اند تا بفهمند که آیا نوشیدن چای ممکن است به بهبود عملکرد در کارهای خلاقانه بینجامد یا خیر؟ پاسخ آنکه این دانشمندان دریافتند که نوشیدن چای می تواند قدرت مغز را افزایش دهد و به بهبود عملکرد در انجام دادن کارهای خلاقانه کمک کند.
 این گزینه ای است که ما برای حل کردن مشکلات از آن استفاده می کنیم و در آن می توان با کمک مجموعه ای از قوانین کاملاً مشخص و استدلال های منطقی، راه حل را دریافت.
 مصرف کنندگان چای در جهان هستند. پژوهشگران دانشگاه یکن در ماه های اخیر آزمایش های بسیاری انجام داده اند تا بفهمند که آیا نوشیدن چای ممکن است به بهبود عملکرد در کارهای خلاقانه بینجامد یا خیر؟ پاسخ آنکه این دانشمندان دریافتند که نوشیدن چای می تواند قدرت مغز را افزایش دهد و به بهبود عملکرد در انجام دادن کارهای خلاقانه کمک کند.
 این گزینه ای است که ما برای حل کردن مشکلات از آن استفاده می کنیم و در آن می توان با کمک مجموعه ای از قوانین کاملاً مشخص و استدلال های منطقی، راه حل را دریافت.
 چینی ها از بزرگترین مصرف کنندگان چای در جهان هستند. پژوهشگران دانشگاه یکن در ماه های اخیر آزمایش های بسیاری انجام داده اند تا بفهمند که آیا نوشیدن چای ممکن است به بهبود عملکرد در کارهای خلاقانه بینجامد یا خیر؟ پاسخ آنکه این دانشمندان دریافتند که نوشیدن چای می تواند قدرت مغز را افزایش دهد و به بهبود عملکرد در انجام دادن کارهای خلاقانه کمک کند.
 این گزینه ای است که ما برای حل کردن مشکلات از آن استفاده می کنیم و در آن می توان با کمک مجموعه ای از قوانین کاملاً مشخص و استدلال های منطقی، راه حل را دریافت.

افرادی که گاهی از آن استفاده می کنند، از مزایای شناختی بیشتری برخوردار می شوند.
 پژوهشگران در این پروژه، ۱۰۰ نفر را به کار گرفتند و از آنها خواستند تا وظایفی مرتبط با تکمیل کردن کلمات انجام دهند یا معماهایی را حل کنند که در درجات گوناگونی از دشواری برای آنها تعیین شده بود.
 ابتدا به هر شخص، یک فنجان آب و یا یک فنجان حاوی چای سیاه کبسه ای داده شد که هر دو تادما ۴۲ درجه سلسیوس گرم شده بودند. پژوهشگران دریافتند افرادی که چای نوشیده بودند، هنگام انجام دادن یک کار خلاقانه یا دشواری بالا، عملکرد بهتری نسبت به افرادی که آب نوشیده بودند، داشتند. با وجود این، پژوهشگران دریافتند مزایای یک فنجان چای زمانی مهم است که چالش موجود از سطح دشواری کمتری